

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ในตนเอง
ด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3
สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค
จังหวัดสระบุรี

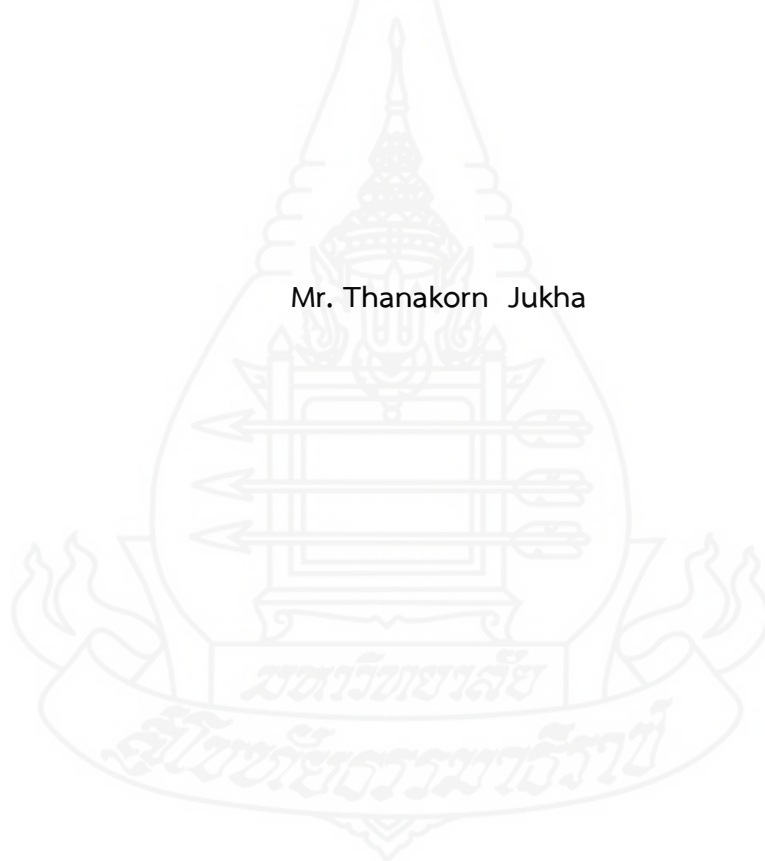
นายธนากร จักรหา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2560

The Effects of Using a Guidance Activities Package to Enhance
Self-awareness in Career Issues of Third Year Vocational Certificate
Students in the Mechanical Maintenance Program of
Nong Khae Industrial and Community Education College
in Saraburi Province

Mr. Thanakorn Jukha

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Educational in Guidance and Psychological Counseling
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University
2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ในตนเอง
ด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3
สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อและนามสกุล นายธนากร จักรหา

แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สัสดาวรรณ ณ ระนอง
2. รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สัสดาวรรณ ณ ระนอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา รุ่งโรจน์วณิชย์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ในตนเองด้านอาชีพ
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผู้วิจัย นายธนากร จักรหา **รหัสนักศึกษา** 2552800100 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ลัดดาวรรณ
ณ ระนอง (2) รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร **ปีการศึกษา** 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ (1) เปรียบเทียบความตระหนักรู้ในตนเองด้านอาชีพของ
นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพ
หนองแค ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ในตนเองด้านอาชีพ
และ (2) เปรียบเทียบความตระหนักรู้ในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค หลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนวกับระยะติดตามผล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขา
งานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จำนวน 17 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ในตนเองด้าน
อาชีพ และแบบประเมินความตระหนักรู้ในตนเองด้านอาชีพ โดยมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .72 สถิติที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ความตระหนักรู้ในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค
หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ในตนเองด้านอาชีพสูงขึ้นอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) ความตระหนักรู้ในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค
ในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว ความตระหนักรู้ในตนเองด้านอาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

Thesis title: The Effects of Using a Guidance Activities Package to Enhance Self-awareness in Career Issues of Third Year Vocational Certificate Students in the Mechanical Maintenance Program of Nong Khae Industrial and Community Education College in Saraburi Province

Researcher: Mr. Thanakorn Jukha; **ID:** 2552800100;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Thesis advisors: (1) Dr. Laddawan Na Ranong, Associate Professor;

(2) Dr. Nitipat Mekkhachorn, Associate Professor; **Academic year:** 2017

Abstract

The purposes of this research were (1) to compare the levels of self-awareness in career issues of third year vocational certificate students in the Mechanical Maintenance Program of Nong Khae Industrial and Community Education College in Saraburi province before and after using a guidance activities package to enhance self-awareness in career issues; and (2) to compare the levels of self-awareness in career issues of third year vocational certificate students in the Mechanical Maintenance Program of Nong Khae Industrial and Community Education College in Saraburi province at the end of the experiment and during the follow-up period.

The research sample consisted of 17 third year vocational certificate students in the Mechanical Maintenance Program of Nong Khae Industrial and Community Education College in Saraburi province, obtained by simple random sampling. The employed research instruments were a guidance activities package to enhance self-awareness in career issues, and a self-awareness in career issues assessment scale, with reliable coefficient of .72. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The research results showed that (1) after using a guidance activities package to enhance self-awareness in career issues, the level of self-awareness in career issues of the third year vocational certificate students in the Mechanical Maintenance Program of Nong Khae Industrial and Community Education College significantly increased at the .01 level of statistical significance; and (2) the level of self-awareness in career issues of the third year vocational certificate students in the Mechanical Maintenance Program of Nong Khae Industrial and Community Education College during the follow-up period was significantly higher than the counterpart level at the end of the experiment at the .01 level of statistical significance.

Keywords: Guidance Activities Package, Self-Awareness in Career Issues, Vocational Certificate

กิตติกรรมประกาศ

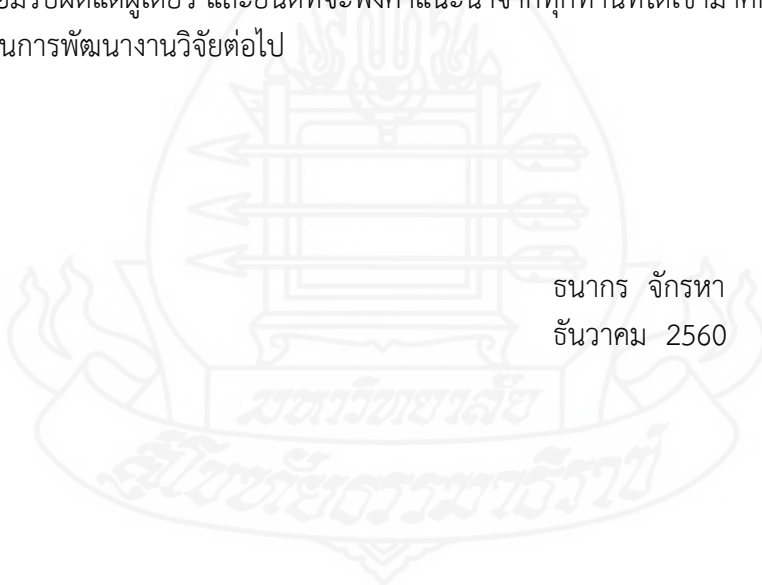
งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง ซึ่งเป็นที่ปรึกษาหลักของงานวิจัย และรองศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร ที่ช่วยกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยตระหนักถึงความทุ่มเทของอาจารย์ทั้งสองท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล ที่กรุณามาเป็นประธานในการสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านประกอบด้วย อาจารย์จันทร์ทิมา ขุนบำรุง อาจารย์ ดร.รสริน เจิมไธสง ครูศักดิ์ศิาสตร์ บุตรสุรินทร์ ดร.เพ็ญภา ศรีเงินดี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม พันธุ์ไสว ที่คอยช่วยตรวจดูและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิจัย ตลอดจนช่วยให้คำแนะนำต่างๆ จนวิจัยสำเร็จลุล่วง

อนึ่งผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ให้แก่ คณาจารย์ที่ประสิทธิประสาทวิชา จนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง และขอมอบความกตัญญูตเวทิตาคุณ แต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดแต่ผู้เดียว และยินดีที่จะฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

ธนากร จักรหา
ธันวาคม 2560

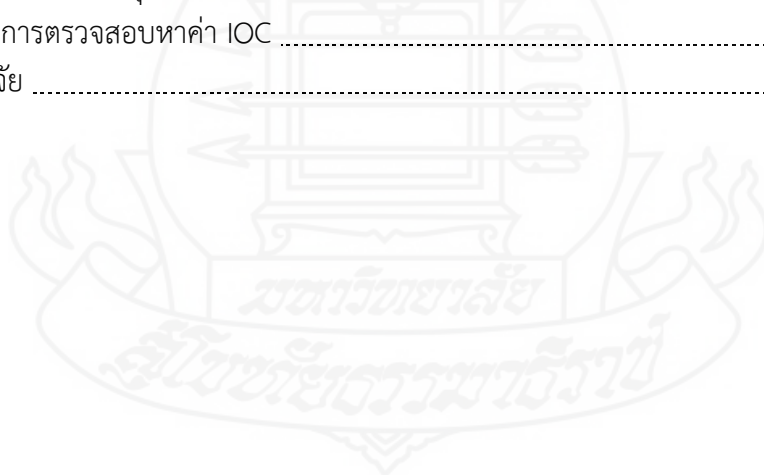

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในตนเอง	7
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวและการแนะแนวอาชีพ	15
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	39
รูปแบบการวิจัย	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับคะแนนของกลุ่มทดลองในระยะก่อน หลังการทดลอง และระยะติดตามผล	48
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของ นักเรียนชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้สถิติทดสอบค่าที่ แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)	49

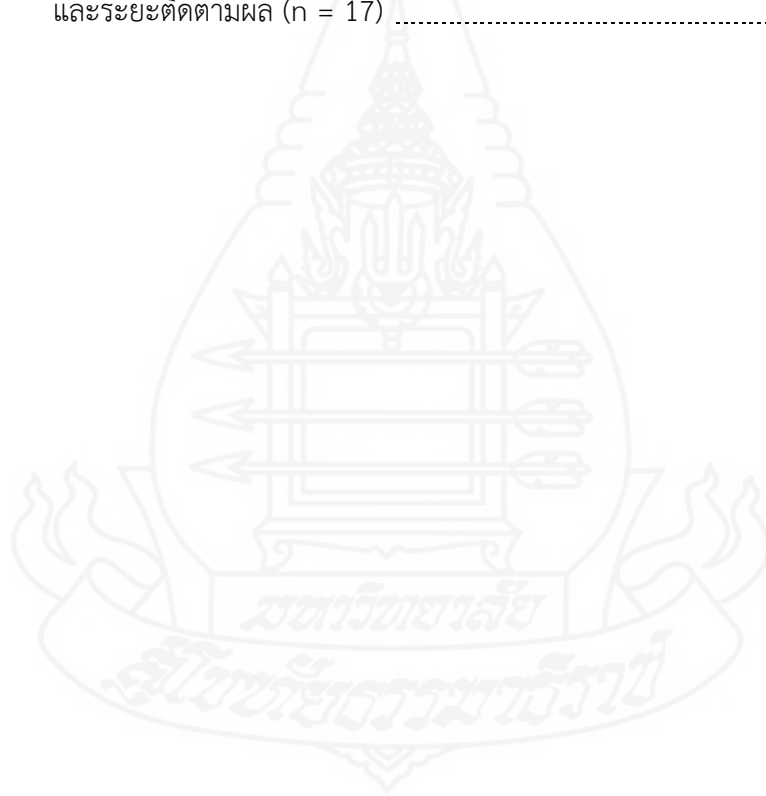
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ระยะหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมและระยะติดตามผล เพื่อสร้างเสริม ความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องกลโรงงาน วิทยาลัยการอาชีพหนองแค	49
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	50
สรุปการวิจัย	50
อภิปรายผล	52
ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	59
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
ข ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี	62
ค แบบวัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี	134
ง การตรวจสอบหาค่า IOC	138
ประวัติผู้วิจัย	142

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงแบบแผนการทดลอง	39
ตารางที่ 3.2 ตารางการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว	42
ตารางที่ 4.1 คะแนนของกลุ่มทดลองโดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล	48
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของ นักเรียนชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง ความเข้าใจตนเองด้านอาชีพ (n = 17)	49
ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพ และระยะติดตามผล (n = 17)	49

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ภาพที่ 2.1 ภาพหน้าต่างโจฮารี	11

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (2555, น. 40-45) ได้กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ การผลิต และการพัฒนากำลังคนภาคอาชีวศึกษาในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555-2569) โดยมุ่งปรับปรุง ปัจจัยสนับสนุนและกระบวนการจัดอาชีวศึกษาให้เกิดคุณภาพ ทั้งในด้านยกระดับคุณภาพการจัด การเรียนการสอนที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับสถานประกอบการโดยเน้นความร่วมมือในการจัด อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี และการฝึกงาน และเตรียมความพร้อมกำลังคนรองรับการเป็นประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนในส่วนของ การตั้งรับและเชิงรุกได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถทางภาษา และ สมรรถนะกำลังคนอาชีวศึกษาให้มีมาตรฐานในระดับสากล ซึ่งในนโยบายที่ 1 คือ มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคน อาชีวศึกษา ให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีเป้าหมายคือ ผลิตและพัฒนากำลังคน อาชีวศึกษาภายใต้ บริบทความร่วมมือกับสถานประกอบการให้ ได้ ตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองและฝึกอบรมวิชาชีพกำลังคนอาชีวศึกษาที่อยู่นอกระบบให้เพิ่มขึ้น โดยกำหนด กลยุทธ์ที่ 1 ไว้ว่า ผลิตและพัฒนากำลังคนให้ มี สมรรถนะ ได้ มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน และสังคมทั้งในประเทศ ภูมิภาค อาเซียน และระดับสากล

ซึ่งการที่แรงงานที่จบจากภาคอาชีวศึกษานั้นจะทำงานให้เป็นมาตรฐานสากล หรือ เหมาะสมกับสมรรถนะของงานได้นั้น นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาต้องเข้าใจและตระหนักรู้ตนเอง เสียก่อนว่าตนเองนั้นเหมาะสมกับกับงานด้านใด เพราะหากนักเรียนที่อยู่ในภาคส่วนของอาชีวศึกษา ยังไม่เข้าใจตนเอง ก็จะได้แรงงานที่ไม่ตอบสนองกับนโยบายที่วางไว้ และอาจจะเกิดปัญหาในระยะ ยาวต่อไปได้

การเตรียมความพร้อมอย่างหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาด้านทรัพยากรได้นั้นจะต้องมุ่งพัฒนา ทรัพยากรบุคคลในระบบการศึกษาที่จะหล่อหลอมคนเข้าสู่วงการการทำงานในภาคอุตสาหกรรม ที่ต้องการบุคลากรที่มีฝีมือการทำงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการมีความมุ่งมั่นในการปฏิรูปหลักสูตรในทุกระดับชั้นของ อาชีวศึกษา เพื่อ ผลิตบุคลากรที่เป็นกำลังสำคัญเข้าทำงานในทุกอุตสาหกรรมหลักที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ ระดับประเทศ วีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ (2549, น. 4) ในภาคอุตสาหกรรมนั้นย่อมเกิดจากตัดสินใจจาก ปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายด้าน เช่นความก้าวหน้า ค่าตอบแทน เกียรติยศ ชื่อเสียงที่ได้รับตอบกลับมา เมื่อได้ประกอบอาชีพ ทั้งนี้ก็เพื่อเกิดความสุขในการทำงาน (Gribbons and Lohnes, 1966) แต่เมื่อ บุคคลยังมีการใช้ความพยายามและความยืนหยัดแน่วแน่ในสิ่งที่ตนเองตั้งใจ โดยนักเรียนเมื่อทราบถึง ระดับความสามารถของตนเองแล้วว่าเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน หรืออาชีพในรูปแบบใด ก็เกิด ความพยายามที่จะศึกษา หรือเกิดแรงจูงใจมุ่งไปยังอาชีพที่ตนเองต้องการ

หลังจากที่นักเรียนชั้นปีที่ 3 ของวิทยาลัยการอาชีพหนองแคสำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษานั้น ทางวิทยาลัยจะจัดให้มีการสอบข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวนักเรียนทั้งในเรื่อง การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือในการประกอบอาชีพ จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (2559, น. 96) ก็พบปัญหว่านักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยการอาชีพ-หนองแค หลายคนหลังจากการสำเร็จการศึกษาไปแล้ว ก็เกิดปัญหาในด้านการประกอบอาชีพ ซึ่ง ปัญหาโดยส่วนใหญ่คือ ไม่มีความสุขในการทำงานและทำงานแล้วรู้สึกว่ามีคู่แข่งที่ตนเองถนัด และ ไม่เกิดความภาคภูมิใจในการทำงาน จึงเกิดปัญหาเปลี่ยนที่ทำงานบ่อยๆ ซึ่งหมายความว่า นักเรียน ชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลนั้นไม่มีความเข้าใจตนเอง ซึ่งความเข้าใจตนเองหรือความตระหนักรู้ในตนเอง (Self awareness) หมายถึง การรับรู้และรู้จักความสามารถของตัวเอง จะต้องรู้ว่าเราเป็นคนอย่างไร ชอบอะไร ไม่ชอบอะไร เก่งอะไร ไม่เก่งอะไร และที่สำคัญเราต้องรู้อารมณ์ของ ตนเองด้วย ว่าขณะนี้เรามีอารมณ์เป็นอย่างไร การรู้จักอารมณ์ตนเองจะนำไปสู่การควบคุมอารมณ์และ การแสดงออก ที่เหมาะสมต่อไป ซึ่งการที่จะรู้จักตนเอง รู้อารมณ์ของตนเองได้ ต้องเริ่มจากการรู้ตัว หรือ การมีสติ การรู้จักตนเองเป็นรากฐานของการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะการรู้จักตนเองหมาย รวมถึง ซิตความสามารถของตัวเอง รู้ข้อจำกัดของตัวเองเรา อะไรที่ทำได้ อะไรที่เกินฝัน การรู้จักตนเองทำให้เราเข้าใจผู้อื่นได้มากขึ้น เราจะพบว่ามีบางเรื่องที่เราคล้ายคนอื่น และมีอีกหลายเรื่องที่แตกต่างกัน เช่น เจตคติ ความคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เองที่ผลักดันให้เราเกิดพฤติกรรมหรือการ แสดงออกต่างกัน

เมื่อเราได้เข้าใจปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ก็จะทำให้เกิดการยอมรับและเข้าใจผู้อื่นในสังคมได้ อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ พินโย พรมเมือง (2559, น. 1) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับการเลือก อาชีพไว้ให้ประชาชนทั่วไปศึกษา ดังนี้ การเลือกอาชีพและสาขาวิชาที่จะศึกษา ให้เหมาะสมกับตัวเอง โดยเน้นเรื่องของบุคลิกภาพ บุคคลแต่ละบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน แต่ละคนจะมีลักษณะที่ชี้เฉพาะตน ไม่ว่าจะป็นรูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ หรือนิสัยใจคอ มีนักวิชาการบางท่านได้ให้ความหมายของคำว่า "บุคลิกภาพ" คือ ลักษณะส่วนรวมของบุคคล ซึ่งประกอบด้วยสิ่งที่ปรากฏทางร่างกาย นิสัยใจคอ ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมรวมของบุคคลนั้น ซึ่งได้รวมอยู่ด้วยกันอย่างผสมกลมกลืนในตัวบุคคลนั้น รวมถึงสิ่งที่เขาชอบและไม่ชอบ สิ่งที่เขาสนใจและไม่สนใจ เป้าหมายต่างๆ ในชีวิตของเขา สิ่งจุดใจต่างๆ ของเขา ความสามารถด้านต่างๆ ของเขาความสามารถด้านต่างๆ ของเขาลักษณะบุคลิกภาพเฉพาะของแต่ละคนนั้น หากบุคคลรู้จักและเข้าใจบุคลิกภาพของตนเอง จนสามารถมองตนได้ตามสภาพความเป็นจริง ย่อมช่วยให้บุคคลตัดสินใจเลือกแนวทางชีวิตการศึกษาและอาชีพได้อย่างสอดคล้องกับตัวเองมากที่สุด ซึ่งความเข้าใจตนเองด้านอาชีพ หมายถึง การรู้จักและเข้าใจตนเองซึ่งเป็นความสามารถในการรับรู้ ตนเอง ประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพ ด้านค่านิยมในการประกอบอาชีพ และด้านความถนัดหรือทักษะ ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณิศา ปลอดโปร่ง (2555) ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ตนเองด้านการเลือกเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การที่จะให้นักเรียนเข้าใจตนเองด้านอาชีพได้นั้นก็จำเป็นต้องจัดชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้านอาชีพซึ่งมีหลายกิจกรรม และมีการกำหนดเป้าหมายและขอบข่ายชัดเจนในงานแนะแนว ซึ่งชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย 1. คู่มือผู้ให้บริการ ซึ่งมีคำชี้แจง และการเตรียมการของผู้ให้บริการ และแผนกิจกรรมต่างๆ 2. คู่มือผู้รับบริการ ซึ่งมีใบความรู้ และแบบประเมินกิจกรรม 3. สื่อและ

อุปกรณ์การจัดกิจกรรม (คณาจารย์และนักเรียนมหัศจรรย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แผนกการแนะแนว ปีการศึกษา 2545)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวมาใช้ในการสร้างความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพซึ่ง ศิริรัตน์ แสนยากุล (2546, น. 10) ได้กล่าวว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมแนะแนวที่หลากหลาย ที่นำมารวมกันอย่างมีระบบ เป้าหมาย และขอบข่ายของการแนะแนว เพื่อพัฒนาผู้รับบริการในด้านต่างๆ โดยชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย คู่มือผู้สอน คู่มือผู้เรียน และสื่อกิจกรรม ซึ่งชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถของนักเรียนได้ถึงขีดสูงสุด และสามารถป้องกันแก้ไขปัญหาค่าที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นผู้วิจัยมีความประสงค์จะจัดทำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี เพื่อเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนได้ประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองหลังสำเร็จการศึกษา

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับระยะติดตามผล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 ระยะเวลาหลังการทดลอง นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวความเข้าใจตนเองด้านอาชีพแล้ว มีความเข้าใจที่จะเลือกอาชีพสำหรับตนเองหลังสำเร็จการศึกษาสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

4.2 ระยะเวลาหลังการทดลองทดลอง นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวความเข้าใจตนเองด้านอาชีพแล้ว มีความเข้าใจที่จะเลือกอาชีพสำหรับตนเองมีคะแนนในระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มุ่งเน้นการให้คำปรึกษาและแนะแนวความรู้เกี่ยวกับเรื่องการประกอบอาชีพหลังเรียนจบ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

5.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 33 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 17 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพ หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้กับกลุ่มทดลอง ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวอาชีพหลายๆ กิจกรรมที่นำมาบูรณาการเข้ากับเป้าหมายและขอบข่ายเนื้อหาด้านการรับรู้ และเห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพ มี 3 ด้านประกอบด้วย

6.1.1 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง พฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล ทั้งที่เปิดเผย และมีการซ่อนเร้นอยู่ภายใน ได้แก่ บุคลิกภาพสุขุม จริงจัง บุคลิกภาพที่มีความชอบในงานกลางแจ้ง และบุคลิกภาพแบบมีศิลปะ เป็นต้น

6.1.2 ด้านค่านิยมการประกอบอาชีพในสังคม หมายถึง การรู้จักและเข้าใจตนเองในสิ่งที่ให้คุณค่า ยึดถือ หรือตัดสินว่าเป็นสิ่งสำคัญ สามารถตอบสนองต่อความพึงพอใจและความสำเร็จของตนได้ ได้แก่ ค่านิยมด้านความก้าวหน้า ความมีเกียรติในอาชีพ

6.1.3 ด้านความถนัดของตนเองหรือทักษะ หมายถึง การรู้จักและเข้าใจตนเองในความสามารถความถนัดด้านการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะในการประกอบอาชีพ ด้านดนตรี ด้านศิลปะ เป็นต้น

6.2 ชุดกิจกรรมการแนะแนวด้านความเข้าใจตนเอง หมายถึง การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเอง เข้าใจบุคลิกภาพของตนเองว่าเหมาะสมกับอาชีพใด มีทั้งสิ้น 13 กิจกรรม ได้แก่

- กิจกรรมที่ 1 ปฐมนิเทศ
- กิจกรรมที่ 2 นาฬิกาชีวิต
- กิจกรรมที่ 3 บันได 5 ชั้นของชีวิต
- กิจกรรมที่ 4 แบบสำรวจบุคลิกภาพของฉันทัน
- กิจกรรมที่ 5 แบบวัดความถนัดทางอาชีพตามแนวของ John L. Holland
- กิจกรรมที่ 6 แผนบันทึกชีวิตของฉันทัน
- กิจกรรมที่ 7 เป้าหมายชีวิต
- กิจกรรมที่ 8 ข้อมูลอาชีพ
- กิจกรรมที่ 9 อาชีพไหนรายได้ดี
- กิจกรรมที่ 10 สร้างบ้านสร้างอนาคต
- กิจกรรมที่ 11 หลัก 4S
- กิจกรรมที่ 12 ฝึกซ้อมพร้อมรับอาชีพ
- กิจกรรมที่ 13 ปัจฉิมนิเทศ

โดยในแต่ละกิจกรรมเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้กับกลุ่มทดลอง ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวอาชีพหลายๆ กิจกรรมที่นำมาบูรณาการเข้ากับเป้าหมายและขอบข่ายเนื้อหาด้านการรับรู้ และเห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพ ซึ่งในแต่ละกิจกรรมจะประกอบด้วย การดำเนินขั้นตอน กิจกรรมแนะแนว 4 ขั้นตอนสมร ทองดีและปราณี รามสูตร (2545, น. 50) ดังนี้

1. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นักเรียนจะได้เล่นเกม แสดงบทบาทสมมติ อ่านกรณีศึกษา และศึกษาดูงานอาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับสาขางานที่เรียน
2. ขั้นสะท้อนกลับการรับรู้ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พิจารณาจากเหตุผลในขั้นที่ 1
3. ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต นักเรียนสรุปการเรียนรู้ อภิปราย สะท้อนกลับการรับรู้ และมีการศึกษาเพิ่มเติม
4. ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ คือการนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ หรือสามารถแนะนำให้กับบุคคลอื่นๆ ได้

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 นักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี มีความเข้าใจตนเองด้านอาชีพมากขึ้น
- 7.2 มีประโยชน์กับนักเรียนชั้นปีที่ 3 สถาบันการอาชีวศึกษาทั่วไป ใช้ชุดกิจกรรมให้เกิดความเข้าใจตนเอง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในตนเอง
 - 1.1 ความหมายของความเข้าใจตนเอง
 - 1.2 ความสำคัญของการเข้าใจตนเอง
 - 1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าใจตนเอง
 - 1.4 แนวทางและวิธีการรู้จักและเข้าใจตนเองด้านอาชีพ
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในตนเอง
 - 1.5.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 1.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ
2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวและการแนะแนวอาชีพ
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว
 - 2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว
 - 2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ
 - 2.5 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์
 - 2.6 ลักษณะอาชีพที่เกี่ยวข้องกับช่างกลโรงงาน
 - 2.7 ลักษณะอาชีพอิสระ
 - 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านอาชีพ
 - 2.8.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในตนเอง

1.1 ความหมายของความเข้าใจตนเอง

คอฟฟ์กา (Koffka, 1978, p. 212) กล่าวว่า ความตระหนักรู้ในตนเอง มีความหมายเหมือนกับความสำเร็จ ซึ่งเป็นภาวะทางจิตที่เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด และความปรารถนาต่าง ๆ เกิดการรับรู้และความสำเร็จเป็นสภาวะบุคคลได้รับรู้หรือได้ประสบการณ์ต่างๆ แล้วมีการประเมินค่า และตระหนักถึงความสำคัญที่ตนเองมีสิ่งนั้น ๆ ซึ่งเป็นสภาวะตื่นตัวของจิตใจต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้น ๆ หมายความว่า ระยะเวลา หรือ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม หรือสิ่งเร้าภายนอกเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความตระหนักรู้ในตนเองขึ้น

รอส (Ross 1992, p. 53) กล่าวว่า ความตระหนักรู้ในตนเอง เป็นการตระหนักที่เกิดจากการมุ่งความสนใจเข้าสู่ตนเอง ซึ่งจะเกิดขึ้นตามสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ที่มากระตุ้น

โกลแมน (Goleman, 1998, p. 318) ได้ให้ความหมายของการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองหรือ Self-awareness ไว้ว่า หมายถึง การรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของตนเองในขณะนั้นและใช้อารมณ์ที่ตื่นเป็นแนวทางตัดสินใจได้ สามารถประเมินความสามารถของตนเองได้ตรงตามความเป็นจริง และมีความรู้สึกมั่นใจในตนเอง

มนัส บุญประกอบ และสาธิตา เมธนาวิณ (2544, น. 50) กล่าวว่า การตระหนักรู้ตนเอง (Self – Awareness) เป็นทักษะภายในของตนเอง เป็นการหยั่งรู้ความเป็นไปได้ของตนเอง มองตนเองภายในได้ วิเคราะห์ตนเอง เข้าใจ และยอมรับตนเอง มีสติ รู้เท่าทันในอารมณ์ของตนเอง ในขณะนั้นได้ รู้ว่ากำลังอยู่ในอารมณ์ใด และรู้สาเหตุของการเกิดอารมณ์นั้น รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเองมีความมั่นใจในคุณค่า และความสามารถของตนเอง

เทิดศักดิ์ เดชคง (2545, น. 18) กล่าวว่า ความเข้าใจตนเองหรือ Self-awareness หมายถึง ความเข้าใจในความรู้สึกของตนเอง การเข้าใจและมีจุดมุ่งหมายของชีวิต ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ตลอดจนรู้ข้อเด่นและจุดด้อยของตนเองอย่างไม่ลำเอียงเข้าข้างตนเอง

โดยสรุปแล้ว การตระหนักรู้ในตนเอง (Self – Awareness) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรู้เท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ต่างๆ รู้สาเหตุและผลของการกระทำต่างๆ ที่แสดงออกทางอารมณ์ สามารถประเมินตนเองได้ตามความเป็นจริง มีความมั่นใจและเห็นคุณค่าและความสามารถของตนเอง

1.2 ความสำคัญของการเข้าใจตนเอง

พรรณพิมล หล่อตระกูล (2544, น. 4) กล่าวว่า การตระหนักรู้และเข้าใจตนเองมีจุดเริ่มต้น ตั้งแต่ช่วงวัยรุ่น ก่อนเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ทุกคนควรจะตระหนักรู้และเข้าใจตนเองได้ดี โดยเฉพาะการเรียนรู้จักอารมณ์ และความต้องการของตนเอง นอกจากนี้ การตระหนักรู้และเข้าใจตนเอง อาจรวมถึง การรู้บทบาทของตน เพราะคนเราอยู่ในสังคม โดยมีบทบาทของตน และมีบทบาทมากกว่าหนึ่งบทบาทไปตามกลุ่มที่เรามีความสัมพันธ์ เช่น ในครอบครัว ในที่ทำงานในสังคม พร้อมกับบทบาทที่มีคือความรับผิดชอบต่อบทบาทของตนเอง จะเห็นได้ว่า การตระหนักรู้ และเข้าใจตนเอง เป็นความสามารถพื้นฐานที่นำไปสู่ความสามารถที่สำคัญ

บลูม และคณะ (Bloom and Faculty, 1971 p. 273) กล่าวว่า ความตระหนักเป็นพฤติกรรมทางด้านอารมณ์ หรือความรู้สึก เป็นขั้นต่ำสุดของพฤติกรรมด้านความรู้สึก ทักษะคิด คำนึงม ความตระหนักมีลักษณะเกือบคล้ายกับความรู้ (Knowledge) แต่แตกต่างกันตรงที่ ความรู้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ รายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้มีการรวบรวมเก็บสะสมไว้ เพื่อสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การเกิดความรู้ต้องอาศัยระยะเวลา ดังนั้นความรู้จึงเกี่ยวข้องกับ ความจำ หรือความสามารถที่จะระลึกได้ ส่วนความตระหนัก เป็นความสำนึก ซึ่งบุคคลเคยมีการรับรู้ หรือเคยมีความรู้มาก่อน เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้น จึงเกิดความสำนึกขึ้น ดังนั้น ความตระหนักในตนเอง จึงเป็นเรื่องของการรับรู้ อุกคิต หรือมีความรู้สึกต่อตนเองบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น สามารถ พื้นฐานที่นำไปสู่ความสามารถที่สำคัญ

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2550, น. 31) ได้กล่าวถึงการรู้จักและเข้าใจตนเองมีความสำคัญ ต่อการพัฒนาตนเอง ดังนี้

1. การรู้จักและเข้าใจตนเองเป็นความพยายามแก้ไขตนเองให้มีความประพฤติปฏิบัติ ตนได้อย่างเหมาะสม ยอมรับความจริงในสิ่งที่ประกอบเป็นตัวตน ทำให้มีแนวทางในการปรับปรุง ตนเองให้เป็นที่รักใคร่ ชอบพอคนอื่น ๆ ให้มากยิ่งขึ้น ทำให้สามารถปรับตัวให้มีชีวิตที่มีความหมาย มีความกระตือรือร้นและมีชีวิตชีวาในการดำเนินชีวิตมากขึ้น
2. การรู้จักและเข้าใจตนเอง ช่วยให้บุคคลรู้ขอบเขตความสามารถ ความชำนาญ ตลอดจนข้อด้อยต่าง ๆ และความเข้าใจตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเข้าใจผู้อื่น โดยสามารถแสดง พฤติกรรมโต้ตอบกับบุคคลอื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
3. การรู้จักและเข้าใจตนเอง จะช่วยให้เกิดการยอมรับตนเองตามที่เป็นจริงได้อย่างมี เหตุผล จึงมีผลทำให้ตนเองเกิดความมั่นใจ ในตนเองมากขึ้น มีสุขภาพจิตที่ดี รู้คุณค่าของตนเองมาก ขึ้นและสามารถควบคุมตนเองมิให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อหน้าคนอื่น ๆ

สรุปได้ว่า การเข้าใจตนเอง มีความสำคัญต่อบุคคล ทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก เจตคติ พฤติกรรม ความสามารถบทบาทของตนเอง และยังช่วยให้บุคคลได้รู้ถึงข้อดี ข้อบกพร่องของ ตนเอง ซึ่งจะเป็แนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขตนเองต่อไป

1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าใจตนเอง

บุคลิกภาพของบุคคลแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะแห่งตนซึ่งมีผลมาจากธรรมชาติของ แต่ละบุคคลอันประกอบด้วยพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนกำหนดและส่งเสริมความเป็น ตน ของแต่ละบุคคล ซึ่งกล่าวได้โดยสรุปจาก ภัทรา บุญยโหดระ (2542, น. 21-22) ดังนี้

1. พันธุกรรม เป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่กำหนดว่าบุคคลจะมีตนอย่างไร เช่นเพศ เชื้อชาติ สีผิว ขนาด รูปร่างหน้าตา คนที่มีความปกติหรือผิดปกติของร่างกาย เป็นต้น สิ่งทีบุคคลได้รับ ได้ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ได้แก่

1.1 ลักษณะทางกายภาพ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของแต่ละคน มีดังนี้

- 1.1.1 ลักษณะทางโครงสร้างของรูปร่างโดยทั่วไป ลักษณะสีผมนัยน์ตาสีผิว
- 1.1.2 ลักษณะใบหน้า รูปหน้า ใบหู จมูก ริมฝีปาก กะโหลกศีรษะ
- 1.1.3 เพศ

1.1.4 โรคบางอย่างที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม เช่น เบาหวาน ตาบอดสี
สีระชะล้าน เป็นต้น

1.1.5 ความสมบูรณ์ของระบบต่อมไร้ท่อต่าง ๆ ที่ทำงานอย่างมีระบบทำให้
ร่างกายเจริญเติบโตและมีพัฒนาการอย่างเหมาะสม

1.1.6 กลุ่มเลือด ได้แก่ A, B, O และ AB

1.2 ลักษณะทางสติปัญญา สติปัญญาความสามารถที่จะทำให้มีความเข้าใจที่เป็น
นามธรรม และการปรับตัวของมนุษย์ สติปัญญาถ่ายทอดได้ทางพันธุกรรมในระหว่างตั้งครรถ์ถึงแม้ว่า
บิดา มารดา จะมีระดับสติปัญญาสูงก็ตาม ถ้ากรณีที่มารดาเกิดอุบัติเหตุและได้รับการ
กระทบกระเทือนทั้งทางกาย และจิตใจอย่างรุนแรง อาจมีผลกระทบต่อสติปัญญาของเด็กได้

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการเกิดและการพัฒนาตนและมีผลต่อการรู้จักและ
เข้าใจตนเองได้เช่นกัน ซึ่งสามารถนำเสนอประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.1 ธรรมชาติของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการสร้างตนเอง ได้แก่

2.1.1 สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพัฒนาการของมนุษย์ ทำให้พัฒนาการหยุดชะงัก
หรือสิ้นสุดได้ เช่น สารเคมี ยา อาหาร รังสี

2.1.2 สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพัฒนาการของมนุษย์ภายหลัง เช่น อุบัติเหตุ
โรคภัย ไข้เจ็บ

2.1.3 สิ่งแวดล้อมที่มีทั้งผลดีและผลเสีย เป็นสิ่งที่เกิดควบคู่กับมนุษย์ตั้งแต่
เกิดจนตาย ได้แก่ เพื่อน ครอบครัว สถาบันทางสังคม วัฒนธรรม ค่านิยมและความเชื่อ

2.1.4 สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพัฒนาการมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตลอดชีวิต

2.1.5 สิ่งแวดล้อมที่มีทั้งประเภทภายในและภายนอกครรภ์มารดา

2.2 สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างตนของบุคคล ซึ่งพอจะแยกเป็นประเด็น
ต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.2.1 สารเคมี อาหาร และยา

2.2.2 ต่อมไร้ท่อที่มีอิทธิพลต่อบุคคล

2.2.3 การอบรมเลี้ยงดู การอบรมเลี้ยงดูที่มีอิทธิพลต่อการรู้จักและเข้าใจ
ตนเอง

สรุปได้ว่า ความตระหนักรู้ในตนเอง เกิดขึ้นได้กับทุกคน ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมรอบๆ
ตัวบุคคลเหล่านั้น อีกทั้งสติปัญญาก็เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของการตระหนักรู้ในตนเอง

1.4 แนวทางและวิธีการรู้จักและเข้าใจตนเองด้านอาชีพ

การรู้จักและเข้าใจตนเอง เป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่จะช่วยให้บุคคลสามารถ
พัฒนาตนเองให้สามารถปรับพฤติกรรมที่แสดงออกให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ต่างๆ และ
ดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น การรู้จักมองเห็นตนเองได้ตรงต่อความเป็นจริง และทำใจ
ยอมรับสภาพที่แท้จริงของตนเองได้ จะช่วยให้บุคคลสามารถกำหนดพฤติกรรมของตนเองได้อย่าง
เหมาะสมสามารถเผชิญปัญหาหรือความยุ่งยากที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับตัวและ
ดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข ซึ่งมีแนวทางที่จะช่วยให้บุคคลรู้จักมองเห็นตนเองและเข้าใจตนเองได้
สามารถใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาวิเคราะห (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2550, น. 34) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ทฤษฎีตัวตน (Self theory) บุคคลแต่ละคนเริ่มชีวิตด้วยการเป็นหน่วยที่หนึ่งที่มีลักษณะบุคลิกภาพที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยสิ่งแวดล้อมและพันธุกรรมเป็นตัวกำหนดและส่งเสริมลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลแต่ละคนให้มี “ตน” ที่แตกต่างกันออกไป แนวทางที่จะช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเองได้นั้นอาจกระทำได้โดยศึกษาและวิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และพฤติกรรมทางอารมณ์ของบุคคล นอกจาก “ตน” แล้วบุคคลยังมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน (Self concept) ซึ่งอาจไม่เป็นความจริง หรือไม่ตรงกับตัวตนจริงได้ เพราะความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน คือ การรับรู้ของเองกับบุคคลเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งอาจเปลี่ยนไปตามสถานการณ์และวัยของบุคคล ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองเกิดจากความรู้สึกนึกคิดเจตคติ และกระบวนการรับรู้ต่าง ๆ ที่สะสมเป็นประสบการณ์ของบุคคลทั้งประสบการณ์ส่วนตัวและประสบการณ์ที่ได้จากการเป็นสมาชิกของสังคม โดยการแปลความหมายปฏิกริยาหรือสีหน้าท่าทางผู้อื่นที่มีต่อตน ทำให้บุคคลทราบว่าเป็นที่ต้องการหรือไม่ต้องการ เช่น บุคคลรู้ว่าตนเองเก่งจากคำชมหรือสีหน้าท่าทางของผู้อื่น เป็นต้น การแปลความหมายของบุคคลอาจผิดพลาดได้ เพราะอคติและสภาพร่างกาย กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีอาการโกรธหรือเจ็บป่วย การรับรู้อาจไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือการแสดงพฤติกรรมของบุคคลอาจไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง เช่น การแสดงท่าทีว่าไม่รัก ไม่สนใจ หรือถอนใจของหญิงสาวที่มีต่อชายหนุ่มเพราะเกิดอารมณ์หึงหวง เป็นต้น โรเจอร์ส (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2545, น. 123-127 อ้างอิงจาก Rogers, 1988, p. 149) แบ่งตัวตนของบุคคลออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

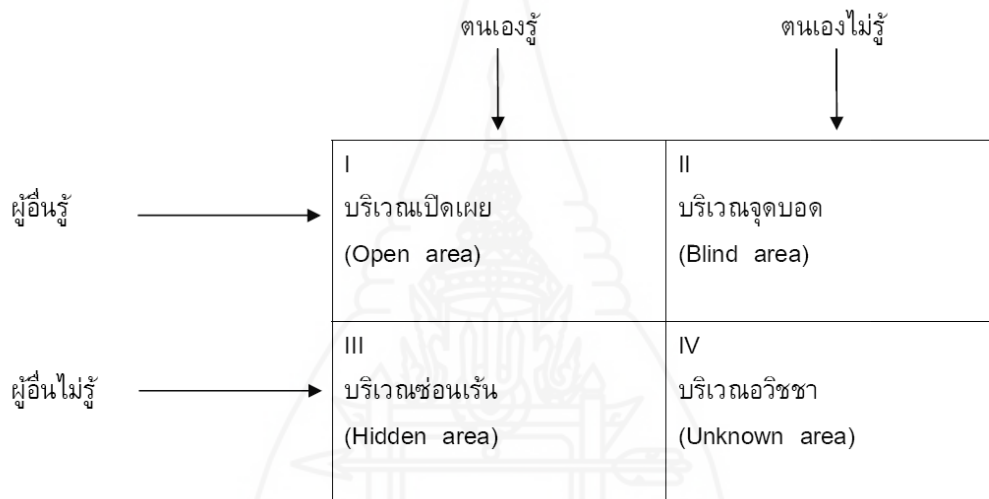
1.1 ตนที่ตนมองเห็น (Self concept) คือ ภาพของตนที่บุคคลมองเห็นตนเองว่าเป็นคนอย่างไร คือใคร มีความรู้ ความสามารถ และลักษณะเฉพาะตนอย่างไร เช่น การมองว่าตนเองเป็นคนสวย คนเก่ง คนช่างพูด คนต่ำต้อยวาสนา คนเก็บตัว เป็นต้น โดยทั่วไปบุคคลจะรับรู้และมองเห็นตนเองหลายแง่หลายมุม ซึ่งอาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือภาพที่คนอื่นเห็น เช่น คนที่ชอบเอาไรต์เอาเปรียบผู้อื่น อาจไม่เคยนึกเลยว่าตนเองเป็นบุคคลประเภทนั้น ตนที่ตนมองเห็นนี้ คือ ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง และอาจกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งเดียวกันกับตนตามการรับรู้ของตัวเอง (Perceived self)

1.2 ตนตามที่เป็นจริง (Real self) คือ ลักษณะตัวตนที่เป็นไปตามข้อเท็จจริง เช่นความสามารถ ความถนัด ข้อดีข้อเสียตามที่เป็นจริงซึ่งบ่อยครั้งที่ตนมองไม่เห็นข้อเท็จจริงของตน เพราะเป็นกรณีที่ทำให้รู้สึกเสียใจ เศร้าใจ ไม่เทียบหน้าเทียบตากับบุคคลอื่น ๆ หรือรู้สึกผิด เป็นบาป เป็นต้น

1.3 ตนตามอุดมคติ (Ideal self) คือ ตนที่อยากมี อยากเป็น แต่ยังไม่เป็นและไม่เป็นในสภาวะปัจจุบัน นอกจากนี้โรเจอร์สยังเชื่อว่าการที่บุคคลมีตนตามที่ตนมองเห็นหรือมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน สอดคล้องและใกล้เคียงกับตนตามที่เป็นจริง จะเป็นผลดีกับการดำเนินชีวิต เพราะบุคคลจะมีอารมณ์และบุคลิกภาพมั่นคง มีมนุษยสัมพันธ์ดีมีสมรรถภาพสูงในการประกอบภารกิจตามหน้าที่ ไม่ค่อยมีความวิตกกังวล ยิ่งไปกว่านั้นการที่บุคคลมองเห็นตนเองตามความเป็นจริง มักมองเห็นตนตามอุดมคติที่ค่อนข้างเป็นไปได้ ทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างมีความมุ่งหวัง กระตือรือร้น มีความสมหวัง และพึงพอใจตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่ความพอใจในบุคคลอื่นด้วย ส่วนผู้ที่สร้างภาพตามอุดมคติห่างไกลตนตามที่เป็นจริง มักประสบความผิดหวังในตนเองและผู้อื่นอยู่เสมอทำให้มองตนเองและผู้อื่นในแง่ลบ มีเพื่อนน้อย คบหาสมาคมกับใคร ๆ ยาก บุคคลประเภทนี้มักมีข้อสับสน

และขัดแย้งในตนเอง และกับผู้อื่น ดังนั้นการรู้จักและมองเห็นตนเองตามที่เป็นจริง จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตที่เป็นสุขของบุคคล

2. ทฤษฎีหน้าต่างโจฮารี (The Johari Window) ลูฟท์และอิงแฮม (ปราณี รามสูต และจรัส ด้วงสุวรรณ, 2545, น. 97-98 อ้างอิงจาก Luft & Ingham, 1970, pp. 281-282) ได้เสนอทฤษฎีหน้าต่างโจฮารี เป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1955 (โดยนำชื่อต้นของทั้งสองท่าน คือ Joseph Luft และ Harry Ingham มารวมกันเป็นชื่อทฤษฎี) เพื่อมุ่งแสดงให้เห็นถึงสัมพันธภาพระหว่างบุคคลซึ่งสามารถอธิบายถึงพฤติกรรม และความรู้สึกนึกคิดของบุคคลได้ว่า มีลักษณะและองค์ประกอบเป็นอย่างไรเพื่อช่วยให้บุคคลได้เข้าใจตนเองและคนอื่นได้ดียิ่งขึ้น ทฤษฎีหน้าต่างโจฮารี ได้แบ่งพฤติกรรม และความรู้สึกนึกคิดของบุคคลออกเป็น 4 ส่วน ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 ภาพหน้าต่างโจฮารี

ที่มา: ลูฟท์และอิงแฮม (ปราณี รามสูต และจรัส ด้วงสุวรรณ, 2545, น. 97 อ้างอิงจาก Luft & Ingham, 1970. pp. 281-282)

ส่วนที่ 1 บริเวณเปิดเผย หมายถึง การแสดงออกที่บุคคลเขาใจดีว่าตนเองกำลังทำอะไร อยู่ด้วยวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายใด และในขณะที่เดียวกันบุคคลอื่นก็ทราบถึงการกระทำและจุดมุ่งหมายที่บุคคลแสดงออกอย่างถูกต้องตรงกัน เช่นบุคคลหนึ่งเมื่อเกิดความไม่พอใจ จะแสดงออกทางพฤติกรรม โดยมีท่าทางมีนตึงสีหน้าเฉยชาและดวงตาเปลี่ยนแวว ลักษณะดังกล่าวนี้เป็นลักษณะประจำตัวที่เกิดขึ้นทุกครั้งที่บุคคลนั้นเกิดความไม่พอใจและต้องการแสดงให้คนอื่นทราบว่าเขาไม่พอใจจนเป็นที่สังเกตได้ของคนอื่น ดังนั้น เมื่อบุคคลนั้นเกิดความไม่พอใจและแสดงพฤติกรรม ดังกล่าวออกมา คนอื่นทราบได้ทันทีว่าบุคคลนั้นไม่พอใจ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 บริเวณจุดบอด หมายถึง การแสดงออกที่บุคคลไม่รู้ตัวว่าได้แสดงอะไรออกไป เพราะเหตุใดจึงแสดงอย่างนั้น แต่สิ่งที่บุคคลแสดงออกไปนั้นเป็นที่ปรากฏและเข้าใจของคนอื่นโดยชัดแจ้งได้ เช่น บุคคลคนหนึ่ง เวลาพูดต้องยกคิ้ว หรือ ยกไหล่ โยกตัว โดยไม่มีจุดหมายและบุคคล

นั่นเองก็ไม่ทราบเวลาที่ตนพูดนั้นได้ยักคิ้ว ยกไหล่ โยกตัว แต่คนอื่นเห็นโดยทั่วกันว่าบุคคลนั้นเวลาพูดจะต้องยักคิ้ว ยกไหล่ หรือ โยกตัว ซึ่งทำไปโดยไม่รู้ตัวและไม่มีจุดมุ่งหมายใด ๆ

ส่วนที่ 3 บริเวณซ่อนเร้น หมายถึง การแสดงออกที่บุคคลทราบดีว่าตนเองกำลังทำอะไร อยู่ด้วยจุดมุ่งหมายใด แต่คนอื่นไม่ทราบหรือทราบไปในทิศทางอื่น ซึ่งไม่ตรงกับความเป็นจริง เช่น บุคคลคนหนึ่งปิดบังนิสัยเจ้าชู้ของตน ด้วยการวางท่าทางเป็นคนสงบเสงี่ยม มีสมณะ ทำให้เป็นที่วางใจแก่ผู้พบเห็นว่าเป็นคนดี ไม่หลุกหลิกเรื่องผู้หญิงหรือผู้ชาย เป็นต้น

ส่วนที่ 4 บริเวณอวิชา หมายถึง การแสดงออกของบุคคลที่ตนเองไม่เคยทราบและเข้าใจมาก่อน และคนอื่นก็ไม่เคยทราบและเข้าใจมาก่อนเช่นกัน แต่จะทราบก็ต่อเมื่อมีเหตุการณ์บางอย่าง ทำให้ต้องแสดงออกซึ่งพฤติกรรมและอารมณ์ อันไม่เป็นที่ทราบให้ปรากฏออกมา เช่น บุคคลที่ตลอดเวลา ดูเป็นคนน่านับถือ อ่อนหวาน นุ่มนวล แต่เมื่อตกอยู่ในสภาวะแข่งขัน เกิดอารมณ์ริษยาชิงดีชิงเด่น ทำให้แสดงพฤติกรรมและอารมณ์เชิงมุ่งทำลายคู่แข่งออกมา อันเป็นพฤติกรรมและอารมณ์ซึ่งตัวบุคคลนั่นเองและคนอื่นคาดไม่ถึง และเมื่อพฤติกรรมที่ไม่มีใครคาดคิดมาก่อน ปรากฏออกมา ก็ทำให้ทั้งตัวบุคคลเองและคนอื่นได้รู้จักและเข้าใจบุคคลอีกแง่มุมหนึ่งได้

จากแนวคิดของทฤษฎีหน้าต่างโงฮารี ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การที่บุคคลจะรู้จักและมองเห็นตนเองตลอดจนเข้าใจตนเองให้ได้มากขึ้นนั้น บุคคลจำเป็นต้องหาวิธีการที่จะลดพฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิดในส่วนที่ 2 ของหน้าต่าง คือ บริเวณจุดบอดให้เหลือน้อยลงหรือหากเป็นไปได้ก็ให้หมดไป ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมที่ทำให้เกิดผลดีต่อตัวเอง ดังนั้น หากบุคคลได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหรือลดเว้นแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ การลดบริเวณของหน้าต่างส่วนนี้ ย่อมส่งผลให้บริเวณของหน้าต่าง ส่วนที่ 1 ซึ่งได้แก่บริเวณเปิดเผย กว้างมากขึ้น นั่นคือ บุคคลสามารถรู้จักและมองเห็นตนเองมากขึ้น การที่บุคคลรู้ตัวและเข้าใจว่าสิ่งที่ตนเองคิดหรือทำอยู่นั้น คืออะไร มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ใดจึงคิดหรือทำเช่นนั้นย่อมเป็นการง่ายต่อการประเมินผลดีและผลเสียของการคิด และการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสมต่อสภาพการณ์ต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในตนเอง

1.5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

รัศมี โพนเมืองหล้า (2543, น. 84) ได้ศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริงจากการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ผลสรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน โดยก่อนการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์นักเรียนมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ระหว่าง 17-37 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเท่ากับ 28.6 และหลังจากการได้รับการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์นักเรียนมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองระหว่าง 29 - 40 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเท่ากับ 34.2 มีผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการได้รับกิจกรรมกลุ่มอยู่ระหว่าง 1 - 12 และมีค่าเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนเท่ากับ 5.6 และผลการเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

เปรมใจ บุญประสพ (2545, น. 49) ได้ทำการศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ด้านการตระหนักรู้ตนเอง ของนักเรียนวัยรุ่น โรงเรียนบ้านบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน รวม 30 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้ตนเอง มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้ตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้ตนเองสูงกว่า นักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้ตนเอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สุวิภา ภาคย์อัฐ (2547, น. 36-39) ได้ศึกษาวิจัยโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2546 ชั้น ปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์ ที่อาสาสมัครเข้าร่วมกับการฝึกอบรมทำการสุมนิสิตมาจำนวน 40 คน แบ่งเป็นนิสิตชาย 20 คน และนิสิตหญิง 20 คน เพื่อเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน โดยให้กลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองจำนวน 9 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตที่ได้รับการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มในกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองสูงกว่านิสิตที่ไม่ได้รับการพัฒนาเมื่อสิ้นสุดการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. นิสิตหญิงที่ได้รับการพัฒนาพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มมีการตระหนักรู้ในตนเองสูงกว่านิสิตชายที่ได้รับการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มเมื่อสิ้นสุดการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มยุรี วิสูตราศัย (2547, น. 67-70) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดซากหมาก กศ.ม. จิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนการตระหนักรู้ในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 12 คนและใช้สุ่มกลุ่มตัวอย่างง่ายในการทดลองจำนวน 6 คน และกลุ่มควบคุม 6 คน การวิจัยพบว่า นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้สูงกว่าในกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง ระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวการตระหนักรู้ในตนเองมีระยะหลังการทดลอง ระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเอง ในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

วรรณิศา ปลอดโปร่ง (2555) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2555 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (2) แบบวัดการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลพบว่า (1) ภายหลังจากทดลองนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองก่อนการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) ในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนไม่แตกต่างกัน

1.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เทรปปาและไฟร์ค (Treppa & Frike, 1972, pp. 466-467) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของกลุ่มมาราธอนที่มีความเข้าใจในตนเองโดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมผลวิจัยพบว่ากลุ่มควบคุมมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับความเข้าใจตนเองที่ดีขึ้น มีความสามารถในการควบคุมตนเองได้มากขึ้น เห็นคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ และยอมรับเข้าใจในความเป็นมนุษย์ของตนเอง เข้าใจความสามารถการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความคิดเห็นต่อตนเองในอุดมคติได้

แอปปีนเจอร์ Eppinger (2008 อ้างถึงใน สุนทรีย์ ชำรงโสทธิสกุลม, 2550, น. 120) ได้ศึกษาเรื่องผลการตระหนักรู้ตนเองที่มีผลต่อพัฒนาการให้คำปรึกษาโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนของมหาวิทยาลัยจอร์เจียที่กำลังฝึกเป็นผู้ให้คำปรึกษาโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองได้รับข้อมูลย้อนกลับในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมจะไม่ได้รับข้อมูลย้อนกลับในแต่ละครั้ง หลังจากฝึกไปแล้ว 10 สัปดาห์ พบว่า ผลการตระหนักรู้ตนเองที่มีต่อการพัฒนาการให้คำปรึกษาของผู้ให้คำปรึกษา ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการพัฒนาเป็นผู้ให้คำปรึกษาไม่แตกต่างกัน

เฟอร์แมนและแอนนีไวท์ (Ferman & Annie Wright, 1999, pp. 60-61A) ได้ศึกษาการตระหนักรู้และความพึงพอใจของนักเรียนกับการบริการด้านอาชีพวิธีการเตรียมตัวในการสมัครงาน ประชากรส่วนใหญ่เป็นนักเรียนปีสุดท้าย เพศหญิงอายุระหว่าง 21-25 ปี ผลการวิจัยพบว่า ด้านศูนย์ให้บริการทางอาชีพนักเรียนมีการตระหนักรู้และพื่อน้อยมาก ด้านหารทดลองรับสมัครนักเรียนมีการตระหนักรู้และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ด้านการเตรียมตัวด้านต่างๆ ที่มีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถของตน นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับที่สูงพอสมควร และตัวแปรที่มีผลกระทบทำให้เกิดความแตกต่างกันของนักเรียนในมหาวิทยาลัยคือ ภูมิภาคและอายุมีผลน้อยมาก

สรุปคือ ทุกการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในตนเองหรือการตระหนักรู้ในตนเอง (self awareness) เมื่อได้รับการบริการแนะแนวแล้ว กลุ่มตัวอย่างก็จะมี ความเข้าใจในตนเองมากยิ่งขึ้น

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวและการแนะแนวอาชีพ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว

ความหมายของการแนะแนว สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2546, น. 5) ได้ให้ความหมายว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้บุคคลสามารถที่จะช่วยตนเองได้ ช่วยให้เขารู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจคนอื่นในสังคม สามารถปรับตัวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันได้ด้วยดี และช่วยให้เขาได้พัฒนาตนเองทุกด้าน จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของการแนะแนวมุ่งไปที่การช่วยให้บุคคลแต่ละคนได้สามารถแก้ปัญหา สามารถเลือก และสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองอย่างดีที่สุด อย่างฉลาดที่สุด สามารถดำเนินชีวิตและปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ ให้เข้ากับสังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี จนมีความสุข ความเจริญ และความก้าวหน้าในชีวิต

โจนส์ (Jones, 1951) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่าเป็นการช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองได้ ว่าเขาจะต้องการอะไร จะทำอย่างไร และจะทำให้จุดมุ่งหมายของเขาสมบูรณ์ได้อย่างไร ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้

จากที่ได้ศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้ตระหนักในคุณค่าของตนเอง สามารถใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือก และวางแนวทางชีวิตของตนได้อย่างฉลาด เป้าหมายและขอบข่ายของงานแนะแนว วัลภา สบายยิ่ง (2554, น. 1-11) ได้กล่าวถึงเป้าหมายของการแนะแนว คือ การสร้างคุณภาพชีวิตให้กับบุคคล หรือการพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญสูงสุดในทุกด้าน (ตามศักยภาพ) ซึ่งอาจทำได้ใน 3 ลักษณะ คือ ส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาในขอบข่ายของการดำรงชีวิตด้านต่างๆ ซึ่งอาจจำแนกได้เป็น ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม

สรุปเป้าหมายของการแนะแนวคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลต่างๆ ให้ดีขึ้น โดยการให้คำปรึกษา และเพื่อให้ผู้ที่ได้รับการปรึกษารู้จักการแก้ปัญหาได้ดีขึ้น

ความหมายของการปรึกษาเชิงจิตวิทยา วัลภา สบายยิ่ง (2554, น. 2-55) ได้กำหนดงานแนะแนวสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 มิติ คือ

1. มิติที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่นักแนะแนวจะให้บริการได้แก่ บุคคลทั้งที่บริการเป็นวัยเด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ ซึ่งหมายถึงว่าการให้บริการแนะแนวนั้นต้องให้กับบุคคลทุกวัยโดยทั่วถึง
2. มิติที่เกี่ยวข้องกับด้านต่างๆ ที่นักแนะแนวจะช่วยบุคคลแต่ละวัย ได้แก่ ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม หมายถึงการแนะแนวต้องครอบคลุมทั้งการแนะแนวด้านการศึกษา การแนะแนวด้านอาชีพ และการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
3. มิติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของนักแนะแนว ได้แก่ ภารกิจ ด้านบริหาร ด้านบริการ และด้านวิชาการ ซึ่งหมายถึงว่า นักแนะแนวจะต้องจัดให้มีบริการทั้ง 5 แก่ผู้รับบริการ อันได้แก่

- 3.1 บริการรวบรวมข้อมูลรายบุคคล
- 3.2 บริการสนเทศ
- 3.3 บริการให้การปรึกษา
- 3.4 บริการจัดวางตัวบุคคล

3.5 บริการติดตามและประเมินผล

นอกจากบริการทั้ง 5 ด้านนี้แล้ว ยังต้องมีหน้าที่ในการจัดการหรือบริหารงาน
แนะแนวให้ลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ กับต้องทำการวิจัยเพื่อแสวงหาองค์ความรู้ทางการแนะแนวมา
พัฒนางานของตนด้วย

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2546, น. 6) ได้แบ่งประเภทของการแนะแนว
ออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1. การแนะแนวการศึกษา (Educational guidance) หมายถึง
กระบวนการต่างๆ ที่ช่วยให้บุคคลหรือเด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญา มีความเฉลียวฉลาด เช่น วิธีการ
ค้นคว้าวิชาต่างๆ วิธีการใช้อุปกรณ์ในการเรียน วิธีการเลือกวิชาเรียน การศึกษาต่อ การใช้ห้องสมุด การ
แก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียน เป็นต้น

ประเภทที่ 2. การแนะแนวอาชีพ (Vocational guidance) หมายถึง กระบวนการ
ต่างๆ ที่ช่วยบุคคลในการเลือกอาชีพเลือกประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับความถนัด ความสามารถ
และความสนใจของตน ตลอดจนการช่วยเตรียมบุคคลเพื่อประกอบอาชีพ การช่วยให้บุคคลมีเจตคติที่
ดีต่ออาชีพ และช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาอาชีพของตนได้ การแนะแนวอาชีพต้องคำนึงถึงหลัก 3
ประการ ดังนี้

2.1 ช่วยให้ผู้บุคคลเข้าใจคุณสมบัติ ภูมิหลัง สภาพแวดล้อม ลักษณะความสามารถ
ต่างๆ รวมทั้งความสามารถพิเศษของตนเองได้เป็นอย่างดี และมีการพิจารณาอย่างละเอียด

2.2 ช่วยให้ผู้บุคคลรู้จักอาชีพต่างๆ อย่างละเอียดโดยศึกษาอาชีพทุกอาชีพ ลักษณะ
งานของแต่ละอาชีพ โดยการจัดทำสมุดอาชีพ จัดงานวันอาชีพ รวบรวมประวัติผู้ประกอบอาชีพ
พาไปชมโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ การฉายภาพยนตร์หรือสไลด์เกี่ยวกับอาชีพ พาไปดูการปฏิบัติงาน
ของบุคคลในแต่ละอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน ค่าจ้าง สวัสดิการ และสภาพการทำงาน
ให้ผู้บุคคลได้มีโอกาสพิจารณา แต่ละอาชีพทุกแห่งทุกมุมก่อนที่จะตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.3 ช่วยให้ผู้บุคคลคิด และตั้งเป้าหมายในการประกอบอาชีพ ให้เหมาะสมกับอัตภาพ
ของตนเอง

ประเภทที่ 3. การแนะแนวส่วนตัวและสังคม (Personal-Social guidance)
หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่ช่วยให้บุคคลมีชีวิต หรือความเป็นอยู่ที่สุขสมบูรณ์ มีความเจริญทั้งทาง
กาย และทางจิตใจ มีอารมณ์มั่นคงสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสังคม และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่าง
มีความสุข เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ต่อตนเองและสังคม ปัญหาส่วนตัวและปัญหาสังคม จะถือว่าเป็น
ปัญหาใหญ่อีกปัญหาหนึ่งที่บุคคลจำเป็นต้องเผชิญอยู่ตลอดเวลา ไม่สามารถที่จะหลบหนีไปให้พ้น
ได้ ผู้แนะแนวมีหน้าที่ช่วยเหลือให้ผู้ประสบปัญหาได้รู้จักแนวทางในการปฏิบัติตนเมื่อประสบปัญหา
ดังนี้

3.1 ช่วยให้ผู้บุคคลศึกษาตนเองอย่างละเอียด ทำความเข้าใจถึงสภาพที่แท้จริงของ
ตนเอง ศึกษาปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับจุดเริ่มแรกของปัญหา นำปัญหามาเป็นศูนย์กลางแล้วหาสาเหตุ
แห่งปัญหา

3.2 ใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหามาตรึม โดยมีการคิดทบทวนและรู้จักใช้วิจารณญาณอย่าง
รอบคอบในการแก้ไขปัญหา

กมลรัตน์ กรีทอง (2545, น. 232-233) กล่าวถึงขอบข่ายของการแนะแนว ในสถานศึกษาและในองค์กรว่าควรครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนว 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. การแนะแนวการศึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือบุคคล ให้ได้รับความสำเร็จในการศึกษาตามความสามารถ ในองค์กรก็คือ การส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กร มีความก้าวหน้าทางการศึกษา การแนะแนวในรูปการจัดส่งไปเพิ่มพูนความรู้ โดยการศึกษาดูงาน การอบรมสัมมนา ตลอดจนการศึกษาต่อเพื่อนำความรู้มาพัฒนาองค์กร

2. การแนะแนวอาชีพ หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักเลือก และเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ และการปฏิบัติตนให้ประสบความสำเร็จในอาชีพขององค์กร และการเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำงาน

3. การแนะแนวส่วนตัวและสังคม หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้บุคคลดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ มีอารมณ์ที่มั่นคง สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในองค์กร คือ การช่วยให้บุคลากรในองค์กรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และทำงานเป็นทีมอย่างสามัคคี และมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การแนะแนว มีขอบข่ายที่สำคัญ 3 ด้านคือ การแนะแนวทางการศึกษา (Educational Guidance) การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) และการแนะแนวส่วนตัวและสังคม (Personal Social Guidance) โดยครอบคลุมวัยที่ให้บริการตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ โดยในการดำเนินงานแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยานั้นมี 3 ภารกิจคือ 1) ภารกิจด้านบริหาร 2) ภารกิจด้านบริการ ประกอบด้วย บริการรวบรวมข้อมูลรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้การปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามและประเมินผล และ 3) ภารกิจด้านวิชาการ

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน ซอลดา ขวัญเมือง (2541, น. 16-17) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนควรจัดให้สอดคล้องจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการแนะแนวโดยทั่วไป มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพจริง ให้เข้าใจในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและความต้องการ ได้รับความสามารถของตน ความสนใจ ความถนัดและค่านิยมที่ตนยึดถือ

2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อในสถานศึกษาต่างๆ เช่น ระเบียบการรับสมัคร รวมทั้งโอกาสในการศึกษาต่อจากสถาบันอื่นๆ

3. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับโลกกว้างทางการอาชีพ การแบ่งหมวดหมู่อาชีพ ลักษณะของอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของแต่ละคน ละข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ต้องการ

4. เพื่อให้นักเรียนได้นำข้อมูลที่ได้มาเลือกตัดสินใจ

5. เพื่อให้นักเรียนได้เพิ่มพูนประสบการณ์ เกิดความมั่นใจในการวางแผนเลือกทางเดินชีวิตในอนาคต ถ้าพบว่าไม่เหมาะสมจะได้เปลี่ยนแปลงได้ทันที่

6. เพื่อให้ครูแนะแนวได้มีโอกาสพบปะนักเรียนในชั้นได้อย่างทั่วถึง ทำให้ครูแนะแนวได้ทราบข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียน อันจะส่งผลสำเร็จในการจัดการบริการแนะแนวอื่นๆ ต่อไป

ขอบข่ายการแนะแนวในสถานศึกษา เป็นงานบริการที่มุ่งให้ความช่วยเหลือนักเรียน ในด้านการพัฒนาตนเองโดยนำเอาความสามารถที่ตนเองมีอยู่มาใช้ในการพิจารณาอย่างมีเหตุผล สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ตลอดจนรู้ถึงวิธีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข ในชีวิตการแนะแนวนั้นเกิดขึ้นมาจากปัญหาและความต้องการต่างๆอาจมีลักษณะสัมพันธ์กันจนแยก จากได้ยากซึ่งจะมีลักษณะปัญหา 3 ประการ

1. การแนะแนวการศึกษา (Educational Guidance) การแนะแนวการศึกษาจะเริ่ม ตั้งแต่วันแรกของนักเรียนที่เข้าสู่สถานศึกษา และดำเนินไปจนถึงการสิ้นสุดการเรียนเพื่อไปประกอบ อาชีพและการศึกษาต่อในระดับสูง ประกอบด้วยกิจกรรม 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ กิจกรรมช่วยเหลือ นักเรียนด้านการเรียน คือการให้ข้อเสนอแนะทางการเรียนการศึกษาคือ การทำงานเพื่อหารายได้ระหว่าง เรียน การติดต่อขอรับทุนทางการศึกษาวารสารและหนังสือทางราชการแนะแนวทางการศึกษา ประการ ที่สอง การช่วยเหลือนักเรียนด้านการปรับตัว ส่งเสริมทางด้านสติปัญญาตลอดจนความเข้าใจในเรื่อง ความสามารถของตนเองให้สามารถตัดสินใจเพื่อมุ่งความสำเร็จทางด้านการศึกษา ความสามารถทั่วไป ความถนัดเฉพาะ ค่านิยม การค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลและนักเรียนที่มีแนวโน้มของความเคลื่อนไหวด้าน พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้รับข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนและสามารถเข้าใจ คุณสมบัติของบุคคลที่จะศึกษาต่อและให้นักเรียนสามารถปรับตนเองให้เข้ากับการเรียนในแต่ละแผนการ เรียน วางแผนทางการศึกษาและเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

2. การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) การแนะแนวอาชีพเป็นการให้ความ ช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับการวางแผนและการตัดสินใจเกี่ยวกับการเข้าเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจและสภาพร่างกายของตน รวมทั้งเป็นการให้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพและ ลักษณะของงาน คุณสมบัติที่จำเป็นการฝึกอบรมรายได้ สวัสดิการ ความมั่นคง ความก้าวหน้า สิ่งแวดล้อม ข้อดี ข้อเสีย การแสวงหางาน การสมัครงานการปรับตัวให้เข้ากับงานและปฏิบัติตนให้มีความก้าวหน้าใน หน้าที่การงานเพื่อให้ นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่างๆที่มีอยู่ในท้องถิ่น และในโลกกว้าง เพื่อให้ข้อมูลสารสนเทศแก่นักเรียนเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจและเข้าใจในอาชีพนั้นๆ อย่างลึกซึ้ง และให้นักเรียนรู้จักวิธีการแสวงหางาน วิธีการสมัครงานวิธีการปรับตัวให้เข้ากับงานและวิธีการปฏิบัติตนให้ มีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน

3. การแนะแนวส่วนตัวและอาชีพ (Personal – Social Guidance) การแนะแนว ส่วนตัวและสังคมเป็นการช่วยเหลือให้มีชีวิต หรือความเป็นอยู่อย่างสมบูรณ์ มีความเจริญทั้งร่างกาย และจิตใจ มีความเข้าใจตนเองมีอารมณ์ที่มั่นคง มีความสามารถที่ปรับตัวให้เข้ากับสังคมร่วมกันอย่าง มีความสุข รู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นหรือสังคมได้มีความสามารถในการเป็น ผู้นำและผู้ตามที่ดี มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์นอกจากนี้ทำให้การศึกษา มีการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะไม่เป็นบุคคลที่จะต้องดำเนินชีวิตด้วยตนเองเพื่อให้ นักเรียนสามารถวางแผนชีวิตให้สอดคล้องกับจุดหมายของตนเอง ให้ พัฒนาความสามารถของนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ เป็นไปในทางสร้างสรรค์ต่อการพัฒนาจุดหมายของชีวิต ให้นักเรียนมีความเจริญอก งามในด้านความสามารถที่จะนำตนเองได้ และ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจสภาพสังคมซึ่งจะเป็นผล ทำให้สามารถปฏิบัติตนได้ดีขึ้นในสังคมและสามารถอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข

สรุปคือ งานแนะแนวโรงเรียนนั้นไม่ได้กำหนดเป็นหลักสูตรตายตัวเหมือนหลักสูตรประจำวิชาอื่นๆ แต่จะเน้นงานบริการทั้ง 5 งาน ซึ่งเป็นหน้าที่ของครูแนะแนวที่จะมีส่วนช่วยในการกำหนดกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนนักเรียนได้เกิดการพัฒนาทักษะต่างๆ และค้นพบตัวเองได้

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว Good (1973, p. 306) ได้อธิบายชุดกิจกรรมไว้ว่า เป็นโปรแกรมทางการสอนทุกอย่างที่จัดเฉพาะ มีวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการสอน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเขียน คู่มือครู เนื้อหา แบบทดสอบ ข้อมูลที่เชื่อถือได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน ชุดกิจกรรมนี้ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนแต่ละคนได้ศึกษาและฝึกฝนตนเอง โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำเท่านั้น

Houston (1977, p.10) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง ชุดของประสบการณ์ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนเพื่อสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายเฉพาะซึ่งชุดการสอนอาจมีรูปแบบต่างๆ กัน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ (2551, น. 14) ให้ความหมายชุดกิจกรรมไว้ว่า ชุดกิจกรรมเป็นสื่อประสมที่ได้จัดระบบการผลิตและการนำเสนอสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงมีประสิทธิภาพ

วรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2551, น. 269) ให้ความหมายชุดกิจกรรมไว้ว่า ระบบการผลิตและนำเสนอสื่อประสมที่สอดคล้องมาใช้กับวิชาหรือหน่วยหัวเรื่องเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2551, น. 14-15) ให้ความหมายชุดกิจกรรมไว้ว่า ชุดกิจกรรมหรือชุดการสอนตรงกับภาษาอังกฤษว่า Instructional Package เป็นสื่อประสมประเภทหนึ่ง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องที่สอน แม้ชุดการเรียนการสอนจะเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่สำหรับบางคน แต่นักการศึกษาไทยได้มีแนวคิดการทำชุดการเรียนการสอนมาเป็นเวลานาน แม้จะยังไม่มีคำว่า “ชุดการเรียนการสอน” ขึ้นมาก็ตาม ชุดการเรียนการสอนเป็นสื่อประสมที่ได้จัดระบบการผลิตและการนำเสนอสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้การเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเรียนมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาความหมายของชุดกิจกรรมสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรม เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ครูเป็นผู้ผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ตามวัตถุประสงค์หรือหัวข้อที่ผู้สอนกำหนด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประเภทของชุดกิจกรรม สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550, น. 52-53) ได้แบ่งชุดการสอนหรือชุดกิจกรรมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบคำบรรยายของครู เป็นชุดการสอนสำหรับนักเรียนกลุ่มใหญ่ หรือเป็นการสอนที่มุ่งเน้นการปูพื้นฐานให้ทุกคนรับรู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งในการขยายสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดกิจกรรมแบบนี้ลดเวลาในการอธิบายของครูผู้สอนให้พูดน้อยลง เพิ่มเวลาให้นักเรียนปฏิบัติมากขึ้น โดยใช้สื่อที่มีอยู่พร้อมชุดกิจกรรม การเรียนรู้ในการนำเสนอเนื้อหาต่าง ๆ สิ่งสำคัญคือสื่อที่นำมาใช้จะต้องให้นักเรียนได้เห็นชัดเจนทุกคน และมีโอกาสได้ใช้ครบทุกคนหรือทุกกลุ่ม

2. ชุดการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกิจกรรมกลุ่มหรือชุดการสอนสำหรับการเรียนการสอนเป็นกลุ่มย่อย เป็นชุดการสอนต่างๆ ที่บรรจุไว้ในแต่ละชุด มุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียนโดยให้นักเรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน ชุดการสอนนี้มักใช้ในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม

3. ชุดการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคลหรือตามเอกัตภาพ เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียนได้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือนักเรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความต้องการและความสนใจของตนเอง อาจเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ จุดประสงค์หลักคือมุ่งทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาเพิ่มเติม และนักเรียนสามารถประเมินผลการเรียนด้วยตนเองได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2551, น. 7) เสนอแนวคิดในการแบ่งกลุ่มชุดการเรียนการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้มี 4 ประเภทใหญ่ ประกอบด้วย

1. ชุดการเรียนการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบคำบรรยาย เป็นชุดการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ผู้สอนพูดน้อยลง และให้สื่อการสอนทำหน้าที่แทนชุดการสอนแบบบรรยายนี้นิยมใช้กับการฝึกอบรมและการสอนในระดับอุดมศึกษาที่ยังถือว่าการสอนแบบบรรยายยังมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน

2. ชุดการเรียนการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่มเช่นในการสอนแบบศูนย์การเรียนการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

3. ชุดการเรียนการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคล เป็นชุดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจเป็นการเรียนในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ เพื่อให้นักเรียนก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจ และความพร้อมของนักเรียน ชุดการเรียนการสอนรายบุคคลอาจจะออกมาในรูปของหน่วยการเรียนย่อยหรือ “โมดูล”

4. ชุดการเรียนการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกล เป็นชุดการเรียนการสอนที่ผู้สอนกับนักเรียนอยู่ต่างถิ่น ต่างเวลากัน มุ่งสอนให้นักเรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์การศึกษา เช่น ชุดการเรียนการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จากประเภทของชุดกิจกรรมที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ ชุดกิจกรรมที่นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล และชุดกิจกรรมประกอบคำบรรยายที่ครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน

หลักการและทฤษฎีที่นำมาใช้ในชุดกิจกรรม ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2551, น. 17) ได้กล่าวถึงแนวคิดที่จะนำไปสู่ระบบการผลิตชุดกิจกรรม ประกอบด้วยแนวคิด 5 ประการดังนี้

แนวคิดที่ 1 ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนได้นำหลักจิตวิทยา มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งความแตกต่างระหว่างบุคคลมีหลายด้าน คือ ความสามารถ สติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม เป็นต้น ในการจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

วิธีที่เหมาะสมที่สุด คือ การจัดการสอนรายบุคคลหรือการสอนเอกัตภาพการศึกษา โดยเสรีการศึกษาด้วยตนเองซึ่งล้วนเป็นวิธีเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามสติปัญญา ความสามารถและความสนใจ โดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

แนวคิดที่ 2 ความพยายามที่จะเปลี่ยนการเรียนการสอนที่ยึด “ครู” เป็นแหล่งความรู้หลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เรียนด้วยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อการเรียนการสอน จากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งได้จัดให้ตรงกับเนื้อหาประสบการณ์ตามหน่วยวิชาการศึกษาต่าง ๆ การเรียนด้วยวิธีนี้ ครูจะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นหนึ่งในสามของเนื้อหาทั้งหมด อีกสองส่วนผู้เรียนจะศึกษาด้วยตัวเองจากสิ่งที่ผู้สอนเตรียมไว้ในรูปแบบชุดกิจกรรม

แนวคิดที่ 3 การใช้โสตทัศนูปกรณ์ในรูปของการจัดระบบสื่อหลายอย่างมาบูรณาการให้เหมาะสม และใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียนแทนที่ครูจะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน ตลอดเวลาแนวทางใหม่จึงเป็นการสอนแบบประสมให้เป็นชุดกิจกรรม

แนวคิดที่ 4 ปฏิกริยาสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม ซึ่งเดิมนักเรียนเป็นฝ่ายรับรู้จากครูเท่านั้นนักเรียนจึงขาดทักษะการแสดงออกและการทำงานเป็นกลุ่ม แนวโน้มทางอนาคตของการเรียนรู้จึงมีการนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งนำมาสู่การผลิตสื่อออกมาในรูปของชุดกิจกรรม

แนวคิดที่ 5 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ โดยจัดสถานการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม ซึ่งหมายถึงระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน

1. ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง
 2. ได้ทราบว่า การตัดสินใจหรือการปฏิบัติงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร
 3. ได้รับการเสริมแรงที่ทำให้ผู้เรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกคิดถูกอันจะทำให้เกิดการทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต
 4. ได้เรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของตนเอง
- ทิตินา แคมมณี (2551, น. 51) กล่าวว่า ivo ต้องยึดหลักทฤษฎีการเรียนรู้ ทางจิตวิทยา โดยให้รายละเอียดไว้ดังนี้
1. กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ เกี่ยวกับกฎแห่งการฝึกหัด คือสิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ย่อมทำให้ผู้ฝึ กมีความคล่องแคล่วและสามารถทำได้ดี ในทางตรงกันข้ามสิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้ รับการฝึกหัด หรือทอดทิ้งไปนานแล้วย่อมจะทำได้ ไม่ดี
 2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรคำนึงถึงว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึก จึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมคือ ไม่ยาก ไม่ ง่ายจนเกินไป และควรมีหลาย ๆ แบบ
 3. การจูงใจนักเรียน โดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของนักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดผลสำเร็จในการฝึก และช่วยยั่วยุให้ติดตามต่อไป
 4. ใช้แบบฝึกสั้นๆ เพื่อไม่เกิดความเบื่อหน่าย การพัฒนาชุดกิจกรรมเป็นงานที่ละเอียดต้องอาศัยความรอบคอบ ความเข้าใจ เพื่อให้ได้ชุดกิจกรรมที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนอย่างสมบูรณ์

จากแนวคิดเกี่ยวกับหลักการสร้างชุดกิจกรรมนี้พอสรุปได้ว่า การสร้างชุดกิจกรรมจะต้องคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนที่แตกต่างกันระหว่างบุคคล เน้นการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนทำกิจกรรมด้วยตัวเอง และพิจารณาถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและมีความหลากหลาย องค์ประกอบของชุดกิจกรรม ในการสร้างชุดกิจกรรมเพื่อนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนนั้น ผู้สร้างจำเป็นต้องศึกษาองค์ประกอบของชุดกิจกรรม ซึ่งมีหลายท่านที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรม

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550, น. 52) ได้กล่าวถึงชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. คู่มือครู เป็นคู่มือหรือแผนการสอนสำหรับผู้สอนใช้ศึกษาและปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดชี้แจงไว้อย่างชัดเจน เช่นการนำเข้าสูบทเรียน การจัดชั้นเรียน บทบาทนักเรียน เป็นต้น ลักษณะของคู่มืออาจจัดทำเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้

2. คำสั่งหรือบัตรงาน เป็นเอกสารที่บอกให้นักเรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้บรรจุอยู่ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ บัตรคำสั่งหรือบัตรงานจะมีครบตามจำนวนกลุ่มหรือจำนวนนักเรียน ซึ่งจะประกอบด้วยคำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้นักเรียนประกอบกิจกรรมและการสรุปบทเรียน การจัดทำบัตรคำสั่งหรือบัตรงานส่วนใหญ่นิยมใช้กระดาษแข็งขนาด 6x8 นิ้ว

3. เนื้อหาสาระและสื่อการเรียนประเภทต่าง ๆ จัดในรูปของสื่อการสอนที่หลากหลายอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

3.1 ประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์ เช่นหนังสือวารสารบทความใบความรู้ (Fact Sheet) ของเนื้อหาเฉพาะเรื่องบทเรียนโปรแกรม เป็นต้น

3.2 ประเภทโสตทัศนูปกรณ์เช่นรูปภาพแผนภาพแผนภูมิสมุดภาพสไลด์ (Slide) เทปบันทึกเสียง วีดิทัศน์ (Video) ซีดีรอม (CD - Rom) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เป็นต้น

4. แบบประเมินผล เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดและประเมินความรู้ด้วยตนเองทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนอาจจะเป็นแบบทดสอบชนิดจับคู่เลือกตอบหรือกาเครื่องหมายถูกผิดได้

ทิตินา แคมมณี (2551, น. 10-12) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการจัดทำชุดกิจกรรมดังนี้

1. ชื่อชุดกิจกรรม หมายถึง ชื่อกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์
2. ชื่อหน่วย หมายถึง หัวข้อย่อยที่ประกอบขึ้นเป็นชุดกิจกรรม ส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ในแต่ละชุดกิจกรรม

3. คำชี้แจง สำหรับนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมหมายถึงข้อแนะนำในการเรียนรู้ด้วยตนเองจากชุดกิจกรรมของนักเรียน

4. สารการเรียนรู้ หมายถึง เนื้อหารายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้ในชุดกิจกรรม

5. ตัวบ่งชี้ในการเรียนรู้ หมายถึง การระบุพฤติกรรมการเรียนรู้ของเนื้อหาในหน่วยย่อยของชุดกิจกรรมตามที่หลักสูตรกำหนด

6. เวลาที่ใช้ หมายถึงระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละหน่วยของชุดกิจกรรม

7. กิจกรรมการเรียนรู้ในหน่วย หมายถึง การกำหนดงานที่จะให้นักเรียนปฏิบัติ
8. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้กับการเรียนการสอนในชุดกิจกรรม
9. การประเมินผล หมายถึง การทดสอบความสามารถของนักเรียนหลังจากเรียน

ด้วยหน่วยการเรียนรู้ในชุดกิจกรรม

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของชุดกิจกรรมส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกันมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญคือชื่อกิจกรรมคำชี้แจง จุดประสงค์ของกิจกรรม เวลาที่ใช้ แบบทดสอบก่อนเรียน วัสดุอุปกรณ์ เนื้อหากิจกรรมคำถามท้ายกิจกรรม คำเฉลยท้ายกิจกรรม และความรู้เพิ่มเติมสำหรับครู

ขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรม การสร้างชุดกิจกรรมที่ดีต้องมีขั้นตอนการสร้างที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้กำหนดกิจกรรมและสื่อให้เหมาะสม

วรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2551, น. 272) ได้นำเสนอหลักการสร้างชุดกิจกรรมไว้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดหน่วยการสอนโดยการแบ่งเนื้อหาวิชาที่ครูจะถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดหัวข้อเรื่องในการสอนแต่ละหน่วยผู้สอนจะให้ประสบการณ์อะไรบ้างกับนักเรียนกำหนดออกมาประมาณ 4 - 6 หัวข้อ

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดมโนทัศน์และหลักการให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องและสรุปรวมแนวคิด สาระหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องควรกำหนดเป็นจุดประสงค์ทั่วไปแล้วเปลี่ยนแปลงเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

ขั้นตอนที่ 6 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากที่ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วนักเรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้หรือไม่

ขั้นตอนที่ 7 กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากที่ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วนักเรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้หรือไม่

ขั้นตอนที่ 8 เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการใช้ซึ่งถือว่าเป็นสื่อการสอนควรจัดไว้เป็นหมวดหมู่ก่อนที่นำไปทดลองและหาประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 9 หาประสิทธิภาพของชุดการสอนเพื่อทราบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพผู้สร้างจะต้องกำหนดเกณฑ์ล่วงหน้าโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนบรรลุผล

ขั้นตอนที่ 10 การใช้ชุดกิจกรรมชุดการสอนที่ได้รับการปรับปรุง และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สามารถนำไปสอนนักเรียนตามประเภทของชุดการสอนและตามระดับการศึกษา

ซึ่งในการนำชุดกิจกรรมไปใช้มีขั้นตอน คือ

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน

2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
3. ชั้นประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน (ชั้นสอน)
4. ชั้นสรุปผลการสอนเพื่อสรุปมโนทัศน์และหลักการที่สำคัญ
5. ทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการสร้างชุดกิจกรรมฝึกทักษะควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาเกี่ยวกับสิ่งเร้าและการตอบสนอง กำหนดสาระสำคัญและจุดมุ่งหมายของสาระการเรียนรู้ มีรูปแบบที่หลากหลาย จัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก คำสั่งชัดเจนอ่านเข้าใจง่าย เหมาะสมกับเวลา วยและความสามารถประโยชน์ของชุดกิจกรรม วัลย์ มาศจรัส (2550, น. 21) กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมไว้ว่า

1. เป็นสื่อการเรียนรู้ที่พัฒนาการเรียนให้แก่ผู้เรียน
 2. ผู้เรียนมีสื่อสำหรับฝึกทักษะด้วยการฝึกปฏิบัติ
 3. เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับการแก้ไขปัญหาในการเรียนของผู้เรียน
 4. พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2551, น. 120) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรม ซึ่งสรุปได้

ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้อ่านถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง เช่น การทำงานของเครื่องจักรกล อวัยวะภายในร่างกาย การเจริญเติบโตของสัตว์ชั้นต่ำ
 2. ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดกิจกรรมจะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเอง
 3. เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
 4. ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดกิจกรรมผลิตไว้เป็นหมวดหมู่หยิบใช้ได้ทันที โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมตัวล่วงหน้า
 5. ทำให้การเรียนของนักเรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ครู ชุดกิจกรรมสามารถทำให้นักเรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าครูผู้สอนจะมีสภาพหรือขัดข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด
 6. ทำให้การเรียนของนักเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกของครูผู้สอน เนื่องจากชุดกิจกรรมทำให้หน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู แม้ครูจะพูดหรือสอนไม่เก่ง นักเรียนก็สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากการเรียนที่ผ่านการหาประสิทธิภาพมาแล้ว
 7. ช่วยให้ครูวัดผลการเรียนรู้ได้ตรงตามความมุ่งหมาย
- สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะด้านต่าง ๆ เสริมทักษะให้คงทนและทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายที่จะเรียนแล้วยังช่วยให้ครูได้มองเห็นปัญหาและข้อบกพร่องในการสอน ทั้งยังช่วยอำนวยความสะดวกให้กับครูซึ่งเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนในปัจจุบัน

2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ

การแนะแนวอาชีพ (Career Guidance) ได้มีผู้ให้ความหมายของการแนะแนวอาชีพไว้หลายท่าน และที่สำคัญมีดังนี้

“การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) คือ กระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้มีความสามารถในการเลือกอาชีพ การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ และให้มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพนั้น” (สมาคมแนะแนวอาชีพแห่งชาติอเมริกัน, 1921 แก้ไขเพิ่มเติม 1937 อ้างในสำเนา ขจรศิลป์, 2529, น. 8)

“การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักตนเอง และได้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ เพื่อจะได้ตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม และประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพที่เลือกนั้น สามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและประเทศชาติ” (Super อ้างในสำเนา ขจรศิลป์, 2529, น. 8)

การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) คือ กระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้สามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองและเตรียมตัวเพื่อการประกอบอาชีพให้มีความมั่นคงในการทำงานและมีความก้าวหน้าในอาชีพของตน (Prof. Takeshi Senzaki อ้างในคู่มือแนะแนวอาชีพ กรมการจัดหางาน, 2539, น. 3)

การแนะแนวอาชีพ (Vocation Guidance) คือ การเลือกอาชีพ การเตรียมตัวประกอบอาชีพ และการที่จะประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและก้าวหน้า (Frank Parsons อ้างในคู่มือการแนะแนวอาชีพ กรมการจัดหางาน , 2539, น. 3)

การแนะแนวอาชีพในประเทศไทย สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (อ้างในอรอนงค์ ธีญะวัน, 2539) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้คลุ้จักและเข้าใจตนเองอย่างลึกซึ้งทุกด้าน คือ สติปัญญา ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและอุปนิสัยใจคอว่าเหมาะสมกับงานหรืออาชีพใด
2. ช่วยให้ผู้คลุ้จักและเข้าใจโลกของงานอาชีพต่างๆ และองค์ประกอบของงาน เช่น ลักษณะของงานอาชีพ คุณสมบัติของการประกอบอาชีพ เงินเดือนหรือรายได้ ความมั่นคงในงาน โอกาสก้าวหน้าในงาน สภาพปัจจุบันและแนวโน้มของตลาดแรงงานในอนาคตสำหรับอาชีพต่างๆ เหล่านี้ เป็นต้น
3. ช่วยให้ผู้คลุ้จักเลือกและตัดสินใจเลือกงานอาชีพอย่างฉลาดถูกต้องเหมาะสมกับ
อัตรภาพ
4. ช่วยให้ผู้คลุ้จักตัดสินใจเลือกอย่างฉลาดในการเข้ารับการศึกษาและฝึกอบรมใน
วิชาชีพต่างๆ
5. ช่วยให้ผู้คลุ้ได้มีโอกาสพัฒนาบุคลิกลักษณะของตนให้เหมาะสมกับงานอาชีพ เช่น
ความอดทน ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความตรงต่อเวลา ความร่วมมือในการ
ทำงาน ฯลฯ
6. ช่วยให้ผู้คลุ้ได้มีโอกาสสัมผัสกับงานอาชีพต่างๆ ตามความเหมาะสมกับวัย
7. ช่วยให้ผู้คลุ้สามารถปรับตัวให้เข้ากับงานอาชีพ จนประสบความสำเร็จและมี
ความสุขในงานอาชีพของตน

หลักในการแนะนำอาชีพ

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2543) ได้กล่าวถึงหลักในการแนะนำอาชีพไว้ว่า การดำเนินการในการแนะนำอาชีพที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ดำเนินการมีหลักยึดสำหรับเป็นแนวปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. การแนะนำอาชีพเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล การแนะนำอาชีพมีหลักการที่จะช่วยให้บุคคลเลือกอาชีพและประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล ฉะนั้นนักแนะนำจำเป็นต้องรู้จักผู้รับบริการแต่ละคน ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านต่างๆ เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกลักษณะสุขภาพ และต้องช่วยให้ผู้รับบริการรู้จักและยอมรับตนเองด้วย

2. การแนะนำอาชีพยึดหลักสิทธิและเสรีภาพของบุคคล นักแนะนำตระหนักในสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการที่จะเลือกอาชีพของตนเอง นักแนะนำจะเป็นผู้ช่วยให้บุคคลรู้จักตนเองและอาชีพ ดีขึ้นเพื่อผู้รับบริการจะได้ตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักแนะนำจะไม่เป็นผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจให้แก่ผู้รับบริการ

3. การแนะนำอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่อง การที่บุคคลจะเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมเป็นกระบวนการพัฒนาการโดยขึ้นกับระดับวุฒิภาวะของบุคคล เนื่องจากการที่จะเลือกอาชีพได้นั้นบุคคลจะต้องมีความสามารถใช้วิจารณญาณตัดสินใจ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ซึ่งมีใช้สิ่งที่จะกระทำกันได้ง่ายๆ ในช่วงเวลาอันสั้น ฉะนั้นการแนะนำอาชีพต้องมีการวางโครงการระยะยาวโดยเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา และจะต้องจัดดำเนินกิจกรรมต่างๆ เป็นขั้นๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายตั้งแต่การส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการประกอบอาชีพสุจริตทั้งหลาย จนกระทั่งถึงการวางโครงการแนะนำอาชีพ เพื่อให้เยาวชนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมและปรับตัวให้มีความสุข มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพนั้นแล้ว

4. การแนะนำอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเยาวชน เนื่องจากมีอาชีพใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ฉะนั้นเยาวชนควรมีโอกาสได้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับอาชีพเหล่านั้น ตลอดจนสามารถพินิจพิเคราะห์วางโครงการประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งการแนะนำอาชีพจะสนองตอบความต้องการนี้ได้เป็นอย่างดี และสภาพการทำงานในปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูง เนื่องจากจำนวนหน่วยงานกับคนทำงานไม่สมดุลกัน ฉะนั้นหน่วยงานต่างๆ จึงมีโอกาที่จะคัดเลือกบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูง จะมีความมั่นคง ในการทำงานมากกว่าคนที่มีความสามารถในการทำงานต่ำกว่า ดังนั้นบุคคลที่ได้รับการศึกษาหรือฝึกฝนอาชีพในแขนงที่เหมาะสมกับตนเองย่อมมีโอกาสได้รับเลือกเข้าทำงานมากกว่า และมีแนวโน้มที่จะทำงานได้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

5. ผู้ทำหน้าที่แนะนำอาชีพจะต้องมีคุณสมบัติของนักแนะนำที่ดี และได้รับการฝึกอบรมมาในทางแนะนำ โดยเฉพาะองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของการที่จะทำหน้าที่แนะนำอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพก็คือ ผู้ทำหน้าที่แนะนำจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน โดยผ่านการศึกษาด้านแนะนำ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตลอดจนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม กล่าวคือ เป็นคนที่มีความจริงใจ มีเมตตา ใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น มีความอบอุ่น เป็นมิตร สุขุม เรียบร้อย มีวิจาร์ณญาณที่ดี

6. การเลือกอาชีพและประกอบอาชีพของบุคคลมีความสำคัญต่อตัวบุคคล และประเทศชาติ ถ้าประชาชนสามารถเลือกและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม จะนำความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ตัวเอง และมีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติด้วย

7. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพเป็นสิ่งที่ต้องศึกษา นักแนะแนวจะต้องให้ผู้รับบริการได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ เช่น ลักษณะงาน สภาพการทำงาน รายได้ ความมั่นคงของอาชีพ การเตรียมตัวประกอบอาชีพ คุณสมบัติในการประกอบอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนการเตรียมตัวสมัครงาน

8. การตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาทั่วไป นักแนะแนวต้องช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาทั่วไปด้วย ไม่เพียงแต่จะเห็นความสำคัญของวิชาการเฉพาะแขนงที่จะไปประกอบอาชีพเท่านั้น

9. การตัดสินใจเลือกอาชีพควรมีความยืดหยุ่น เนื่องจากการวางโครงการประกอบอาชีพ ไม่ใช่สิ่งที่จะกระทำได้ที่ แต่เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่จะต้องใช้เวลาหลายปี ความเหมาะสมที่บุคคล จะเลือกอาชีพใดอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา เช่น ความเคลื่อนไหวของตลาดแรงงานอาจเปลี่ยนแปลง ฉะนั้นการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลจึงควรมีความยืดหยุ่น นอกจากนั้นแต่ละคนยังอาจมีความเหมาะสมที่จะประกอบอาชีพได้หลายอย่างไม่จำเป็นต้องเหมาะกับอาชีพใดอาชีพหนึ่งเท่านั้น

10. การแนะแนวอาชีพจะต้องคำนึงถึงความต้องการด้านเศรษฐกิจและโอกาสที่บุคคลจะได้ทำงานด้วย

11. การแนะแนวอาชีพควรมีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอก เช่น กรมแรงงาน หน่วยงานต่างๆ

12. กิจกรรมแนะแนวอาชีพควรเป็นทั้งกิจกรรมที่จัดในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

13. การแนะแนวอาชีพมิได้มีจุดประสงค์เพียงการที่จะช่วยให้บุคคลเลือกอาชีพได้เท่านั้น แต่เป็นการช่วยให้บุคคลมีทัศนคติที่ถูกต้องปราศจากอคติ พิจารณาส่งต่างๆ โดยใช้เหตุผล ตลอดจนมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพและมีทักษะในการตัดสินใจและการทำงาน

2.5 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์

จอห์น แอล ฮอลแลนด์ (John L. Holland) เป็นผู้สร้าง "แบบสำรวจความพอใจในอาชีพ" (The Vocational Preference Inventory) ได้สร้าง "ทฤษฎีการเลือกอาชีพ" ขึ้นโดยมีความคิดพื้นฐาน 4 ประการ (Holland, 1973, pp. 2-4) ดังนี้

1. บุคลิกภาพของบุคคลทั่วไปแบ่งได้เป็น 6 ลักษณะตามความสนใจอาชีพประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี งานบริการการศึกษาและสังคม งานสำนักงานและเสมียน งานจัดการและค้าขาย งานศิลปะดนตรีและวรรณกรรม บุคลิกภาพแต่ละลักษณะเป็นผลจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ กับแรงผลักดันส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วยศักดิ์ตระกูล บิดามารดา ระดับชั้นทางสังคม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประสบการณ์เหล่านี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบนี้จะกลายเป็นความสนใจ และจากความสนใจจะนำไปสู่ความสามารถเฉพาะ ท้ายที่สุดความสนใจและความสามารถเฉพาะจะกำหนดให้บุคคลคิด รับรู้ และแสดงเอกลักษณ์ของตน

2. สิ่งแวดล้อมของบุคคลก็แบ่งได้เป็น 6 อย่างตามความสนใจอาชีพประเภทต่าง ๆ ข้างต้นเช่นเดียวกัน สิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างนี้ถูกรอบงำโดยบุคลิกภาพ และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาและความกดดันบางประการและโดยเหตุที่บุคลิกภาพต่างกัน ทำให้ความสนใจและความถนัดต่างกันด้วย บุคคลจึงมีแนวโน้มจะหันเข้าหาบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน ดังนั้น บุคคลในกลุ่มเดียวกันจึงมักจะมีอะไร ๆ คล้าย ๆ กัน

3. บุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้ฝึกทักษะและใช้ความสามารถของเขาทั้งยังเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงทัศนคติ ค่านิยม และบทบาทของเขา

4. พฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ เมื่อเราทราบบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมบุคคลก็จะทำให้เราทราบถึง ผลที่จะติดตามมาด้วย ซึ่งได้แก่การเลือกอาชีพ การเปลี่ยนงาน ความสำเร็จในอาชีพ ความสามารถเฉพาะ พฤติกรรมทางการศึกษาและสังคม

นอกจากความคิดพื้นฐาน 4 ประการข้างต้นแล้ว ฮอลแลนด์ยังมีแนวคิดปลีกย่อยเพิ่มเติมอีก 4 ประการ (Holland, 1973, pp. 4-5) ดังนี้

1. ความสอดคล้องต้องการ (Consistency) บุคลิกภาพบางลักษณะมีความสอดคล้องต้องการ เช่น บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้งกับบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค หรือบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียนกับบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม

2. ความแตกต่างกัน (Differentiation) โดยปกติ บุคคลจะมีบุคลิกภาพเด่นชัดอยู่ลักษณะหนึ่ง แม้จะมีบุคลิกลักษณะอื่น ๆ ปะปนอยู่บ้าง แต่บางคนอาจจะมีบุคลิกภาพลักษณะต่าง ๆ อยู่ในระดับใกล้เคียงกันจนยากต่อการชี้ชัดลงไปว่า บุคคลนั้นมีบุคลิกภาพลักษณะใด

3. ความเหมาะสมกัน (Congruence) บุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมต้องมีความเหมาะสมกัน เช่น สิ่งแวดล้อมของผู้มีความสนใจประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง ย่อมเหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทนี้มากกว่าบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจประเภทอื่น

4. การคาดคะเน (Calculus) โดยเหตุที่บุคลิกภาพแต่ละลักษณะและสิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างมิได้แยกจากกันโดยเด็ดขาด และต่างก็มีความสัมพันธ์ภายในกันอยู่ ดังนั้นเมื่อบุคคลมีบุคลิกภาพลักษณะหนึ่งก็ทำให้สามารถคาดคะเนถึงบุคลิกภาพลักษณะอื่นได้ด้วย

ที่มาของทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์

"ทฤษฎีการเลือกอาชีพ" ของฮอลแลนด์เป็นผลจากการสังเกตของเขาและของคนอื่น ๆ เกี่ยวกับความสนใจ ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคล และมีส่วนสัมพันธ์กับทฤษฎีของกิลฟอร์ด (Guilford, 1954) ซึ่งได้วิเคราะห์บุคลิกภาพและความสนใจของบุคคลออกเป็น 6 ประเภท คือ ด้านจักรกล ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านบริการสังคม ด้านสารบรรณ ด้านธุรกิจ และด้านศิลปะ นอกจากนี้ ทฤษฎีของฮอลแลนด์ยังมีส่วนคล้ายคลึงกันกับทฤษฎีของแอดเลอร์ (Adler, 1939) ของฟรอมม์ (Fromm, 1947) ของจุง (Jung, 1933) ของเชลดอน (Sheldon, 1954) ของสปริงเจอร์ (Spranger, 1928) โดยเฉพาะการประเมินสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยจำแนกลักษณะของบุคคลมีแนวความคิดมาจากลินตัน (Linton, 1945) ซึ่งกล่าวว่า "แรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อมจะถูกถ่ายทอดไปยังบุคคล"

อนึ่ง ทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องความต้องการ (needs) และแรงกดดัน (pressures) ของ เมอร์เรย์ (Murray, 1938) ก็เป็นแรงกระตุ้นอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ฮอลแลนด์คิดทฤษฎีของเขาขึ้น กล่าวโดยสรุป "ทฤษฎีการเลือกอาชีพ" ของฮอลแลนด์มีแนวคิดพื้นฐานดังนี้

1. การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพ
2. แบบสำรวจความสนใจคือแบบสำรวจบุคลิกภาพ

ฮอลแลนด์ได้กล่าวถึง "การเลือกอาชีพ" ไว้ว่า "การเลือกอาชีพคือ การกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจ ความรู้ บุคลิกภาพ และความสามารถของบุคคล อาชีพเป็นวิถีชีวิต ส่วนสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นงานและทักษะ"

การกำหนดลักษณะบุคลิกภาพ

ฮอลแลนด์ได้จำแนกลักษณะบุคลิกภาพตามความสนใจอาชีพต่าง ๆ 6 ประเภท โดยมีเป้าหมายดังนี้

1. ชี้แนะประสบการณ์ที่จะนำไปสู่ลักษณะเฉพาะของบุคคล
2. อธิบายให้ทราบว่า ประสบการณ์นำไปสู่ลักษณะเฉพาะได้อย่างไร และลักษณะเฉพาะนำไปสู่พฤติกรรมได้อย่างไร
3. แยกแยะความเหมาะสมระหว่างบุคลิกภาพแต่ละลักษณะกับเหตุการณ์ทั้งเก่า

และใหม่

1. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง (Realistic) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ เครื่องมือ จักรกล และสัตว์เลี้ยง แต่ไม่ชอบกิจกรรมด้านการศึกษาและการแพทย์ ดังนั้นบุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านการช่าง เครื่องยนต์ การเกษตร ไฟฟ้า และเทคนิค แต่ด้วยความสามารถทางด้านสังคมและการศึกษา สรุปแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้

- 1.1 ชอบอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานบริการการศึกษาและสังคม
- 1.2 เขาจะใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการงานและเรื่องอื่น ๆ
- 1.3 เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะผู้มีความสามารถทางด้านเครื่องยนต์และกีฬา แต่ขาดความสามารถทางด้านการศึกษา
- 1.4 เขาจะนิยมสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนิยมลักษณะภายนอกของบุคคล เช่น เงิน อำนาจ สถานภาพ และโดยเหตุที่มีความสนใจ ความสามารถและค่านิยมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้เป็นคือ ซื่อสัตย์ หัวอ่อน เปิดเผย จริงจัง แข็งแรง วัตถุนิยม เป็นธรรมชาติ เรียบ ๆ พากเพียร เสมอต้นเสมอปลาย เก็บตัว มั่นคง มัธยัสถ์ ไม่คิดลึก ไม่หมกมุ่น

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างวิทยุ ช่างทำปลอกคนขับรถเข็น เป็นต้น

2. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (Investigative) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตสัญลักษณ์ การจัดระบบ การทดลองด้านกายภาพ ชีวภาพ และปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม

เพื่อจะได้เข้าใจและควบคุมปรากฏการณ์นั้น ๆ แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการชักชวน การเข้าสังคม และการเลียนแบบ

ดังนั้นบุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และการคำนวณ แต่ด้วยความสามารถทางการโฆษณาชักชวน สรุปลแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้

2.1 ชอบอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค และไม่ชอบอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย

2.2 เขาจะใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการงานและเรื่องอื่น ๆ

2.3 เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะนักวิชาการ เชื่อมั่นในความคิดของตนเอง มีความสามารถทางการคำนวณและวิทยาศาสตร์ แต่ขาดความสามารถทางการเป็นผู้นำ

2.4 เขาจะมีค่านิยมทางด้านวิทยาศาสตร์และโดยเหตุที่มีความสนใจความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้เป็นข้อชอบวิเคราะห์ รอบคอบ เป็นนักวิจารณ์ ใฝ่รู้ รักอิสระ ฉลาด เกือบตัว มีหลักการ อดทน เสียบขาด มีเหตุผล ไว้ตัว

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักอุตุนิยมวิทยา นักชีววิทยา นักเคมี นักฟิสิกส์ นักเขียนบทความทางวิชาการ เป็นต้น

3. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานบริการการศึกษาและสังคม (Social) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ การฝึกหัด การพัฒนา การอนุรักษ์ และการสั่งสอน แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ เครื่องมือ เครื่องยนต์ ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ เช่นงานประชาสัมพันธ์ งานบริการวิชาการ แต่ด้วยความสามารถด้านการช่างและเทคนิค

สรุปลแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้

3.1 ชอบอาชีพประเภทงานบริการการศึกษาและสังคม แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลองแจ้ง

3.2 เขาจะใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการงานและเรื่องอื่น ๆ

3.3 เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะคนที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีความสามารถทางการสอน แต่ขาดความสามารถทางด้านเครื่องยนต์และวิทยาศาสตร์

3.4 เขาจะมีค่านิยมเกี่ยวกับปัญหาและกิจกรรมด้านสังคมและการกีฬา และโดยเหตุที่มีความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้เป็น มีอำนาจ ให้ความร่วมมือ มีความเป็นหญิง มีเมตริจิต กว้างขวาง ชอบบำเพ็ญประโยชน์ มีอุดมคติ มีความคิดลึกซึ้ง เมตตากรุณา จูงใจคนเก่ง มีความรับผิดชอบ ชอบเข้าสังคม รู้จักกาลเทศะ มีความเข้าใจเพื่อนมนุษย์

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ครู นักจิตวิทยา จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ ที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัว เป็นต้น

4. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม เป็นการ

จัดระบบหรือระเบียบ เช่น เก็บรายงาน จัดข้อมูล คัดลอกข้อมูล จัดหมวดหมู่รายงาน และข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลข แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เป็นนามธรรม มีอิสระ ต้องค้นคว้า ไม่เป็นระบบแบบแผน

ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านงานสารบรรณ การคำนวณงานธุรกิจ แต่ด้อยความสามารถทางด้านศิลปะสรุปแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้

4.1 ชอบอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม

4.2 เขาจะใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการงานและเรื่องอื่น ๆ

4.3 เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะผู้ชอบเลียนแบบ ชอบจัดระเบียบ มีความสามารถทางด้านงานสารบรรณและตัวเลข แต่ขาดความสามารถทางด้านศิลปะ

4.4 เขาจะนิยมผู้ประสบความสำเร็จด้านงานธุรกิจและเศรษฐกิจ

และโดยเหตุที่มีความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ

ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้เป็นคือ ชอบเลียนแบบ ยุติธรรม วางท่า มีสมรรถภาพไม่ยืดหยุ่น มีหิริโอตตัปปะ อ่อนน้อม เรียบร้อย พากเพียร คล่องแคล่ว เจ้าระเบียบ เยือกเย็น ไม่มีจินตนาการ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักบัญชี ผู้ดูแลสินค้าในสต็อก ผู้ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์ เสมียนจ่ายเงิน พนักงานจดคำให้การในศาล เป็นต้น

5. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย (Enterprising) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน หรือผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต เป็นสัญลักษณ์หรือเป็นระเบียบแบบแผนดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางการเป็นผู้นำ การประชาสัมพันธ์ การชักชวน แต่ด้อยความสามารถด้านวิทยาศาสตร์สรุปแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้

5.1 ชอบอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

5.2 เขาจะใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการงานและเรื่องอื่น ๆ

5.3 เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะผู้กว้างขวาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง เข้าสังคมเก่ง มีความสามารถทางการเป็นผู้นำ การพูด แต่ด้อยความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์

5.4 เขาจะนิยมผู้มีความสามารถทางการเมืองและเศรษฐกิจ

และโดยเหตุที่มีความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ

ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้เป็นคือ ชอบเสี่ยงภัย ทะเยอทะยาน กล้าได้กล้าเสีย นำเชื่อถือ กระจ่างเปร่า เปิดเผย ใจร้อน มองโลกในแง่ดี สนุกสนาน เชื่อมมั่นในตนเอง เข้าสังคมง่าย ช่างพูด

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักธุรกิจ พ่อค้า แอร์โฮสเตส นายหน้า นักจัดรายการโทรทัศน์ เป็นต้น

6. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรีและวรรณกรรม (Artistic) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ

นามธรรม เป็นอิสระ ไม่เป็นระเบียบแบบแผน แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปธรรม เป็นระเบียบแบบแผน

ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านศิลปะ ภาษา ดนตรี การละคร การเขียน แต่ด้อยความสามารถด้านธุรกิจ งานสารบรรณสรุปแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้

6.1 ชอบอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน

6.2 เขาจะใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการงานและเรื่องอื่น ๆ

6.3 เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะคนที่ชอบแสดงออก มีความคิดริเริ่ม มีพรสวรรค์ มีความเป็นหญิง ไม่ชอบเลียนแบบ รักอิสระ มีความสามารถทางด้านศิลปะและดนตรี การแสดง การเขียน การพูด

6.4 เขาจะนิยมผู้มีความสามารถทางการศึกษา

และโดยเหตุที่มีความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้คือ จุกจิก ไม่มีระเบียบ เจ้าอารมณ์ มีความเป็นหญิง มีอุดมคติ เพื่อฝัน ไม่จริงจัง ใจร้อน รักอิสระ ช่างคิด ไม่ชอบเลียนแบบ มีความคิดริเริ่ม

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักดนตรี นักประพันธ์ นักโฆษณา นักร้อง ผู้ค้าศิลปวัตถุ ศิลปิน เป็นต้น

สรุปคือ เมื่อมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนนักเรียนเข้าใจในตนเองด้านอาชีพมากยิ่งขึ้น

2.6 ลักษณะอาชีพที่เกี่ยวข้องกับช่างกลโรงงาน

สาขาวิชาเครื่องกล แบ่งออกเป็น สาขางานยานยนต์ เครื่องกลอุตสาหกรรม เครื่องกลเรือ เครื่องกลเกษตร ตัวถังและสิรยยนต์ สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล อีกหนึ่งสาขาที่มีตลาดแรงงานรองรับ เนื่องจากช่างกลโรงงานเป็นสาขาที่มีความต้องการมาก โดยเฉพาะประเทศไทย เป็นฐานผลิตสินค้าบริษัทต่าง ๆ จึงมีโรงงานมากมายเปิดตัวในประเทศไทย ช่างผู้นำชาวยุโรปในโรงงานอุตสาหกรรมอย่างช่างกล มีส่วนสำคัญในการซ่อมบำรุงเครื่องจักรการผลิตต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน การเรียนสาขานี้จึงน่าสนใจอย่างมาก

ก.จ. (2547) ได้อ้างอิงถึงมาตรฐานอาชีพของสายงานเครื่องกล ไว้ดังนี้

ลักษณะงานโดยทั่วไป สายงานนี้คลุมถึงตำแหน่งต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานทางช่างเครื่องกล ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับตรวจ ทดสอบ สร้าง ซ่อม ประกอบ ดัดแปลง ติดตั้ง และบำรุงรักษาเครื่องจักรเครื่องยนต์ เครื่องทุ่นแรง และเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับโลหะ ควบคุมการทำงานของเครื่องจักรเครื่องยนต์ ตลอดจนแก้ไขข้อขัดข้องที่เกิดขึ้น จัดเก็บรักษา เบิกจ่าย เครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน การคำนวณ รายการและประมาณราคาในการดำเนินงานดังกล่าว เป็นต้น หรือตำแหน่งที่ปฏิบัติงานบริหารด้านช่างเครื่องกลในฐานะหัวหน้าหน่วยงานระดับกอง แผนก และผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบไปด้วย

นายช่างเครื่องกล 2 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ เป็นเจ้าหน้าที่ขั้นต้นปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยากเกี่ยวกับงานช่างเครื่องกลที่ค่อนข้างมีความยุ่งยากทางเทคนิค ตามที่ได้รับมอบหมาย

เช่น ตรวจสอบ ทดสอบ สร้าง ซ่อม ประกอบ ดัดแปลง ติดตั้งบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องยนต์ เครื่องทุ่นแรง และเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับโลหะ ควบคุม การทำงานของเครื่องจักรเครื่องยนต์ ตลอดจนแก้ไขข้อขัดข้องที่เกิดขึ้น ช่วยในการคำนวณรายการและประมาณราคาในการดำเนินงานดังกล่าวและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

นายช่างเครื่องกล 3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติปฏิบัติงานที่ยากพอสมควรหรือมีความรับผิดชอบไม่สูงนักเกี่ยวกับงานช่างเครื่องกลโดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น ตรวจสอบ ทดสอบ สร้าง ซ่อม ประกอบ ดัดแปลง ติดตั้ง บำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องยนต์ เครื่องทุ่นแรง และเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับโลหะ ควบคุม การทำงานของเครื่องจักรเครื่องยนต์ ตลอดจนแก้ไขข้อขัดข้องที่เกิดขึ้น คำนวณรายการและประมาณราคาในการดำเนินงานดังกล่าว ควบคุมการใช้และเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเป็นต้น ให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา ติดต่อประสานงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

นายช่างเครื่องกล 4 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ตรวจสอบ ทดสอบ สร้าง ซ่อม ประกอบ ดัดแปลง แก้ไข ติดตั้ง บำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องยนต์ เครื่องทุ่นแรง และเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับโลหะ คำนวณรายการและประมาณราคาในการดำเนินการดังกล่าว ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพเครื่องจักร เครื่องยนต์ และสภาพซ่อมสร้าง เป็นต้น ให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ติดต่อประสานงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ทำหน้าที่ช่วยหัวหน้าหน่วยงานปฏิบัติงาน เช่น ติดต่อประสานงาน วางแผน มอบหมายงาน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษาแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ติดตามประเมินผลและแก้ปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบ และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

นายช่างเครื่องกล 5 ลักษณะงานที่ปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยากมากหรือมีความรับผิดชอบสูงมากเกี่ยวกับงานช่างเครื่องกล โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น ตรวจสอบ ทดสอบ สร้าง ซ่อม ประกอบ ดัดแปลง แก้ไข ติดตั้ง บำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องยนต์ เครื่องมือที่ใช้เกี่ยวกับโลหะ เครื่องทุ่นแรง เก็บรักษาเบิกจ่ายเครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน คำนวณรายการและประมาณราคาในการดำเนินงานดังกล่าว เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของเครื่องจักร เครื่องยนต์แบบต่าง ๆ ประเมินความสามารถในการซ่อม สร้าง ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ แนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ทำหน้าที่ช่วยหัวหน้าหน่วยงานปฏิบัติงาน เช่น ติดต่อประสานงาน วางแผน มอบหมายงาน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษาแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ติดตามประเมินผลและแก้ปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบ และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

นายช่างเครื่องกล 6 (ว) ลักษณะงานที่ปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญงานและประสบการณ์สูงเกี่ยวกับงานช่างเครื่องกล โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น ตรวจสอบ ทดสอบ สร้าง ซ่อม ประกอบ ดัดแปลง แก้ไข ติดตั้ง บำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องยนต์ เครื่องมือที่ใช้เกี่ยวกับโลหะ เครื่องทุ่นแรง การเก็บรักษา เบิกจ่ายเครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน คำนวณรายการและประมาณราคาในการดำเนินการดังกล่าว

เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของเครื่องจักร เครื่องยนต์แบบต่าง ๆ ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้ง เข้าร่วมประชุมในการกำหนดนโยบายและแผนงานของส่วนราชการที่สังกัด และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ทำหน้าที่ช่วยหัวหน้าหน่วยงานปฏิบัติงาน เช่น พิจารณาวางอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และงบประมาณของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ติดต่อประสานงาน วางแผน มอบหมายงาน วินิจฉัย สั่งการ ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษาแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ติดตามประเมินผลและแก้ปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบ และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

นายช่างเครื่องกล 7 (ว) ลักษณะงานที่ต้องใช้ความชำนาญพิเศษเกี่ยวกับงานช่างเครื่องกล โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น ตรวจสอบ สร้าง ซ่อม ประกอบ ดัดแปลง แก้ไข ติดตั้ง บำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องยนต์ เครื่องมือที่ใช้เกี่ยวกับโลหะ เครื่องทุ่นแรง การเก็บรักษา เบิกจ่ายเครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน คำนวณรายการและประมาณราคาในการดำเนินงานดังกล่าว เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของเครื่องจักร เครื่องยนต์แบบต่าง ๆ ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ พิจารณา ศึกษา วิเคราะห์ ทำความเห็น สรุป รายงาน เสนอแนะและดำเนินการ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้ง เข้าร่วมประชุมในการกำหนดนโยบายและแผนงานของส่วนราชการที่สังกัด และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ทำหน้าที่ช่วยหัวหน้าหน่วยงานปฏิบัติงาน เช่น พิจารณาวางอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และงบประมาณของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ติดต่อประสานงาน วางแผน มอบหมายงาน วินิจฉัย สั่งการ ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษาแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ติดตามประเมินผลและแก้ปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบ และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

กล่าวโดยสรุป งานของช่างกลมีหลากหลายประเภทงาน ซึ่งเมื่อนักเรียนจบการศึกษาแล้ว สามารถเลือกเข้าสายงานที่เกี่ยวข้องและสะสมประสบการณ์เพื่อให้งานในสายงานที่สูงขึ้นไปได้อีก นอกจากนี้ในกรณีที่นักเรียนสำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ยังสามารถหางานที่ตรงกับสายงานที่สำเร็จมาได้ นั่นคือ ประกอบอาชีพอิสระ หรือเป็นพนักงานในสายการผลิตภาคอุตสาหกรรม

2.7 ลักษณะอาชีพอิสระ

ความหมายของการประกอบอาชีพ ประสารทสุข นิยมราษฎร์และคณะได้ให้ความหมายไว้ว่าการประกอบอาชีพ (อ้างในกัลป์พฤกษ์ พลศรี, 2554, น. 31-33) หมายถึงงานหรือภาระหน้าที่ของมนุษย์ต้องทำสม่ำเสมอหรือประจำด้วยความถนัด ความสนใจ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์หรือการฝึกฝนจนเชี่ยวชาญโดยมีผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ความพึงพอใจของบุคคลที่ได้กระทำความสำเร็จของตนเองและองค์การหรือกลุ่มหรือในรูปของค่าตอบแทนที่เป็นเงินทองหรือสิ่งต่างตอบแทนหรือแลกเปลี่ยน ซึ่งกันและกันหรือการได้รับการยกย่องมีชื่อเสียงและ

เครือข่ายเพื่อนฝูงในสังคม ซึ่งประเภทของอาชีพ อาชีพสามารถแบ่งออกได้เป็นลักษณะใหญ่ ๆ ได้ 2 ลักษณะคือ

1. งานอาชีพที่ทำให้ผู้อื่น (Work for Others/Organization) งานอาชีพที่ทำให้ผู้อื่นหรือเป็นลูกจ้าง/พนักงาน ทำให้องค์กรที่เป็นรัฐบาลหรือองค์กรธุรกิจเอกชนหรือองค์กรการกุศล สาธารณะต่าง ๆ เช่น องค์กรช่วยเหลือผู้พิการ องค์กรทหารผ่านศึก องค์กรนานาชาติ เช่น สโมสร โรตารีไลออนส์ สมาคม ชมรม ฯลฯ ในการทำงานให้ผู้อื่นนี้จะมีผลงานจะมีผลตอบแทนที่ได้รับขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบอยู่ซึ่งผลตอบแทนอาจจะ ปรากฏในรูปของค่าตอบแทน เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าสมนาคุณ บัตรอภินันทนาการ โบนัสคุณ เกียรติบัตรการทำงานให้ผู้อื่นนี้จะต้องผ่านเข้าไปทำด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสมัครงานมีการฝากให้ไปทำงาน การถูกเชิญให้ไปทำงานโดยภาระหน้าที่แน่นอนชัดเจนเป็นการทำงานตามนโยบายขององค์กร แผนงานขององค์กรหรือทำตามคำสั่ง การทำงานให้องค์กรหรือทำให้ผู้อื่นนี้บุคคลมีการเจริญเติบโต หรือความก้าวหน้าในสายงานอาชีพตามลำดับขั้นอยู่กับระยะเวลาการทำงานหรือความสามารถหรือ สิทธิบางอย่าง

2. งานอาชีพอิสระ (Self-Employment) งานอาชีพอิสระนี้เป็นการทำงานที่ไม่ต้อง มาสมัครงานแต่เป็นการทำงานที่เกิดจากการตัดสินใจของผู้ที่จะกระทำเพื่อให้ตนเองหรือกระทำด้วย ตนเองเป็นการจ้างตนเองโดยอาศัยปัจจัยความรู้ความสามารถ โอกาส จังหวะ การเรียนรู้จาก ประสบการณ์ตรงในชีวิต การฝึกฝนเพิ่มพูนพัฒนาตนเอง การลงทุนด้วยตนเอง อาจเป็น ทุนทรัพย์ ของตนเองหรือครอบครัวหรือการกู้ยืมจากผู้อื่นหรือสถาบันการเงินด้วยการค้ำประกันตนเองมีการ บริหารจัดการด้วยตนเองและอาจขยายกิจการด้วยการจ้างงานผู้อื่นมาทำงานบางอย่างเช่น จ้างลูกจ้าง เป็นลูกมือ กิจการของงานอาชีพอิสระมีขนาดตั้งแต่เล็ก กลาง และขนาดใหญ่ตามความพึงพอใจหรือ ทุนทรัพย์และความสามารถของผู้ดำเนินกิจการนั้น ๆ ในปัจจุบันการประกอบอาชีพอิสระหรืออาชีพ ส่วนตัวได้รับความสนใจยอมรับมากขึ้นจากประชาชนทั่วไปที่เคยทำงานให้ผู้อื่นหรือองค์กรอื่น ๆ มา ก่อน จึงได้หันมาประกอบอาชีพอิสระเสริมรายได้จากการทำงานที่เป็นอาชีพหลักหรือกลุ่มประชาชน ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกเลิกจ้าง การออกจากงาน ด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม เช่น ออกจากงาน ตาม โครงการเกษียณก่อนอายุราชการ การลดกำลังคน การเลิกกิจการ การใช้เทคโนโลยีเข้ามาทำงาน แทนคน เป็นต้น ต่างก็หันมาประกอบอาชีพอิสระมากขึ้น รวมตลอดจนถึงนักเรียน นักเรียนที่กำลังจะ จบการศึกษาหรือจบการศึกษาแล้วได้มุ่งมาให้ความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระแทนที่จะเข้าไป ทำงานในแหล่งงานต่าง ๆ เหมือนในอดีต

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านอาชีพ

2.8.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ทิพย์มาศย์ พิมลศักดิ์ (2530, น. 52) ได้ทดลองการใช้ชุดแนะแนวอาชีพที่มี ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว อาชีพ กลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดแนะแนว อาชีพมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปรกรณ์ วงศ์สวัสดิ์ (2533, น. 41) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระในท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประจวบวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 30 คนปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดแนะแนวอาชีพมีความสนใจในอาชีพอิสระในท้องถิ่นสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรจิต วรรณรักษ์ (2540, น. 74-78) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรณบุรีณะ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริลักษณ์ วัฒนศิริ (2545, น. 44) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปัญญาารคุณ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพมีคะแนนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ไพรัช ล้ายอง (2445) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ผลของการแนะแนวอาชีพอิสระ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ใช้บริการแนะแนวอาชีพอิสระเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความรู้ความสามารถในด้านการแนะแนวในระดับพอใช้ สถานที่ให้บริการและสื่อที่ใช้ประกอบการแนะแนวอาชีพอิสระอยู่ในระดับพอใช้ เนื้อหาหลักสูตรของอาชีพอยู่ในระดับดี ปัจจัยด้านการศึกษารายได้ สถานภาพการทำงาน กระบวนการแนะแนวอาชีพด้านเจ้าหน้าที่และด้านสถานที่ มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของผู้ใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านอายุและสถานภาพการสมรส มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของผู้ใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 รูปแบบการให้บริการที่ต้องการคือ ให้เจ้าหน้าที่ออกไปให้บริการในหมู่บ้าน ตำบล หรือชุมชน และสาริตการประกอบอาชีพประกอบการบรรยาย ในด้านการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์และนำไปประกอบอาชีพนั้น ผู้ใช้บริการเห็นว่าได้ประโยชน์มากร้อยละ 87.1 ใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพและเผยแพร่ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ 67.5 นำไปประกอบอาชีพอิสระร้อยละ 24.5 ในกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าอัตราค่าจ้างไม่เพียงพอ ไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านนี้โดยตรงเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความสามารถในการแนะแนวอาชีพอิสระเพียงพอ สถานที่ในการให้บริการไม่เหมาะสม วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ไม่เพียงพอ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ประสงค์ที่จะทำงานในสถานประกอบการมากกว่าที่จะประกอบอาชีพอิสระจึงไม่ให้ความสนใจต่อการแนะแนวอาชีพอิสระเท่าที่ควร ผู้ใช้บริการบางส่วนสนใจที่จะประกอบอาชีพอิสระแต่ไม่มีเงินทุน

วิชราภรณ์ พรหมรักษ์ (2548) ทำการวิจัยเรื่องความสนใจในการเลือกอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความสนใจในหมวดอาชีพวิชาการมากที่สุดเป็นอันดับ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงให้เหตุผลในวิชาชีพที่เป็นอันดับหนึ่ง ว่า เป็นอาชีพที่ใฝ่ฝัน ใช้สมองมากกว่าใช้กำลังกาย มีรายได้ดี มีเงินเดือนสูง มีความมั่นคงในอาชีพ บิตามารดา ญาติหรือ ผู้อื่นให้การสนับสนุน มีอิสระในการทำงาน มีความรับผิดชอบสูง ตรงกับความสามารถของตนเอง ก้าวทัน

โลกและได้รับประสบการณ์ใหม่ๆอยู่เสมอ ตลอดจนเพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน การศึกษา ของบิดามารดา อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับความสนใจในหมวดอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

เสมอแฆ อภิรมยานนท์ (2549) ทำการศึกษาทางเลือกอาชีพของนักเรียน ภาคอาชีวะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพคือ ปัจจัย ส่วนตัว ได้แก่ รายได้และผลตอบแทนที่สูง ด้านครอบครัว ได้แก่อาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการ ส่วน แนวโน้มการเลือกอาชีพในอนาคต นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การประกอบอาชีพอิสระหรือ ธุรกิจส่วนตัวจะเป็นทางเลือกที่เลือกทำมากที่สุด

วชิรวิทย์ มาลาทอง (2558) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผล ของการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมกับ กลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 56 คน มีจำนวน 2 ห้องเรียน ที่มีคะแนนจากแบบวัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาการเข้าใจตนเองและ การเลือกอาชีพไม่แตกต่างทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีนักเรียนในกลุ่มทดลอง 28 คน และ กลุ่มควบคุม 28 คน ตัวแปรตามคือ การเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองและ นักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาการ เข้าใจตนเองและอาชีพ ทั้งหมด 6 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน- มาตรฐาน และ การทดสอบสถิติ Paired-Sample t-test, Independent-Sample t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาการเข้าใจตนเองและการ เลือกอาชีพมีผลต่อนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา และ 2) ภายหลัง การจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อ พัฒนาการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพสูงกว่าเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กิบสัน (Gibson, 1980, pp. 416-422) ได้สำรวจความคิดเห็นของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐโอไฮโอ มิชิแกน เวสต์เวอร์จิเนีย และอินเดียนา จำนวน 208 คน เกี่ยวกับการ จัดโครงการแนะแนวในโรงเรียน พบว่า ครูส่วนมากเห็นว่าการให้ข้อเสนอแนะทางการศึกษาและ อาชีพแก่นักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก ครูจึงถือว่าการให้บริการสนเทศทางด้านการศึกษาและ อาชีพแก่นักเรียนเป็นบริการสำคัญในโครงการแนะแนวของโรงเรียน

เดอกิน (Durgin, 1974, pp. 2674-2675) ได้สำรวจการจัดโครงการแนะ แนวอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐโอไฮโอ กับครูแนะแนวจำนวน 884 คน พบว่า ตาม ความเห็นของครูแนะแนวแล้วบริการแนะแนวอาชีพเป็นบริการที่มีความสำคัญมากที่สุดในการช่วยให้ นักเรียนมีความสามารถเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องและบางแห่งยอมรับว่าโครงการแนะแนวในอาชีพ

ของตบยังจัดบริการให้นักเรียนไม่เพียงพอจำเป็นต้องปรับปรุงโดยด่วน เพื่อให้เพียงพอกับความ
ต้องการของนักเรียน

ดิคเคนส์ (Dickens, 1985, p. 2502) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยการใช้
โปรแกรมการศึกษาด้านอาชีพที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพและทัศนคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนประถมศึกษาสามรัฐนิวเจอร์ซีย์ ผลการศึกษาพบว่า
นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้โปรแกรมการศึกษาด้านอาชีพมีการรับรู้ด้านอาชีพและทัศนคติสูงขึ้น
หลังได้รับการสอนแต่ไม่พบความแตกต่างของการรับรู้ด้านอาชีพและทัศนคติระหว่างนักเรียนชาย
และนักเรียนหญิง

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพ สรุปได้ว่า การใช้กิจกรรมแนะแนว
อาชีพเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียน ทั้งในด้านความคิด ความเข้าใจ
ในอาชีพและการวางแผนตัดสินใจในการเลือกอาชีพในอนาคต ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกอาชีพ
ได้เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของตน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในอาชีพ
ที่ตนเองได้เลือกในอนาคต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยศึกษาจากกลุ่มทดลองวัดก่อนและหลังการทดลอง (One-group pretest-posttest design) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพ ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 33 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 17 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพ

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความเข้าใจด้านอาชีพ

3. รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลองวัดก่อนและหลังการทดลอง (One-group pretest-posttest design) ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงแบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง	ทดสอบหลัง 4 สัปดาห์
กลุ่มทดลอง	E_1	X	E_2	E_3

- เมื่อ E_1 คือ การทดสอบก่อนการทดลอง
- X คือ การใช้ชุดกิจกรรมแนวแนวความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพ หนองแค จังหวัดสระบุรี
- E_2 คือ การทดสอบหลังการทดลอง
- E_3 คือ การทดสอบหลังการทดลอง 4 สัปดาห์

แบบแผนการทดลองเป็นการทดลองแบบ 1 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียวทำการทดสอบก่อนการจัดกิจกรรม (E_1) ด้วยแบบประเมินความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพ หนองแค แล้วดำเนินการให้ชุดกิจกรรมแนวแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพ หนองแค (X) แล้วทำการทดสอบหลังการทดลอง (E_2) ด้วยแบบประเมินชุดเดิม และทำการวัดซ้ำอีกครั้งเมื่อผ่านไป 4 สัปดาห์ (E_3)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

- 4.1 แบบประเมินความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี
- 4.2 ชุดกิจกรรมแนวแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

5. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 การสร้างแบบประเมินความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาช่างกลโรงงาน วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจตนเองด้านอาชีพ เพื่อเป็นการกำหนดรูปแบบคำถามให้สอดคล้องกับความเข้าใจตนเองด้านอาชีพซึ่งมี 3 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านค่านิยม และด้านความถนัดของตนเองหรือทักษะ

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือประเมินความเข้าใจตนเองเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) จากนั้นหาความตรงตามเนื้อหา และนำแบบประเมินความเข้าใจตนเองเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแคที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว หาความตรงตามเนื้อหา โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ .97 (ภาคผนวก ง)

ขั้นที่ 3 นำแบบประเมินความเข้าใจในตนเองเพื่อนสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพ ไปหาค่าความเที่ยง Try out กับนักเรียนชั้นปีที่ 2 สาขาซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จำนวน 30 คนโดยใช้สูตร ครอนบาค อัลฟา (Cronbach's Alpha)

ขั้นที่ 4 นำแบบประเมินความเข้าใจในตนเองเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค โดยกำหนดให้มีคำถามทั้งสิ้น 35 ข้อ เป็นแบบวัดที่มีมาตรการประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ 1 2 3 4 และ 5 โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

1	คะแนน คือ	น้อยที่สุด	2	คะแนน คือ	น้อย
3	คะแนน คือ	ปานกลาง	4	คะแนน คือ	มาก
5	คะแนน คือ	มากที่สุด			

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลคะแนน หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพ แยกแปลผลเป็นรายด้านดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านบุคลิกภาพ

เกณฑ์การจัดระดับคะแนนความเข้าใจในตนเอง

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับน้อยที่สุด

ด้านที่ 2 ด้านค่านิยมการประกอบอาชีพในสังคม

เกณฑ์การจัดระดับคะแนนความเข้าใจในตนเอง

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับน้อยที่สุด

ด้านที่ 3 ด้านความถนัดของตนเองหรือทักษะ

เกณฑ์การจัดระดับคะแนนความเข้าใจในตนเอง

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงระดับคะแนนความเข้าใจในตนเองระดับน้อยที่สุด

5.2 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพ ในนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจตนเองด้านอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบของกิจกรรมให้สอดคล้องกับรายด้านทั้ง 3 ด้าน

ขั้นที่ 2 เขียนความเป็นมาของคู่มือ เป้าหมาย ความสำคัญของชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้ความรู้เพื่อสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพ ในนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาช่างกลโรงงาน วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ขั้นที่ 3 นำคู่มือและแผนชุดกิจกรรมความรู้ความเข้าใจเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแคไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน(ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง และความตรงตามเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นิยามเชิงปฏิบัติการ สมมติฐานและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจตนเองด้านอาชีพ

ตารางที่ 3.2 ตารางการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว

ตัวแปรตาม	ชุดฝึก
ด้านที่ 1 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง พฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลทั้งที่มีการ เปิดเผย และมีการซ่อน เร้นอยู่ภายใน เช่น ความ สุขุม จริงจัง หรือมีมนุษยสัมพันธ์ดี	ครั้งที่ 1 เรื่อง นาฬิกาชีวิต จุดประสงค์ 1. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้คุณค่าของเวลา และการจัดการเวลาให้เกิด ประโยชน์ต่อตนเอง 2. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบุคลิกภาพของ ตนเอง
	ครั้งที่ 2 บันได 5 ขั้นของชีวิต จุดประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำเร็จขั้นต้นที่สร้างได้ด้วย ตนเอง 2. เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนัก และเข้าใจในตนเองมากขึ้น
	ครั้งที่ 3 แบบสำรวจบุคลิกภาพของฉัน จุดประสงค์ 1. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจในบุคลิกภาพในตนเอง 2. เพื่อให้ให้นักเรียนมีเป้าหมายในการเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม
	ครั้งที่ 4 แบบวัดความถนัดทางอาชีพตามแนวของ John L. Holland จุดประสงค์ 1. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้และเข้าใจบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับอาชีพที่ ตนเองสนใจ

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ชุดฝึก
<p>ด้านที่ 2 ด้านค่านิยมและการประกอบอาชีพในสังคม หมายถึง การรู้จักและเข้าใจตนเอง ในสิ่งที่ให้คุณค่า ยึดถือ หรือ ตัดสินว่าเป็นสิ่งสำคัญ สามารถตอบสนองต่อความพึงพอใจและความสำเร็จของตน ได้แก่ ค่านิยมด้านความก้าวหน้าและความมีเกียรติในอาชีพ</p>	<p>ครั้งที่ 5 แผนบันทึกชีวิตของฉัน</p> <p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนมีการวางแผนชีวิตในอนาคตได้ชัดเจนมากขึ้น 2. เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจค่านิยมด้านอาชีพเพื่อการวางแผนเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม <p>ครั้งที่ 6 เป้าหมายชีวิต</p> <p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนมีการกำหนดเป้าหมายหลังสำเร็จการศึกษาโดยคำนึงค่านิยมในการประกอบอาชีพ <p>ครั้งที่ 7 ข้อมูลอาชีพ</p> <p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต 2. เพื่อให้นักเรียนทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสายงานช่างกลโรงงาน <p>ครั้งที่ 8 อาชีพไหนรายได้ดี</p> <p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพงานประจำและอาชีพอิสระ 2. เพื่อให้นักเรียนมีค่านิยมที่ดีในทุกอาชีพ
ตัวแปรตาม	ชุดกิจกรรม
<p>ด้านความถนัดของตนเอง หรือทักษะ หมายถึง การรู้จักและเข้าใจตนเองในความสามารถ ความถนัดด้านการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ ทักษะในการประกอบอาชีพ ด้านดนตรี ด้านศิลปะ เป็นต้น</p>	<p>ครั้งที่ 9 สร้างบ้านสร้างอนาคต....</p> <p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจคำว่าทักษะการใช้ชีวิตและการวางแผนชีวิต 2. เพื่อฝึกให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเสมือนรูปแบบการทำงานจริง <p>ครั้งที่ 10 หลัก 4S</p> <p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจหลัก 4S ว่าสอดคล้องกับความถนัดในการประกอบอาชีพอย่างไร

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ชุดกิจกรรม
	ครั้งที่ 11 ฝึกซ้อมพร้อมรับอาชีพ จุดประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนได้ลองฝึกความถนัดโดยการเล่นบทบาทสมมติในการมีกิจการเป็นของตนเอง 2. เพื่อฝึกให้นักเรียนได้แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เหมือนกับการได้ทำงานจริง

ขั้นที่ 4 นำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมเข้าใจในตนเองด้านอาชีพ ในนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแคที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการวิจัยกับกลุ่มทดลอง

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นเตรียมการทดลอง

4.1.1 ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือ จากสาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการวิทยาลัย เพื่อเก็บข้อมูลทำการวิจัย และขอใช้สถานที่ ในการเก็บข้อมูลวิจัย

4.1.2 ผู้วิจัยเตรียมชุดกิจกรรมแนะแนว วัสดุอุปกรณ์ สื่อ ใบความรู้แลสถานที่ คือ ห้องภาควิชาช่างกลโรงงาน วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

4.1.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพหนองแคจังหวัดสระบุรี ทำการวัดและการทดลองในลำดับต่อไป

4.2 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

4.2.1 การทดลองครั้งนี้ การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที รวม 14 ครั้ง โดยมีลำดับขั้นตอนต่อไปนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยจับฉลากนักเรียนชั้นปีที่ 3 จำนวน 17 คน จากจำนวน 33 คน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2.2 ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสัปดาห์แรกในการทดลอง

4.2.3 ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยทำการประเมินการจัดกิจกรรมแนะแนว ความรู้ความเข้าใจสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค ด้วยแบบประเมินก่อนการทดลอง

4.3.4 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการใช้ชุดประเมินการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อ ความรู้ความเข้าใจสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค

4.3.5 เมื่อดำเนินการทดลองไปครบ 7 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการประเมิน การจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพนักเรียน ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ในการประเมินก่อนการทดลอง

4.3.6 นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 สถิติพื้นฐาน

7.1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนนแบบวัดความเข้าใจตนเองด้าน อาชีพของ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

7.1.2 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation) ของ คะแนนแบบวัดความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีก่อนและหลังใช้ชุด กิจกรรมแนะแนว

$$S = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

7.2 การวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

หาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบ
สอบกับจุดประสงค์(IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

R คือ คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

n คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

7.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

7.3.1 เปรียบเทียบความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ก่อนและ
หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพิ่มความรู้ด้านการประกอบอาชีพโดยคำนึงถึงความเข้าใจตนเอง
โดยใช้ *t-test pair (T-test Dependent)*

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมี
นัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง $df = n-1$ คือ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

2. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ระยะเวลาติดตามใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

N แทน จำนวนนักเรียนที่เป็นประชากร

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ชุดกิจกรรม

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – test for Dependent Samples

P แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

** แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์เป็นลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับคะแนนของกลุ่มทดลองในระยะก่อน หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

ตารางที่ 4.1 คะแนนของกลุ่มทดลองโดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

กลุ่มตัวอย่าง	\bar{X}	S.D.	แปรผล
ระยะก่อนการทดลอง			
ด้านบุคลิกภาพ	2.78	0.81	ปานกลาง
ด้านค่านิยมการประกอบอาชีพ	2.86	0.92	ปานกลาง
ด้านความถนัดตนเองหรือทักษะ	2.81	0.77	ปานกลาง
ระยะหลังการทดลอง			
ด้านบุคลิกภาพ	3.51	0.87	มาก
ด้านค่านิยมการประกอบอาชีพ	3.52	0.87	มาก
ด้านความถนัดตนเองหรือทักษะ	3.54	0.81	มาก
ระยะติดตามผล			
ด้านบุคลิกภาพ	4.15	0.66	มากที่สุด
ด้านค่านิยมการประกอบอาชีพ	3.91	0.80	มาก
ด้านความถนัดของตนเองหรือทักษะ	3.75	0.82	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 4.1 พบว่า ความเข้าใจตนเองของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขา งานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค ก่อนทดลองอยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ มีค่า \bar{X} คือ 2.78 ด้านค่านิยมการประกอบอาชีพ \bar{X} คือ 2.86 และด้านความถนัดของตนเองหรือทักษะ \bar{X} คือ 2.81 แต่หลังจากใช้ชุดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองแล้ว อยู่ในระดับ มาก ในทุกด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ มีค่า \bar{X} คือ 3.51 ด้านค่านิยมการประกอบอาชีพ \bar{X} คือ 3.52 และด้านความถนัดของตนเองหรือทักษะ \bar{X} คือ 3.54 และในระยะติดตามมีการแปรผล ในระดับเท่ากับหรือสูงกว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรม

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียน
ชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบไม่เป็น
อิสระต่อกัน (t-test dependent)**

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3
ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้านอาชีพ (n = 17)

กลุ่มทดลอง	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	2.82	0.83	0.217**
หลังการทดลอง	3.52	0.85	

** p ≤ .01

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความเข้าใจตนเองของนักเรียนชั้นปีที่ 3 หลังจากการใช้ชุด
กิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องกลโรงงาน
วิทยาลัยการอาชีพหนองแค ทุกด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ระยะเวลาหลังจาก
การใช้ชุดกิจกรรมและระยะติดตามผล เพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเอง
ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องกลโรงงาน วิทยาลัยการอาชีพ-
หนองแค**

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3
หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพ และระยะ
ติดตามผล (n = 17)

กลุ่มทดลอง	\bar{X}	S.D.	t
หลังการทดลอง	3.52	0.83	0.35**
ระยะติดตามผล	3.93	0.82	

** p ≤ .01

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความเข้าใจตนเองของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ระยะติดตามผลจาก
การใช้ชุดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องกล
โรงงาน วิทยาลัยการอาชีพหนองแค มีค่าเท่ากับหลังการทดลอง และมีค่าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับระยะเวลาติดตามผล

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

1.2.1 ระยะเวลาหลังการทดลอง นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ได้รับการแนะแนวความเข้าใจตนเองด้านอาชีพแล้ว มีความเข้าใจที่จะเลือกอาชีพสำหรับตนเองหลังสำเร็จการศึกษาสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

1.2.2 ระยะเวลาหลังการทดลองทดลอง นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีได้รับการแนะแนวความเข้าใจตนเองด้านอาชีพแล้ว มีความเข้าใจที่จะเลือกอาชีพสำหรับตนเองมีคะแนนไม่ต่างจากระยะติดตามผล

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 33 คน

2) กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 17 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

1.3.2 เครื่องมือการวิจัย

1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

2) แบบวัดความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาช่างกลโรงงาน วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือ จากสาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการวิทยาลัย เพื่อเก็บข้อมูลทำการวิจัย และขอใช้สถานที่ ในการเก็บข้อมูลวิจัย
- 2) ผู้วิจัยเตรียมชุดกิจกรรมแนะแนว วัสดุอุปกรณ์ สื่อ ใบความรู้และขอใช้สถานที่ คือ ห้องภาควิชาช่างกลโรงงาน วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี
- 3) ผู้วิจัยนำแบบวัดความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพหนองแคจังหวัดสระบุรี ทำการวัดและการทดลองในลำดับต่อไป

1.3.4 ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

- 1) การทดลองครั้งนี้ การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที รวม 14 ครั้ง โดยมีลำดับขั้นตอนต่อไปนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยจับฉลากนักเรียนชั้นปีที่ 3 จำนวน 17 คน จากจำนวน 33คน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสัปดาห์แรกในการทดลอง
- 3) ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยทำการประเมินการจัดกิจกรรมแนะแนว ความรู้ความเข้าใจสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค ด้วยแบบประเมินก่อนการทดลอง
- 4) ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการใช้ชุดประเมินการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อความรู้ความเข้าใจสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค
- 5) เมื่อดำเนินการทดลองไปครบ 7 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการประเมินการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ในการประเมินก่อนการทดลอง
- 6) นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

1.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล มีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี
- 2) หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี
- 3) เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีก่อน และหลังจากใช้ชุดกิจกรรม โดยทดสอบค่าที แบบที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent sample)

4) เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขา งานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีระยะหลังจากใช้ชุดกิจกรรมและ ระยะติดตามผล โดยทดสอบค่าที แบบที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test independent sample)

1.4 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปผลสำคัญได้ดังนี้

1.4.1 การเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขา งานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีก่อนการเปรียบเทียบ ความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขา งานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม แนวแนว ผลพบว่า ก่อนการทดลองอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านทั้งในด้านบุคลิกภาพ ด้านค่านิยม และ ด้านความถนัด แต่หลังจากใช้ชุดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองแล้วอยู่ในระดับ มาก ในทุก ด้านทั้งในด้าน บุคลิกภาพ ด้านค่านิยม และด้านความถนัด กลุ่มการทดลองมีความความเข้าใจตนเอง ด้านอาชีพแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในข้อที่ 1

1.4.2 การเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของกลุ่มทดลองใน ระยะติดตามผล พบว่า ความเข้าใจตนเองของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ระยะติดตามผลจากการใช้ชุดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขา งานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค มีค่าสูงขึ้นกว่าหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 เพราะหลังจากที่นักเรียนได้รับการแนะนำตามชุดกิจกรรมแล้ว นักเรียนก็ เข้าใจในตนเองด้านอาชีพมากขึ้น ทำให้นักเรียนแสวงหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และทำความเข้าใจตนเอง มากยิ่งขึ้นไปอีก

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนวแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้าน อาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี” สามารถอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

2.1 หลังการทดลอง นักเรียนชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี มีความ เข้าใจตนเองด้านอาชีพสูงกว่าก่อนการทดลองทั้ง 3 ด้านคือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านค่านิยมในการประกอบ อาชีพของสังคม และด้านความถนัดหรือทักษะ มีคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมแนวแนวเพื่อเสริมสร้าง ความเข้าใจตนเองด้านอาชีพที่ได้สร้างขึ้นตามหลักพัฒนากิจกรรมแนวแนวตามหลักการจัดกิจกรรมแนว แนวของสมร ทองดี และปราณี รามสุร (2545, น. 48) กล่าวว่าขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนวแนวในชั้น เรียนที่ตื้นนั้นควรประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุปและขั้นประเมินผล มุ่งให้ ประสบการณ์ตรงกับนักเรียน โดยให้นักเรียนเปิดโอกาสได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิคกรณี ตัวอย่าง อ้างอิงสถานการณ์ ซึ่งผู้วิจัยก็ได้นำตัวอย่างเหตุการณ์มาดัดแปลงให้สอดคล้องกับบริบทของ กลุ่มทดลอง ช่วยให้นักเรียนมีกิจกรรมที่หลากหลาย รวมไปถึงการมีบทบาทสมมติในการประกอบอาชีพ

เพื่อให้เข้าใจเรื่องของอาชีพได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ปกรณ์ วงศ์สวัสดิ์ (2533, น. 41) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระในท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประจวบวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 30 คนปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดแนะแนวอาชีพมีความสนใจในอาชีพอิสระในท้องถิ่นสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งสุรจิต วรรณรักษ์ (2540, น. 74-78) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชาเขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และศิริลักษณ์ วัฒนศิริ (2545, น. 44) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปัญญาารคุณ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพมีคะแนนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 หลังจากการทดลองไปแล้ว 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลของระยะติดตามผล พบว่าความเข้าใจตนเองของนักเรียนชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี มีระดับที่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับหลังการวิจัย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 เพราะนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริงทุกกิจกรรมและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และมีการฝึกฝนทักษะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการอภิปราย การใช้บทบาทสมมติ การนำเสนอ จึงทำให้นักเรียนเกิดพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ตามลำดับขั้น อย่างต่อเนื่องและยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ประกอบกับ ระยะติดตามผลนั้น ผู้วิจัย ผู้วิจัยได้ติดตามหลังจากการทดสอบหลังเรียนเป็นระยะเวลาห่างกัน 4 สัปดาห์ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นักเรียนมีการฝังตัวด้านการคิดวิเคราะห์จากระยะสั้นเป็นระยะยาว หรือความคงทน ทิพรรัตน์ สัตระ (2549, น. 37) จึงเป็นสาเหตุที่ส่งผลให้การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระยะติดตามสูงกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับโฉมศรี ยังให้ผล (2558) วัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อน หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ผลวิจัยพบว่า ภายหลังจากทดลองนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในระยะติดตามผลกลุ่มทดลองมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นกว่าระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งในชุดกิจกรรมของผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมให้ทดลองบทบาทสมมติเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ซึ่งตนเองและกลุ่มก็จะดำเนินไปด้วยความสำเร็จ บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้สอดคล้องกับแนวคิดของทิตินา แชมมณี (2548, น. 358) ที่กล่าวว่าบทบาทสมมติเป็นการกำหนดบทบาทของผู้เล่นในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นมา และให้ผู้เรียนเข้าสวมบทบาทนั้นและแสดงออกมาตามธรรมชาติโดยอาศัย บุคลิกภาพ ประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดเป็นหลัก ดังนั้นวิธีการนี้จึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสศึกษาถึงความรู้สึกและติดตามอีกด้วย

จากการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวซึ่งเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมที่หลากหลายที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา สร้างสรรค์และแก้ไขปัญหาสำหรับผู้รับบริการในด้านใดด้านหนึ่ง ตรงตามขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา อาชีพ และด้านสังคม หากดำเนินการสร้างได้ตามวัตถุประสงค์ที่

ต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้รับบริการก็จะทำให้ ชุดกิจกรรมมีประโยชน์และเป็นเครื่องมือที่ดี สำหรับผู้ต้องการต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของ นักเรียนชั้นปีที่ 3 ไปใช้นั้นต้องศึกษาเทคนิคและวิธีการต่างๆ ให้เข้าใจเพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษาและประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน

3.1.2 ภายหลังจากการนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้าน อาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 จึงควรมีการติดตามผลเป็นระยะเพื่อดูว่านักเรียนมีการรู้จักและเข้าใจตนเอง เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ เพียงใด

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทดลองการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้าน อาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 กับสาขาอื่นๆ หรือในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา

3.2.2 ควรสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 โดยใช้วิธีอื่นๆ เช่น การให้การปรึกษาเป็นกลุ่ม การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ กรีทอง. (2545). *ประมวลสาระชุดวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในองค์กร หน่วยที่ 8-15*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- กรมวิชาการ. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- โกศล มีคุณ. (2545). *การประเมินคุณภาพเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*. ใน *เอกสารประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการแนะแนว*. หน่วยที่ 14. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- จำเนียร ช่างโชติ และ นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2554). *เทคนิคการให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2541). *กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: วิทยาพัฒนา.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2551). *ระบบสื่อการสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2551). *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการศึกษา*. หน่วยที่ 1-5. กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทิพรัตน์ สัตระ. (2550). *ผลการใช้เทคนิคผังกราฟฟิกในการสอนวิทยาศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- นิภา เพชรสม และคณะวิจัยของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี. (2545). *การวิจัยและการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูชุดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยวิธีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน*. (รายงานการวิจัย). (มปท).
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2542) *นวัตกรรมการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปราณี พันธุ์สว่าง. (2532). *ความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนในวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก สหวิทยาลัยพุทธชินราช*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, พิษณุโลก.
- ปวีณสุดา ร่มพยอม. (2549). *การสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- มนัส บุญประกอบ. (2545). EQ ดีมีสุขภาพกับงาน. *วารสารสมาคมร้านขายยา*, 21, 41-44.
- วรรณศา ปลอดโปร่ง. (2555). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- วัลภา สบายยิ่ง. (2554). แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา*. หน่วยที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- วาโร เฟ็งสวัสดิ์. (2546). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศิริรัตน์ แสนยากุล. (2546). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระแม่มารีสาธิตประดิษฐ์ กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ศิริวรรณ ชาวดร. (2551). *การใช้ชุดกิจกรรมเทคนิคแอทลาสเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สมร ทองดี และปราณี रामสุร. (2545). แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว. ใน *ประมวลชุดสาระวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*. หน่วยที่ 9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2555). *มาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกิจ ศรีพรหม. (2541). ชุดการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. *วารสารวิชาการ*, 1(9), 68.
- สุนทรี อารังโสดธิสกุล. (2550). *การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้ตนเองของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดกิจกรรมกลุ่ม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุรจิต วรรณรักษ์. (2546). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร*. (ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- เสมอแห อภิรมยานนท์. (2549). *ทางเลือกอาชีพของนักเรียนภาคอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อรอนงค์ ฉัญฉวีวัน. (2539). *การแนะแนวอาชีพ*. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- Amagai, Y. (1997). The Effects of trust on Self-Esteems, The developmental Change in The Lifelong Stage. *Japanese Journal of Counseling Science*, 30, 103-111.
- Crow, Lester D. and Crow Alice. (1951). *An Introduction to Guidance*. New York: American Book.

- Ferman, Annie Wright. (1999). Student awareness and Satisfaction with career services, Job recruitment And academic Preparation. *Dissertation Abstracts International*, 32(10),60-61A.
- Finkenstien, J.A. (1983). Student Service for Adults at the City University of New York. *Dissertation Abstracts International*, 44, 1703-1704.
- Hess, Diana Marie. (2008). An Investigations of The Counseling Needs of Adult Femeal Mexican Americans with Low Income Status : A Modified Delphi Study. *Dissertation Doctor of Philosophy in Counselor Education and Supervision*. St. Mary University.
- Holland, John L. (1966). The Psychology of Vocational Choice. Blaisidell Publishing Co. Holland, John L. Current Psychological Theories of Occupation Choice and Their Implications for Vocational Planning. *CIRF Abstracts*, 7, 1968 pp.5/b537.
- Holland, John L. (1973). *Making Vocational Choice : A Theory o Career*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Jone, Arthur J. (1951). *Principles of Guidance and Pupil Personel Work*. 4th ed. New York: McGraw–Hill.
- Treppa, and Frike. (1992). Effects of marathon group Experience. *Journal of counseling phychology*, 36,466-468.
- Trotzer, J. P. (1997). *The counselor and the group: Integrating theory,training and practice*. California: Brooks/Cole.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชื่อ – สกุล อาจารย์จันทร์ทิมา ขุนบำรุง
สถานที่ทำงาน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลเทศบาลนครเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
2. ชื่อ – สกุล อาจารย์ ดร. รสริน เจริมไธสง
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
จังหวัดปทุมธานี
วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.)หลักสูตรและการสอน
ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
3. ชื่อ – สกุล อาจารย์ศักดิ์ศาสตร์ บุตรสุริรินทร์
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยการอาชีพหนองแค
วุฒิการศึกษา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ราชมงคลธัญบุรี
ตำแหน่ง ข้าราชการครู สำนักงานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี
4. ชื่อ – สกุล ดร.เพ็ญภา ศรีเงินดี
สถานที่ทำงาน เทศบาลตำบลหนองแค จังหวัดสระบุรี
วุฒิการศึกษา ปรัชญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัย อุดมสัน ประเทศ ฟิลิปปินส์
ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลหนองแค สระบุรี
5. ชื่อ – สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม พันธุ์ไสว
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
จังหวัดปทุมธานี
วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาการวัดและการประเมินผล
ตำแหน่ง อาจารย์

ภาคผนวก ข

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3
สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีมีองค์ประกอบที่จะพัฒนาทั้งหมด 3 ด้านคือ

1. ด้านบุคลิกภาพ
2. ด้านค่านิยมการประกอบอาชีพในสังคม
3. ด้านความถนัดของตนเองหรือทักษะ

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี เหมาะสำหรับกิจกรรมกลุ่มไม่เกินกลุ่มละ 20 คน เนื่องจากการดูและและให้ปรึกษาจะได้ทั่วถึง มีทั้งสิ้น 13 กิจกรรมดังนี้

1. ปฐมนิเทศ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรม
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการ ข้อปฏิบัติ ระหว่างการใช้ชุดกิจกรรม
3. เพื่อทำแบบวัดก่อนการทดลอง

2. นาฬิกาชีวิต

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าของเวลา และการจัดการเวลาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบุคลิกภาพของตนเอง

3. บันได 5 ขั้นของชีวิต

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำเร็จขั้นต้นที่สร้างได้ด้วยตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนัก และเข้าใจในตนเองมากขึ้น

4. แบบสำรวจบุคลิกภาพของฉัน

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในบุคลิกภาพในตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนมีเป้าหมายในการเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเอง

5. แบบวัดความถนัดทางอาชีพตามแนวของ John L. Holland

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพและอาชีพ
2. เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับอาชีพที่ตนเองสนใจ

6. แผนบันทึกชีวิตของฉัน

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีการวางแผนชีวิตในอนาคตได้ชัดเจนมากขึ้น
2. เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจค่านิยมด้านอาชีพ เพื่อการวางแผนเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

7. เป้าหมายชีวิต

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีการกำหนดเป้าหมายหลังสำเร็จการศึกษาโดยค่านึงค่านิยมในการประกอบอาชีพ

8. ข้อมูลอาชีพ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต
2. เพื่อให้นักเรียนทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสายงานช่างกลโรงงาน

9. อาชีพไหนรายได้ดี

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพงานประจำและอาชีพอิสระ
2. เพื่อให้นักเรียนมีค่านิยมที่ดีในทุกอาชีพ

10. สร้างบ้านสร้างอนาคต....

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจคำว่าทักษะการใช้ชีวิตและการวางแผนชีวิต
2. เพื่อฝึกให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเสมือนรูปแบบการทำงานจริง

11. หลัก 4S

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจหลัก 4S ว่าสอดคล้องกับความถนัดในการประกอบอาชีพอย่างไร

12. ฝึกซ้อมพร้อมรับอาชีพ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ลองฝึกความถนัดโดยการเล่นบทบาทสมมติในการมีกิจการเป็นของตนเอง
2. เพื่อฝึกให้นักเรียนได้แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เสมือนกับการได้ทำงานจริง

13. ปัจฉิมนิเทศ

จุดประสงค์

1. เพื่อสรุปชุดกิจกรรมและให้นักเรียนได้ความคิดเห็น เกี่ยวกับชุดกิจกรรม
2. เพื่อทำแบบวัดหลังการทดลอง

กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน
ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อกิจกรรม นาฬิกาชีวิต

เทคนิค อภิปรายกลุ่ม ทำใบงาน ครูให้คำปรึกษารายกรณี

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ในเรื่องของอนาคตหลังจบการศึกษา
2. เพื่อให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนมีเพื่อช่วยให้คำปรึกษารายกรณี
3. เพื่อให้นักเรียนสร้างความพร้อมให้กับตนเองหลังจบการศึกษา

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง

- 1.1 การเตรียมตัวของครู
- 1.2 การจัดกิจกรรม “นาฬิกาชีวิต”
- 1.3 บทบาทของครู
- 1.4 สื่อการเรียนรู้

2. คู่มือครู

- 2.1 สารสำคัญ
- 2.2 จุดประสงค์
- 2.3 กระบวนการจัดกิจกรรม
- 2.4 ชั้นประเมินชุดการสอน
- 2.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง นาฬิกาชีวิต

3. บทบาทของครู

3.1 ครูชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง นาฬิกาชีวิต

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ นาฬิกาชีวิต

4. คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ โดยใช้กิจกรรม นาฬิกาชีวิต ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

4.1 สารสำคัญ

เวลาเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนทุกคน และการจัดสรรเวลาให้สร้างประโยชน์ให้ได้มากที่สุดก็เป็นสิ่งที่ครูควรแนะนำให้นักเรียนได้ทราบถึงประโยชน์และการจัดการเวลา

4.2 จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าของเวลา และการจัดการเวลาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง

4.3 กระบวนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์

- ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำในวันนี้ โดยที่ครูเล่าเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันของตนเอง และให้ตัวแทนนักเรียนออกมาเล่าเรื่องกิจวัตรประจำวันของตนเองให้เพื่อนฟัง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน

2. ขั้นสะท้อนกลับการรับรู้

- ครูถามนักเรียนว่า ในเวลา 1 วันมีกี่ชั่วโมง ให้นักเรียนยกตัวอย่างกิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน โดยให้ระบุว่ากิจกรรมนั้นทำเป็นเวลาเท่าไร

- ครูแจกใบงานเรื่อง นาฬิกาชีวิต นักเรียนลงมือทำงาน ตามที่กำหนด โดยครูให้ทำกิจกรรมเป็นเวลา 10 นาที

- ครูให้นักเรียนออกมานำเสนอนาฬิกาชีวิตของตนเองให้เพื่อนฟัง

3. ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต

- ครูเล่านาฬิกาชีวิตของบุคคลที่ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียงให้นักเรียนฟังเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิต

- ครูให้คำปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนนาฬิกาชีวิตของแต่ละคนที่พอสอดกับการใช้ชีวิต

4. ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

- นักเรียนและครูร่วมกับสรุปกิจกรรม นาฬิกาชีวิตจากนั้นทำแบบประเมินชุดกิจกรรม

4.4 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูแจกแบบประเมินชุดกิจกรรม นาฬิกาชีวิต

4.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

- ใบงานเรื่องนาฬิกาชีวิต
- ใบความรู้เกี่ยวกับบุคคลที่บริหารเวลาเก่ง

กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน
 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อกิจกรรม บันได 5 ขั้นของชีวิต

เทคนิค การอภิปราย การแนะแนวรายบุคคล

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ในเรื่องของอนาคตหลังจบการศึกษา
2. เพื่อให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนมีเพื่อช่วยให้คำปรึกษารายกรณี
3. เพื่อให้นักเรียนสร้างความพร้อมให้กับตนเองหลังจบการศึกษา

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง

- 1.1 การเตรียมตัวของครู
- 1.2 การจัดกิจกรรม “บันได 5 ขั้นของชีวิต”
- 1.3 บทบาทของครู
- 1.4 สื่อการเรียนรู้

2. คู่มือครู

- 2.1 สารสำคัญ
- 2.2 จุดประสงค์
- 2.3 กระบวนการจัดกิจกรรม
- 2.4 ชั้นประเมินชุดการสอน
- 2.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง บันได 5 ขั้นของชีวิต

3. บทบาทของครู

- 3.1 ครูชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง บันได 5 ขั้นของชีวิต
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง บันได 5 ขั้นของชีวิต

4. คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ โดยใช้กิจกรรม บันได 5 ขั้นของชีวิต ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

4.1 สารสำคัญ

ความสำเร็จในแต่ละขั้นของชีวิต จะเป็นบันไดเพื่อต่อยอดให้ประสบความสำเร็จในขั้นสูงขึ้นไปเรื่อยๆ และถ้าเรามองเห็นจุดที่ต้องไข เราก็ควรแก้ไขเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

4.2 จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำเร็จขั้นต้นที่สร้างได้ด้วยตนเอง

4.3 กระบวนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำในวันนี้ คือกิจกรรมบันได 5 ขั้นของชีวิต ครูเรียกนักเรียนออกมา 1 คน ให้เล่า ความสำเร็จในชีวิตตามแต่ละช่วงวัยให้เพื่อนๆ ฟัง จากนั้นครูก็แลกเปลี่ยนโดยเล่าเรื่องของตนเองให้นักเรียนฟังบ้าง
2. ขั้นสะท้อนกลับการรับรู้
 - ครูแจกใบงานเกี่ยวกับบันได 5 ขั้นของชีวิตให้นักเรียน ให้เวลาเขียน 10 นาที ให้นักเรียนผลัดกันออกมาเล่า และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบันได 5 ขั้นของเพื่อนๆ ทีละคน
3. ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต
 - ครูใช้หลักจิตวิทยาเข้ามาอธิบายเกี่ยวกับความสำเร็จในแต่ละช่วงวัย มาให้นักเรียนได้เรียนรู้
4. ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ
 - นักเรียนและครูร่วมกันสรุปกิจกรรมและนักเรียนทำแบบประเมินชุดกิจกรรม

4.4 ชั้นประเมินชุดการสอน

ครูแจกแบบประเมินชุดกิจกรรม บันได 5 ชั้นของชีวิต

4.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

- ใบงานการบันได 5 ชั้นของชีวิต
- ใบความรู้เกี่ยวกับหลักจิตวิทยาลำดับขั้นของชีวิต

ใบงาน เรื่อง บันได 5 ขั้นของชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนทบทวนพัฒนาการของตนเองในแต่ละช่วงอายุ ดังต่อไปนี้ สิ่งที่ภาคภูมิใจ ทำสิ่งนั้นได้อย่างไร และตนเองรู้สึกอย่างไรเมื่อทำสิ่งนั้นได้

					ปวช.1-3
ก่อนอนุบาล	อนุบาล	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา		

คำชี้แจง ให้นักเรียน วิเคราะห์ความต้องการของตนเองว่า ปัจจุบันนักเรียนอยากทำอะไรมากที่สุด และวางแผนว่าต้องปฏิบัติตนอย่างไรบ้างเพื่อพัฒนาความสามารถของตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน
 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อกิจกรรม แบบสำรวจบุคลิกภาพของฉันทัน

เทคนิค การอภิปราย การแนะแนวรายบุคคล ใ้ความรู้

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ในเรื่องของอนาคตหลังจบการศึกษา
2. เพื่อให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนมีเพื่อช่วยให้คำปรึกษารายกรณี
3. เพื่อให้นักเรียนสร้างความพร้อมให้กับตนเองหลังจบการศึกษา

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง

- 1.1 การเตรียมตัวของครู
- 1.2 การจัดกิจกรรม “แบบสำรวจบุคลิกภาพของฉันทัน”
- 1.3 บทบาทของครู
- 1.4 สื่อการเรียนรู้

2. คู่มือครู

- 2.1 สารสำคัญ
- 2.2 จุดประสงค์
- 2.3 กระบวนการจัดกิจกรรม
- 2.4 ชั้นประเมินชุดการสอน
- 2.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่องแบบสำรวจบุคลิกภาพของฉัน

3. บทบาทของครู

- 3.1 ครูชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่องแบบสำรวจบุคลิกภาพของฉัน
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง แบบสำรวจบุคลิกภาพของฉัน

4. คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ โดยใช้กิจกรรม แบบสำรวจบุคลิกภาพของฉันใช้เวลาเรียน 2 คาบ เท่ากับเวลา 2 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

4.1 สารสำคัญ

บุคลิกภาพก็เป็นส่วนที่ช่วยประกอบการตัดสินใจในการเลือกทำงาน เพราะ ถ้านักเรียนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับตำแหน่งงานนั้นๆ ก็เป็นอีกส่วนที่ช่วยสนับสนุนในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตได้

4.2 จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้ทราบเป้าหมายที่ชัดเจนของตนเองในการดำเนินชีวิตในอนาคต

4.3 กระบวนการจัดกิจกรรม

1. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำในวันนี้ ครูแจกกระดาษเปล่าให้นักเรียนเขียนเกี่ยวกับบุคลิกภาพของตนเองจากความเข้าใจของนักเรียนและให้ออกมาเล่าเรื่องของตนเอง
 - ครูแจกกระดาษแผ่นเล็กๆ ให้นักเรียนเท่าจำนวนเพื่อนในห้อง เพื่อให้เพื่อนเขียนถึงบุคลิกภาพภายนอกของเพื่อนแต่ละคน เช่น ป๊อก เป็นคนร่าเริง หรือจ๊อบแจงเป็นคนเสียงดัง เป็นต้นให้เขียน และนำไปหยอดลงกล่องในชื่อเพื่อนทุกคน
2. ชั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้
 - หลังจากที่นักเรียนพูดจบ ครูก็บอกลักษณะบุคลิกภาพ พูดถึงทั้งบุคลิกภาพภายในและภายนอก และครูก็บอกว่าจะให้ทำแบบสำรวจ โดยให้นักเรียนเลือกตอบที่ตรงกับตนเองที่สุด

- ชั่วโมงที่สอง ครูถอดรหัส เพื่อวิเคราะห์บุคลิกภาพ แต่ละบุคคล และครูก็อธิบายรหัสของแต่ละคน

3. ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต

- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปกิจกรรม

4. ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

- นักเรียนทำแบบประเมินชุดกิจกรรม

4.4 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูแจกแบบประเมินชุดกิจกรรมบุคลิกภาพของฉัน

4.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

- ใบงานบุคลิกภาพของฉัน
- ใบความรู้บุคลิกภาพทั้งภายในและภายนอก

ใบงาน
แบบสำรวจบุคลิกภาพของฉันทัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วเลือกตอบ ก หรือ ข เพียงข้อเดียวเท่านั้น

1. ข้าพเจ้าชอบที่จะ
 - ก. แก้ปัญหาใหม่ๆ ที่มีความซับซ้อน
 - ข. เลือกทำงานที่เคยทำสำเร็จมาแล้ว
2. ข้าพเจ้าชอบที่จะ
 - ก. ทำงานตามลำพังในที่สงบ
 - ข. อยู่ตรงที่งานกำลังดำเนินอยู่
3. ข้าพเจ้าชอบหัวหน้าที่
 - ก. ได้สร้างและกำหนดเกณฑ์การทำงานและการตัดสินใจไว้ให้แล้ว
 - ข. ใส่ใจและช่วยเหลือลูกน้อง
4. เมื่อข้าพเจ้าทำงานเกี่ยวกับโครงการ ข้าพเจ้าต้องการ
 - ก. ทำให้เสร็จแล้วรีบปิดโครงการทันที
 - ข. ไม่รีบปิดโครงการเผื่อไว้หากต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
5. เมื่อต้องตัดสินใจ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ
 - ก. ความคิดเชิงเหตุผล การมีข้อมูลความคิดเห็น
 - ข. ความรู้สึกและค่านิยมของคน
6. เมื่อต้องทำโครงการ ข้าพเจ้าจะ
 - ก. คิดทบทวนหลายครั้งก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะเริ่มดำเนินการอย่างไร
 - ข. ความรู้สึกและค่านิยมของคน
7. เมื่อต้องทำโครงการ ข้าพเจ้าชอบที่จะ
 - ก. คงวิธีการควบคุมให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
 - ข. ตรวจสอบหาแนวทางต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ดำเนินการ
8. ในการทำงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามักจะ
 - ก. ทำพร้อมกันหลายๆ โครงการ และพยายามหาความรู้จากแต่ละโครงการให้มากที่สุด
 - ข. เลือกทำโครงการที่มีความท้าทายมากที่สุดเพียงโครงการเดียว และทุ่มเทอย่างเต็มที่
9. ข้าพเจ้ามักจะ
 - ก. จัดทำรายการและแผนการทำงานก่อนที่จะเริ่มต้นทำงาน และไม่พอใจอย่างยิ่งถ้าถูกปรับเปลี่ยนไปจากแผนที่วางไว้
 - ข. หลีกเลี่ยงการทำแผนแต่ละปล่อยให้ทำงานคืบหน้าไปเองขณะที่ทำงานนั้น

10. เมื่ออภิปรายปัญหาจากเพื่อนข้าพเจ้าสามารถ
 - ก. มองเห็นภาพรวมโดยง่าย
 - ข. เข้าใจจุดใดจุดหนึ่งของสถานการณ์นั้นได้อย่างลึกซึ้งได้โดยง่าย
11. เมื่อมีกริ่งโทรศัพท์ดังขึ้นที่บ้าน ปกติข้าพเจ้า
 - ก. รู้สึกว่าเป็นสิ่งรบกวนการทำงาน
 - ข. ไม่รังเกียจที่จะรับโทรศัพท์นั้น
12. คำใดที่อธิบายตรงกับตัวข้าพเจ้าได้ดีกว่ากัน ระหว่าง
 - ก. การวิเคราะห์
 - ข. ความเข้าใจ
13. เมื่อข้าพเจ้าลงมือทำการบ้านข้าพเจ้ามักจะ
 - ก. ทำอย่างสม่ำเสมอและคงเส้นคงวา
 - ข. ทำอย่างเต็มที่แต่มีหยุดเป็นช่วงๆ
14. เมื่อข้าพเจ้าเกิดได้ยินใครพูดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ข้าพเจ้ามักจะพยายาม
 - ก. นำมาเกี่ยวข้องกับประสบการณ์เก่าของข้าพเจ้าดูว่าคล้ายกันไหม
 - ข. วิเคราะห์และประเมินเนื้อหาที่ได้ยินนั้น
15. เมื่อข้าพเจ้าเกิดความคิดใหม่ขึ้น ข้าพเจ้ามักจะ
 - ก. ลงมือทำดู
 - ข. ลองพิจารณาใคร่ครวญความคิดใหม่นั้นอีกหลายครั้ง
16. เมื่อต้องทำงานโครงการ ข้าพเจ้ามักจะ
 - ก. ตีกรอบงานให้แคบลง เพื่อที่จะมองเห็นภาพได้ชัดเจนและตรงประเด็นยิ่งขึ้น
 - ข. ขยายขอบเขตงานออกไป เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องได้ครบ
17. เมื่อข้าพเจ้าอ่านอะไรก็แล้วแต่ ข้าพเจ้ามักจะ
 - ก. พึ่งความคิดไปยังข้อความที่เขียนนั้น
 - ข. อ่านแต่ละบรรทัด เพื่อหาความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความคิดต่างๆ
18. เมื่อข้าพเจ้าจำเป็นต้องตัดสินใจโดยเร่งด่วน ข้าพเจ้ามัก
 - ก. รู้สึกอึดอัดใจและอยากได้ข้อมูลเพิ่มเติม
 - ข. สามารถตัดสินใจได้จากข้อมูลเท่าที่มีอยู่
19. ในการประชุมกลุ่มข้าพเจ้ามักจะ
 - ก. ค่อยๆ ประมวลผลความคิดตนเองในขณะที่พูดถึงเรื่องนั้น
 - ข. พูดออกไปก็ต่อเมื่อได้ใคร่ครวญความคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้นอย่างดีแล้ว
20. ในการทำงาน ประเด็นที่ข้าพเจ้าชอบใช้เวลาค่อนข้างมากกว่า คือ
 - ก. ประเด็นที่เกี่ยวกับความคิด
 - ข. ประเด็นที่เกี่ยวกับคน
21. ในการประชุม ข้าพเจ้ามักถูกรบกวนให้รำคาญใจกับคนที่
 - ก. ขอบเสนอความคิดมากมายที่ยังขาดความชัดเจน
 - ข. ทำให้เสียเวลาที่ประชุมไปกับการพูดถึงรายละเอียดของการทำงานอย่างถี่ถ้วน

22. ข้าพเจ้าชอบเป็น
- ก. คนตื่นเช้า
- ข. คนนอนดึก
23. รูปแบบการเตรียมพร้อมก่อนเข้าร่วมประชุมของข้าพเจ้า คือ
- ก. อายากเข้าร่วมประชุมและได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม
- ข. เตรียมตัวพร้อมเต็มที่ และขีดเขียนวาระหัวข้อการประชุมนั้นออกมา
24. ในที่ประชุมข้าพเจ้าชอบคนที่
- ก. สามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้ดี
- ข. ให้ความสำคัญกับงาน
25. ข้าพเจ้าชอบการทำงานกับหน่วยงานที่
- ก. กระตุ้นการใช้ปัญญาในการทำงานให้กับข้าพเจ้า
- ข. ข้าพเจ้าผูกพันกับเป้าหมายและพันธกิจ
26. ช่วงสุดสัปดาห์ข้าพเจ้ามักจะ
- ก. วางแผนล่วงหน้าว่าจะทำอะไร
- ข. ไปดูว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้าง แล้วจึงตัดสินใจเข้าร่วมตามนั้น
27. ข้าพเจ้าเป็นคนประเภท
- ก. ชอบออกไปพบปะผู้คน
- ข. ชอบใช้ความคิดไตร่ตรอง
28. ข้าพเจ้าชอบทำงานกับหัวหน้าที่
- ก. เต็มไปด้วยความคิดใหม่ๆ
- ข. เป็นนักปฏิบัติที่ดี

ตั้งแต่ข้อ 29-32 แต่ละข้อมี 2 ข้อความให้เลือกระหว่าง ก หรือ ข

29. ก. สังคม ข. เป็นทฤษฎี
30. ก. เป็นเจ้าความคิด ข. เป็นนักปฏิบัติ
31. ก. การจัดรูปแบบ ข. การยืดหยุ่นได้
32. ก. คล่องแคล่ว ข. การมีสมาธิ

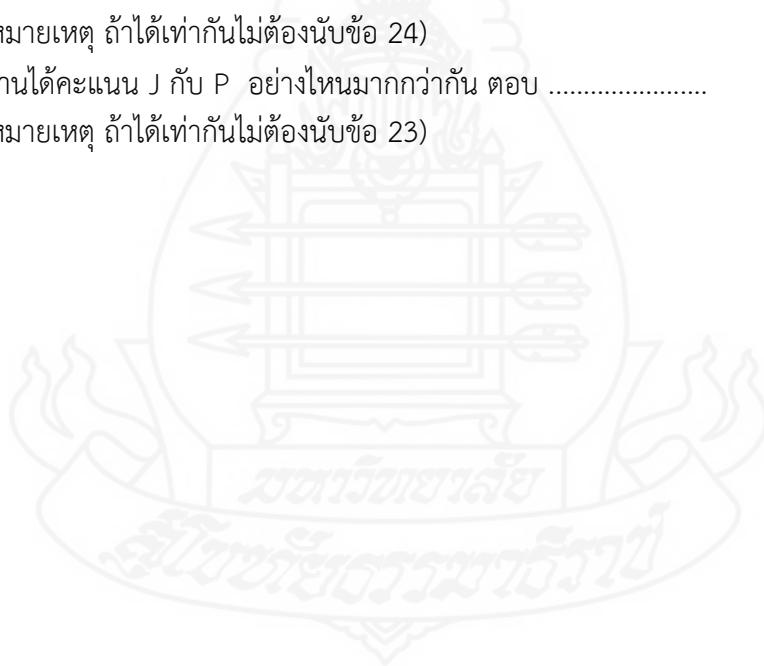
การให้คะแนน นับ 1 คะแนน สำหรับแต่ละคำตอบของท่านในแบบเฉลยต่อไปนี้

ก.	คะแนนสำหรับ "T"	คะแนนสำหรับ "E"	คะแนนสำหรับ "S"	คะแนนสำหรับ "N"
	2. ก	2. ข	1. ก	1. ก
	6. ก	6. ข	10. ข	10. ก
	11. ก	11. ข	13. ก	13. ข
	15. ข	15. ก	16. ก	16. ข
	19. ข	19. ก	17. ก	17. ข
	22. ก	22. ข	21. ก	21. ข
	27. ข	27. ก	28. ข	28. ก
	32. ข	32. ก	30. ข	30. ก
รวม				

- ท่านได้คะแนน I กับ E อย่างไหนมากกว่ากัน ตอบ
(หมายเหตุ ถ้าได้เท่ากันไม่ต้องนับข้อ 11)
- ท่านได้คะแนน S กับ E อย่างไหนมากกว่ากัน ตอบ
(หมายเหตุ ถ้าได้เท่ากันไม่ต้องนับข้อ 16)

ข.	คะแนนสำหรับ "T"	คะแนนสำหรับ "F"	คะแนนสำหรับ "J"	คะแนนสำหรับ "P"
	3.ก	3.ข	4.ก	4.ข
	5. ก	5. ข	7.ก	7.ข
	12. ก	12.ข	8.ข	8.ก
	14. ข	14. ก	9.ก	9.ข
	20. ก	20. ข	18.ข	18.ก
	24. ข	24. ก	23.ข	23.ก
	25. ก	25. ข	26.ก	26.ข
	29. ข	29. ก	31.ก	31.ข
รวม				

- ท่านได้คะแนน T กับ Fอย่างไหนมากกว่ากัน ตอบ
(หมายเหตุ ถ้าได้เท่ากันไม่ต้องนับข้อ 24)
- ท่านได้คะแนน J กับ P อย่างไหนมากกว่ากัน ตอบ
(หมายเหตุ ถ้าได้เท่ากันไม่ต้องนับข้อ 23)

ใบความรู้

บุคลิกภาพ คือ ลักษณะท่าทางซึ่งสามารถแสดงออกมาได้ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และความรู้สึกนึกคิด ที่สะท้อนออกมาให้ผู้อื่นเห็นและเกิดความประทับใจ ฉะนั้น การที่บุคคลจะได้รับ การยอมรับนับถือ การสนับสนุน ความไว้วางใจ และความประทับใจจากผู้อื่นนั้น ก็ควรที่จะแสดง บุคลิกภาพที่ดีและเหมาะสมให้ผู้อื่นเห็น เพราะบุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและอารมณ์ของผู้ที่ พบเห็นเป็นอย่างยิ่ง

1. ความหมายและความสำคัญของบุคลิกภาพ

คำว่า "บุคลิกภาพ" หมายถึง คุณลักษณะทางกาย ทางจิตใจ และความรู้สึกนึกคิดที่สะท้อน ออกมาให้ผู้อื่นเห็นและเกิดความประทับใจมากที่สุดเพียงใด

มีความสำคัญคือ บุคลิกภาพนับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกและอารมณ์ของ ผู้ที่พบเห็นเป็นอย่างยิ่ง จึงส่งผลต่อการยอมรับนับถือ การให้ความร่วมมือ การสนับสนุน และ ความไว้วางใจจากผู้อื่น

2. ประเภทของบุคลิกภาพ

2.1 บุคลิกภาพภายนอก คือ สิ่ง que เห็นได้ชัดเจนจากภายนอกของแต่ละคน สามารถที่จะ ปรับปรุงแก้ไขได้ง่าย ใช้เวลาไม่นาน แบ่งได้เป็น 4 หมวด คือ

1. รูปร่างหน้าตา
2. การแต่งกาย
3. กิริยาท่าทาง
4. การพูด

2.2 บุคลิกภาพภายใน คือ สิ่งที่อยู่ภายในจิตใจ หรืออุปนิสัยใจคอที่มองไม่เห็น สัมผัส ไม่ได้ แก้ไขได้ยาก เช่น

1. ความเชื่อมั่นในตนเอง
2. ความซื่อสัตย์สุจริต
3. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบ

3. หลักและวิธีเสริมสร้างบุคลิกภาพ

การยืน เดิน นั่ง เป็นส่วนสำคัญที่บ่งถึงบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล งามอริยาบท คือ การ เดิน ยืน นั่ง เปิด-ปิดประตู ขึ้นลงรถ อย่างถูกต้องสวยงาม

การรู้จักทำตัวให้เข้ากับบุคคล สถานที่ และเวลา อย่างถูกต้องถือว่ามีมารยาททางสังคมที่ ดี เช่น การรู้จักกราบไหว้ที่ถูกต้อง และถูกกาลเทศะ การรู้จักธรรมเนียมของชาวต่างชาติ การ ปฏิบัติตนในงานเลี้ยงต่าง ๆ การไปเยี่ยมคนป่วย การมอบดอกไม้แสดงความยินดีหรือให้ ผู้ อาวุโส เป็นต้น

บางครั้งเราอาจจะต้องอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ทันได้เตรียมตัวเตรียมใจ และอาจเกิดอะไรขึ้นกับเรา ได้ทุกวินาทีนั้น เราต้องพร้อมเสมอที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ในลักษณะที่พร้อม คือ ไม่ตกใจ ดีใจ เสียใจ กลัว เกินกว่าเหตุ สามารถควบคุมท่าทางของตนเองได้เป็นอย่างดี

4. แนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพ

4.1 การรักษาสุขภาพอนามัย

- ออกกำลังกายสม่ำเสมอ
- รับประทานอาหารที่มีประโยชน์
- ควบคุมน้ำหนักไม่ให้เพิ่มหรือลดผิดปกติ
- ละเว้นการสูบบุหรี่หรือยาเสพติดให้โทษทุกชนิด
- ไม่ดื่มสิ่งของที่มีแอลกอฮอล์หรือคาเฟอีน
- พักผ่อนนอนหลับให้เพียงพอ วันละ 7-8 ชม.
- รักษาอารมณ์ให้สดชื่นแจ่มใสอยู่เสมอ

4.2 การดูแลร่างกาย

- รักษาความสะอาดในช่องปากและฟัน
- ดูแลรักษาเส้นผมและทรงผมให้เรียบร้อยทั้งด้านความสะอาดและรูปทรง
- โกนหนวดเคราให้เกลี้ยงเกลา ตัดและขริบให้เรียบร้อย
- รักษาผิวหนังให้สะอาดสดชื่นอยู่เสมอ อย่าให้ผิวแห้งกร้าน
- รักษากลิ่นตัว
- รู้จักการแต่งหน้าแต่พองาม
- ดูแลเล็บมือ เล็บเท้า ให้สะอาดอยู่เสมอ
- เปลี่ยนเสื้อผ้าและชุดชั้นในที่สวมใส่ทุกวัน
- ควรมีการเช็คร่างกายเป็นประจำทุกปี
- เมื่อร่างกายมีอาการผิดปกติรีบไปปรึกษาแพทย์

4.3 การแต่งกาย

- สวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาด ซักรีดให้เรียบ
- สีสันทันสมัยดูดี ควรเลือกสีให้เหมาะสมกับรูปร่างและผิวพรรณของตนเอง
- กระเป๋าถือและรองเท้า ควรใช้หนังที่มีคุณภาพดี สีเรียบ สำนวณสั่งรองเท้าจัดการ

ซ่อมแซมให้เรียบร้อย

- แต่งหน้าให้เนบเนียน ไม่แต่งเข้มผิดธรรมชาติ เลือกใช้เครื่องสำอางค์ที่มีคุณภาพดี
- เล็บและการทาเล็บ ไม่ควรไว้เล็บยาวจนเกินไป ควรเลือกสีกลาง ๆ อย่าปล่อยให้สีลอก

จะไม่น่าดู

- ผมนั้นสระให้สะอาด อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง แปรงหวีให้เรียบร้อย เลือกทรง

ผมที่รับกับใบหน้า

- เครื่องประดับ ควรใช้เพื่อเสริมการแต่งกายให้ดูดีขึ้น แต่ไม่ควรใช้เครื่องประดับมาก

จนเกินไปจนดูสะดุดตากรู้งริงไปหมด

- ควรแต่งกายให้เหมาะสมกับสภาพภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม
- ควรแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

4.4 อารมณ์

รู้จักควบคุมอารมณ์ ไม่ปล่อยอารมณ์ไปตามใจตนเอง คนที่ควบคุมอารมณ์ตนเองได้จะ

ได้เปรียบและจะเอาชนะเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องธรรมดาที่จะต้องมีความเสี่ยงมากระทบกระทั่งอันอาจก่อให้เกิดปัญหาได้

ฉะนั้น บุคคลใดที่ต้องการจะพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้ดีขึ้น จะต้องเป็นคนรู้จักกดดันใจเย็น เมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่ถูกใจเกิดขึ้น

4.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง

- ยอมรับในความสามารถของตนเอง
- อย่าเล็งผลเลิศในการทำงานจนเกินไป
- อย่าถือคติว่าการทำงานสิ่งใดเมื่อทำแล้วต้องดีที่สุด
- ยายนำความเก่งของผู้อื่นมาทับถมตนเอง
- หมั่นฝึกจิตใจตนเองให้ชนะความกลัวให้ได้

5. การพัฒนาบุคลิกภาพด้านความรู้สึกนึกคิด

ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน ถ้ามีความรู้สึกนึกคิดในด้านดี ไม่มองคนในแง่ร้าย จิตใจก็เป็นสุข ไม่มีความกังวล ดังนั้น เลขานุการจึงควรพัฒนาบุคลิกภาพด้านความรู้สึกนึกคิด ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเองในการกระทำในสิ่งต่าง ๆ
2. มีความซื่อสัตย์ กระทำตนให้ผู้อื่นเชื่อถือเรา แล้วความไว้วางใจจะตามมา มีเรื่องสำคัญเขาก็จะให้เราทำ
3. มีความสามารถที่จะทำสิ่งเหล่านั้น ให้เหมาะสมกับผู้ที่มอบหมายไว้วางใจให้เราทำ
4. มีความกระตือรือร้น ที่อยากจะทำ เตรียมตัวให้พร้อมอยู่เสมอ
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักปรับปรุงงานอยู่เสมอ
6. มีความรับผิดชอบ ไม่ว่าจะทำอะไรก็ตามต้องมีความหวังใจจะต้องทำให้เสร็จทันตามกำหนดเวลา
7. มีความรอบรู้
8. ห่วงตัวเอง เติมชีวิตให้กับตัวเอง
9. มีความจำแม่น
10. วางตัวเหมาะสมกับกาลเทศะ

ที่มา <http://www.tice.ac.th/Online/Online2-2549/bussiness/nantapon/n7.htm>

กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน
 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อกิจกรรม แบบวัดความถนัดทางอาชีพตามแนวของ John L. Holland

เทคนิค การอภิปราย การแนะแนวรายบุคคล ใ้ความรู้

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ในเรื่องของอนาคตหลังจบการศึกษา
2. เพื่อให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนมีเพื่อช่วยให้คำปรึกษารายกรณี
3. เพื่อให้นักเรียนสร้างความพร้อมให้กับตนเองหลังจบการศึกษา

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง

- 1.1 การเตรียมตัวของครู
- 1.2 การจัดกิจกรรม “แบบวัดความถนัดทางอาชีพตามแนวของ John L. Holland
- 1.3 บทบาทของครู
- 1.4 สื่อการเรียนรู้

2. คู่มือครู

- 2.1 สารสำคัญ
- 2.2 จุดประสงค์
- 2.3 กระบวนการจัดกิจกรรม
- 2.4 ชั้นประเมินชุดการสอน
- 2.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง แบบวัดความถนัดทางอาชีพตามแนวของ John L. Holland

3. บทบาทของครู

- 3.1 ครูชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง แบบวัดความถนัดทางอาชีพตามแนวของ John L. Holland
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง แบบวัดความถนัดทางอาชีพตามแนวของ John L. Holland

4. คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ โดยใช้กิจกรรม แบบวัดความถนัดทางอาชีพตามแนวของ John L. Holland ใช้เวลาเรียน 2 คาบ เท่ากับเวลา 2 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

4.1 สารสำคัญ

เมื่อนักเรียนตัดสินใจเลือกเส้นทางเข้าสู่สายอาชีพ หรือการศึกษาต่อ ก็ต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเดินตามเส้นทางที่เลือกนั้นได้อย่างราบรื่นหรือมีปัญหาน้อยที่สุด

4.2 จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้ทราบเป้าหมายที่ชัดเจนของตนเองในการดำเนินชีวิตในอนาคต

4.3 กระบวนการจัดกิจกรรม

1. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำในวันนี้ ครูถามนักเรียนถึงความถนัดของแต่ละคน และนำไปสู่อาชีพว่า เมื่อมีความถนัดแบบนี้ คิดว่าจะทำอาชีพไหนได้ และเพราะอะไร ครูจึงยกตัวอย่างบุคคลสำคัญ ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ในการทำงาน และให้นักเรียนดูบทสัมภาษณ์ของบุคคลสำคัญเกี่ยวกับความถนัดต่างๆ ในสายวิชาชีพของพวกเขา
2. ชั้นสะท้อนกลับการรับรู้
 - ให้นักเรียนออกมาอภิปรายเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลสำคัญและให้นักเรียนยกตัวอย่างความสามารถที่โดดเด่นที่นำไปสู่อาชีพของตนเองได้
 - ชั่วโมงที่ 2 ให้นักเรียนทำแบบสำรวจความถนัดของ John L. Holland และแปลผลความถนัด และให้คำปรึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล
3. ชั้นสรุปสาระสู่ชีวิต
 - นักเรียนและครูร่วมกันสรุปกิจกรรม

4. ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

- นักเรียนทำแบบประเมินชุดกิจกรรม

4.4 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูแจกแบบประเมินแบบวัดความถนัดทางอาชีพตามแนวของ John L. Holland

4.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

- แบบวัดความถนัดทางอาชีพตามแนวของ John L. Holland
- ใบความรู้แบบวัดความถนัดทางอาชีพตามแนวของ John L. Holland

แบบที่ 1 แบบทดสอบความสนใจทางอาชีพ
(VOCATIONAL READINESS TEST)
แบบทดสอบนี้มี 54 ข้อ

คำชี้แจง :ให้อ่านข้อความดังต่อไปนี้และพิจารณาใส่ตัวอักษรดังต่อไปนี้ในกระดาษคำตอบ

- ช หมายถึง ชอบหรือต้องการ
ค หมายถึง คิดดูก่อนหรือไม่แน่ใจ
ม หมายถึง ไม่ชอบหรือไม่ต้องการ

1. ออกกำลังกาย/เล่นกีฬา
2. วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ
3. อยากรอยู่กับเพื่อนเยอะๆ
4. ทำงานตามตัวอย่างที่มีมากกว่าให้คิดทำเอาเอง
5. อยากรเล่นการเมือง
6. ชอบอยู่คนเดียว
7. ออกสำรวจหาข้อมูลผู้ว่างงานในหมู่บ้าน
8. วิชาวิทยาศาสตร์
9. นักสังคมสงเคราะห์
10. เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล/พิมพ์ดีด
11. นักเล่นหุ้น/นักเศรษฐศาสตร์/นักธุรกิจ
12. นักร้องหรือนักแสดง
13. เป็นนายช่างหรือฟอร์แมนควบคุมการก่อสร้าง
14. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์แผนงานและนโยบาย
15. เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล
16. พนักงานคลังสินค้า/บัญชี
17. ขายประกันหรือพนักงานขายตรง (ไคเร็กเซลล์)
18. นักเขียนการ์ตูน
19. ผู้จัดการทีมกีฬาหรือผู้ฝึกสอน (โค้ช)
20. ศึกษาเรื่องยาสมุนไพร
21. ช่างเสริมสวย
22. เสมียน/ธุรการ
23. ทำธุรกิจหรือการค้า
24. นักประพันธ์เพลง
25. ชอบงานสืบสวนสอบสวน
26. รับปรึกษาปัญหาต่างๆ ให้เพื่อน

27. ประชาสัมพันธ์โรงแรม
28. พนักงานธนาคาร
29. ทนายความ
30. นักดนตรี
31. นักแข่งรถ
32. นักทดลองเพาะเลี้ยงปลาสวยงาม
33. ครูหรืออาจารย์
34. เลขานุการ
35. เป็นโฆษกหรือพิธีกร
36. สถาปนิกหรือมัณฑนากรหรือจิตรกร
37. เป็นช่างซ่อมบำรุงต่างๆ
38. ชอบสะสมของเก่าของโบราณ
39. ช่วยเหลือคนบาดเจ็บ
40. พนักงานสินเชื่อหรือเจ้าหน้าที่การเงิน
41. เป็นตัวแทนไต่वाที่ของห้องเรียน
42. นักแต่งเพลงหรือผู้เรียบเรียงเสียงประสาน
43. ช่างเครื่องกล, เครื่องยนต์
44. เปิดร้านขายยา
45. นักจัดรายการวิทยุ (ดีเจ)/ทีวี
46. เจ้าหน้าที่ห้องสมุด(บรรณารักษ์)
47. นักการเมือง/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/อบต.
48. นางแบบหรือนายแบบ
49. ทหาร/ตำรวจสายปราบปราม
50. นักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์
51. พระสงฆ์หรือบาทหลวงสอนศาสนา
52. พนักงานรักษาความปลอดภัย
53. ศาลหรือผู้พิพากษา
54. นักข่าว

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบความสนใจทางอาชีพ (VOCATIONAL READINESS TEST)

ชื่อ/สกุล.....
 เพศ.....อายุ.....ปี ชั้นหรือวุฒิการศึกษา.....สาขา.....
 ที่อยู่เลขที่.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 โทรศัพท์.....

คำชี้แจง : เมื่ออ่านคำสั่งในแบบทดสอบแล้วให้ใส่ตัวอักษรที่กำหนดในกระดาษคำตอบแต่ละข้อ
 ดังต่อไปนี้

ใส่อักษร ช หมายถึงชอบ/ต้องการ
 ใส่อักษร ค หมายถึงคิดดูก่อน/ไม่แน่ใจ
 ใส่อักษร ม หมายถึงไม่ชอบ/ไม่ต้องการ

รายการ	บุคลิกแบบ R		บุคลิกแบบ I		บุคลิกแบบ S		บุคลิกแบบ C		บุคลิกแบบ E		บุคลิกแบบ A	
ข้อ	1		2		3		4		5		6	
	7		8		9		10		11		12	
	13		14		15		16		17		18	
	19		20		21		22		23		24	
	25		26		27		28		29		30	
	31		32		33		34		35		36	
	37		38		39		40		41		42	
	43		44		45		46		47		48	
	49		50		51		52		53		54	
รวม												

หมายเหตุ : 1. ให้นำ/รวมคะแนนในแนวตั้งเฉพาะข้อที่มีอักษร ช/ค โดยการเทียบคะแนนดังนี้
 (ช = 2 คะแนน / ค = 1 คะแนน / ม ไม่มีคะแนนหรือ = 0)

4. ในการทำแบบทดสอบความสนใจทางอาชีพซ้ำอีก (วัดความเชื่อมั่นในตนเอง) ให้ใช้
 กระดาษคำตอบนี้

คู่มือ

การแปลผลแบบทดสอบความสนใจทางอาชีพ
(VOCATIONAL READINESS TEST)

แบบทดสอบความสนใจทางอาชีพ (VOCATIONAL READINESS TEST) ฉบับนี้ทำขึ้นโดยอ้างอิงจากทฤษฎีการจำแนกอาชีพตามบุคลิกภาพของ John L. Holland นักจิตวิทยาจากประเทศสหรัฐอเมริกา มีด้วยกันจำนวน 54 ข้อ จำแนกเป็นค่านิยมหรือบุคลิกภาพต่างๆ ได้ 6 แบบดังนี้

- แบบที่ 1. บุคลิกภาพแบบนิยมความจริง (Realistic) หรือใช้อักษรย่อ R
- แบบที่ 2. บุคลิกภาพแบบช่างคิด (Investigative) หรือใช้อักษรย่อ I
- แบบที่ 3. บุคลิกภาพชอบเข้าสังคม (Social) หรือใช้อักษรย่อ S
- แบบที่ 4. บุคลิกภาพแบบจารีตนิยม (Conventional) หรือใช้อักษรย่อ C
- แบบที่ 5. บุคลิกภาพแบบกล้าเสี่ยง (Enterprising) หรือใช้อักษรย่อ E
- แบบที่ 6. บุคลิกภาพแบบรักศิลปะ (Artistic) หรือใช้อักษรย่อ A

โดยผลการทดสอบจะสามารถทำให้ท่านทราบถึงบุคลิกภาพ / ค่านิยม / พรสวรรค์หรือความถนัดของผู้รับการทดสอบ ตลอดจนทราบถึงความแน่วแน่ในการตัดสินใจ หรือความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อมีการตัดสินใจไปแล้ว ผลที่ได้จากการทดสอบนำไปใช้เป็นแนวทางในการเลือกศึกษาต่อ เลือกประกอบอาชีพ ตลอดจนนายจ้างสามารถใช้ในการคัดเลือกลูกจ้างให้เหมาะสมกับภารกิจหรืองานที่ต้องทำ หรือแม้แต่การเลือกคบเพื่อนหรือแฟนหรือคู่สมรส ทั้งนี้เพราะเราสามารถทราบถึงบุคลิกภาพ / ค่านิยมหรือลักษณะนิสัยของผู้รับการทดสอบตามที่กล่าวแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีวิเคราะห้ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (Trait and Factor Theory) ทฤษฎีนี้มีหลักการว่า บุคคลใช้วิจารณญาณตัดสินใจเลือกอาชีพโดยอาศัยหลักวิเคราะห์ตนเองและจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคลและจิตวิทยาประยุกต์ โดยมีหลักการว่าบุคคลประกอบด้วยลักษณะหลายประการ ซึ่งสำรวจและวัดด้วยแบบทดสอบทางจิตวิทยาหรือแบบสำรวจ ตลอดจนใช้การสังเกตและการสัมภาษณ์

รายละเอียดการแปลผลแบบทดสอบความสนใจทางอาชีพ

บุคลิกภาพแบบนิยมความจริง (Realistic) หรือ R

ลักษณะโดยทั่วไป

ผู้มีบุคลิกภาพนี้ชอบทำกิจกรรมที่ต้องใช้พลังกำลัง ชอบทำงานกลางแจ้ง กิจกรรมที่ไม่สลับซับซ้อน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักรกล ขาดทักษะทางภาษา ขาดทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล หลีกเลียงกิจกรรมที่ต้องเข้าสังคมกับบุคคลอื่น ไม่ชอบเป็นจุดสนใจของบุคคลอื่น ค่อนข้างก้าวร้าว มีลักษณะเป็นชาย มีค่านิยมทางเศรษฐกิจและการเมืองในรูปแบบที่มีระเบียบแบบแผน ยึดถือประเพณีนิยม

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ

มีความเป็นผู้ใหญ่ มีความอดทน มีความบากบั่น กล้าแสดงผลงาน ขาดทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพทางสังคม

อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ

วิศวกรเครื่องยนต์ วิศวกรเครื่องจักรกล วิศวกรเหมืองแร่ วิศวกรโยธา วิทยาศาสตร์ การแพทย์ สถาปนิก นักกายภาพบำบัด ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ การใช้เครื่องจักร ช่างสำรวจ ช่างไฟฟ้า ช่างฟิต ช่างเทคนิค ช่างฝีมือ ช่างไม้ ช่างเจียรระไนพลอย ช่างทาสี ช่างซ่อมรองเท้า ช่างตัดเสื้อ ช่างตัดผม นักบิน ครูสอนวิชาการเกษตร ครูสอนอุตสาหกรรม ผู้จัดการวิทยุ ผู้ช่วยทันตแพทย์ ผู้ทำเครื่องมือทางจักรกล ผู้เชี่ยวชาญด้านอิเล็กทรอนิกส์ นักเดินเรือ ผู้คุมเครื่องไฟฟ้า ประมง ป่าไม้ ผู้ฝึกกีฬา สัตว์แพทย์ เกษตรกร ช่างยนต์ คนขับรถแท็กซี่ นักการภารโรง

สาขาวิชาที่อาจเลือกศึกษา

วิศวกรรมศาสตร์เครื่องกล โยธา เครื่องยนต์ อุตสาหกรรม วนศาสตร์ ประมง สัตว์แพทย์ สัตวบาล วิทยาศาสตร์ แพทย์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ พลศึกษา สันทนาการ ครุศาสตร์ ศิลปศึกษา อุตสาหกรรม อุตสาหกรรมศิลป์ เกษตรกรรม พืชศาสตร์ การภาพบำบัด

บุคลิกภาพแบบช่างคิด (Investigative) หรือ I

ลักษณะโดยทั่วไป

ชอบคิด สังเกต วิเคราะห์ ขบคิดปัญหาวิจารณ์อย่างมีเหตุผล ชอบใฝ่หาความรู้ ชอบทำงานสลับซับซ้อนมากกว่าเป็นผู้ลงมือทำ ไม่ติดประเพณีนิยม หลีกเลียงการค้า และการเลียนแบบ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ไม่ชอบเอาอย่างใคร เอาใจใส่งานดี

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ

มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความคิดเห็นรุนแรง มีความบากบั่น อุทิศเวลาให้กับงาน เก็บตัว ไม่สนใจใคร ชอบอิสระ ไม่ชอบตามคนอื่น

อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ

แพทย์ สัตว์แพทย์ ทันตแพทย์ เกษตรกร นักวิทยาศาสตร์ นักทดลอง นักวิจัย นักเคมี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ระบบคอมพิวเตอร์ นักสังคมสงเคราะห์ นักเศรษฐศาสตร์ นักเขียนงานวิชาการ

นักโบราณคดี นักจิตวิทยา วิศวกร รัฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ มนุษย์วิทยา สังคมศาสตร์ ดาราศาสตร์ ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ นักชีววิทยา นักมนุษยศาสตร์ นักดาราศาสตร์ นักพยาธิศาสตร์ นักฟิสิกส์ นักวิเคราะห์วิจัย นักแบคทีเรีย นักวิเคราะห์ระบบคอมพิวเตอร์ นักสถิติ นักคำนวณ ผู้ศึกษาทางสัตวศาสตร์ นักธรณีวิทยา นักวิจัยทางสิ่งแวดล้อม ครูสอนคณิตศาสตร์ ครูสอนวิชาด้านกายภาพ จักษุแพทย์ นักรังสีเทคนิค ศัลยแพทย์
สาขาวิชาที่อาจเลือกศึกษา

แพทยศาสตร์ ทันตแพทย์ เกษษศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ วิทยาศาสตร์ การแพทย์ เคมี ชีวะ ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ ไฟฟ้า-อิเล็กทรอนิกส์ สังคมศาสตร์ มนุษย์วิทยา สังคมวิทยา สถิติ คอมพิวเตอร์ วิศวกรรมศาสตร์ ไฟฟ้า สังคมวิทยา ศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา ภูมิศาสตร์ รัฐศาสตร์

บุคลิกภาพชอบเข้าสังคม (Social) หรือ S

ลักษณะโดยทั่วไป

ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ ชอบติดต่อกับผู้อื่น ชอบสนทนา ชอบให้ความรู้ ชอบสอนผู้อื่น ชอบแสดงตัวว่าเร่ใจ มีความรับผิดชอบ มีทักษะทางภาษา มีทักษะด้านการพูดและความสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องการความสนใจ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีลักษณะเป็นหญิง หลีกเลียงการใช้ความคิดทางปัญญา แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความรู้สึก หลีกเลียงงานที่เกี่ยวกับเครื่องยนต์หรือวิทยาศาสตร์

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ

ชอบสมาคม ไร่เร่ใจ ชอบเที่ยว รักษาประเพณี มีความรับผิดชอบ มีอำนาจอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น มีลักษณะท่าทางนัยเป็นหญิง

อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ

ครู นักสังคมสงเคราะห์ นักแนะแนว พัฒนาการ นักรัฐศาสตร์ ผู้จัดการ พยาบาล เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลทหาร/ตำรวจที่เกี่ยวข้องกับสายงานต่อไป พนักงานต้อนรับ ช่างเสริมสวย นักจิตวิทยา ครูสอนขับรถ นักออกแบบ คนขายตัว นักจัดรายการ(ดีเจ) ผู้จัดการโรงแรม ศึกษาศาสตร์ พ่อบ้าน แม่บ้าน หมอดู ครู อาจารย์ วิทยากร ผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล มัคคุเทศก์ นักรัฐศาสตร์ พยาบาล นักสังคมวิทยา บรรณารักษ์ อาจารย์มหาวิทยาลัย จิตแพทย์ สาขาวิชาที่อาจเลือกศึกษา

จิตวิทยา จิตวิทยาการศึกษา แนะแนว สังคมวิทยา ศึกษาศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ รัฐศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจการโรงแรม

บุคลิกภาพแบบจารีตนิยม (Conventional) หรือ C

ลักษณะโดยทั่วไป

มักชอบใช้กิจกรรมเป็นรูปธรรมและกิจกรรมทางภาษา ยึดประเพณี ชอบทำตามระเบียบแบบแผนมากกว่าการริเริ่มด้วยตนเอง เป็นพวกวัตถุนิยมและเจ้าระเบียบ ไม่ยืดหยุ่น ชอบการเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา ชอบเลียนแบบ เป็นผู้ตาม

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ

ความรับผิดชอบ กล้าแสดงผลงาน มีลักษณะยอมตาย ชอบฟังพาท้ายผู้อื่น รักษาระเบียบ ประเพณี

อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ

เสมียนธนาคาร เลขานุการ นักสถิติ เสมียนสำนักงาน เจ้าหน้าที่ธุรการ ยาม นักบัญชี สมุห์บัญชี ผู้ตรวจบัญชี เจ้าหน้าที่การเงิน พนักงานพิมพ์ดีด นักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ พนักงานต้อนรับ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ บรรณารักษ์ ผู้ควบคุมสินค้า พนักงานสินเชื่อ พนักงานควบคุมเครื่องเจาะบัตร นายทะเบียน ผู้จัดการฝ่ายให้ยืม ครูสอนบริหารธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน เลขานุการการแพทย์ ผู้ประเมินผล ตัวแทนฝ่ายขาย ผู้คิดเงิน ผู้ดูแลคลังสินค้า ผู้ประเมินสินทรัพย์

สาขาวิชาที่อาจเลือกศึกษา

การบัญชี การเงิน การธนาคาร เลขานุการ สถิติ บรรณารักษ์ เศรษฐศาสตร์ คอมพิวเตอร์ บุคลิกภาพแบบกล้าเสี่ยง (Enterprising) หรือ E
ลักษณะโดยทั่วไป

มีลักษณะของความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม กล้าคิด กล้าทำ มีทักษะในการพูด ชอบงานสังคม มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าโต้แย้ง กล้าได้ กล้าเสีย มีความเป็นอิสระ มีความสนใจต่ออำนาจ มีความก้าวร้าวทางวาจาและสถานภาพ มักหลีกเลี่ยงสภาพการที่ต้องใช้กำลังทางปัญญาอันยาวนาน ไม่ชอบกิจกรรมที่เป็นระเบียบแบบแผน

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ

กล้าคิด กล้าทำ ชอบวางแผน ชอบสมาคม มีอำนาจเหนือผู้อื่น รั้ง เร่ง สนุกสนาน ทำตามอารมณ์ ไม่ชอบใช้กำลังความคิดอันยาวนาน

อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ

นักธุรกิจ นายธนาคาร นายหน้าขายที่ดิน นายหน้าขายประกัน นักการเมือง ทนายความ นักหนังสือพิมพ์ นักวารสาร ตัวแทนการขาย ด้านเทคนิค พิธีกร นักจัดรายการวิทยุ-โทรทัศน์ แอร์โฮสเตส บุรุษไปรษณีย์ พนักงานขาย นักกฎหมาย(ผู้พิพากษา) นักรัฐศาสตร์ นักการธนาคาร นักเศรษฐศาสตร์ นักวิจัยการตลาด ผู้พิพากษา อัยการ พนักงานการตลาด นักประชาสัมพันธ์ นักการเมือง ผู้ทำงานในตลาดหลักทรัพย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล วิศวกรอุตสาหกรรม ผู้จัดการบริษัท

สาขาวิชาที่อาจเลือกศึกษา

เศรษฐศาสตร์ การเงิน การธนาคาร บริหารธุรกิจ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ พัฒนาชุมชน การตลาด

บุคลิกภาพแบบรักศิลปะ (Artistic) หรือ A

ลักษณะโดยทั่วไป

ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ของกิจกรรมเกี่ยวกับนามธรรม เป็นอิสระ รักความงาม มีความเป็นตัวของตัวเองชอบใช้ชีวิตและกิจกรรมตามลำพัง มักหมกมุ่นกับความคิดของตนเอง ไม่ค่อยควบคุมตนเอง มักทำตามใจที่ตนปรารถนา ชอบศิลปะ ไม่ชอบเลียนแบบ มีความคิดริเริ่ม หลีกเลี้ยงงานประเภทใช้ระเบียบแบบแผน

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ

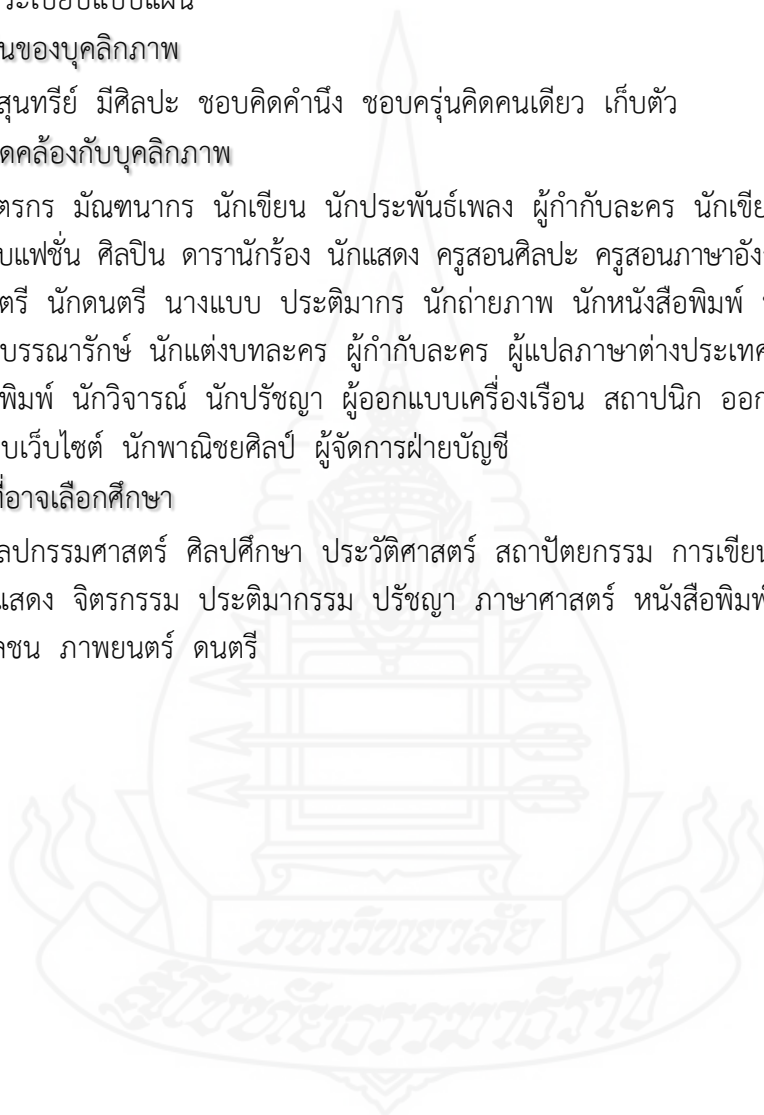
มีสุนทรีย์ มีศิลปะ ชอบคิดคำนึง ชอบครุ่นคิดคนเดียว เก็บตัว

อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ

จิตรกร มัณฑนากร นักเขียน นักประพันธ์เพลง ผู้กำกับละคร นักเขียนการ์ตูน นักออกแบบแฟชั่น ศิลปิน ดารานักร้อง นักแสดง ครูสอนศิลปะ ครูสอนภาษาอังกฤษ ครูสอนละคร ครูสอนดนตรี นักดนตรี นางแบบ ประติมากร นักถ่ายภาพ นักหนังสือพิมพ์ นักประชาสัมพันธ์ สถาปนิก บรรณารักษ์ นักแต่งบทละคร ผู้กำกับละคร ผู้แปลภาษาต่างประเทศ ผู้สื่อข่าว นักหนังสือพิมพ์ นักวิจารณ์ นักปรัชญา ผู้ออกแบบเครื่องเรือน สถาปนิก ออกแบบเครื่องประดับ นักออกแบบเว็บไซต์ นักพณิชยศิลป์ ผู้จัดการฝ่ายบัญชี

สาขาวิชาที่อาจเลือกศึกษา

ศิลปกรรมศาสตร์ ศิลปศึกษา ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม การเขียนแบบ ออกแบบ ศิลปะการแสดง จิตรกรรม ประติมากรรม ปรัชญา ภาษาศาสตร์ หนังสือพิมพ์ การสื่อสารมวลชน ภาพยนตร์ ดนตรี

ตอนที่ 2 นักเรียนเริ่มต้นสำรวจตรวจดูตัวเองด้วยคำถามเหล่านี้

- สิ่งที่ผมประทับใจในอดีตมีอะไรบ้าง

.....
.....

- สิ่งที่เป็นจุดเด่นในตัวผมซึ่งเพื่อนๆมักจะพูดถึง

.....
.....

- สิ่งที่ผมทำแล้วรู้สึกพอใจและชอบที่จะทำ

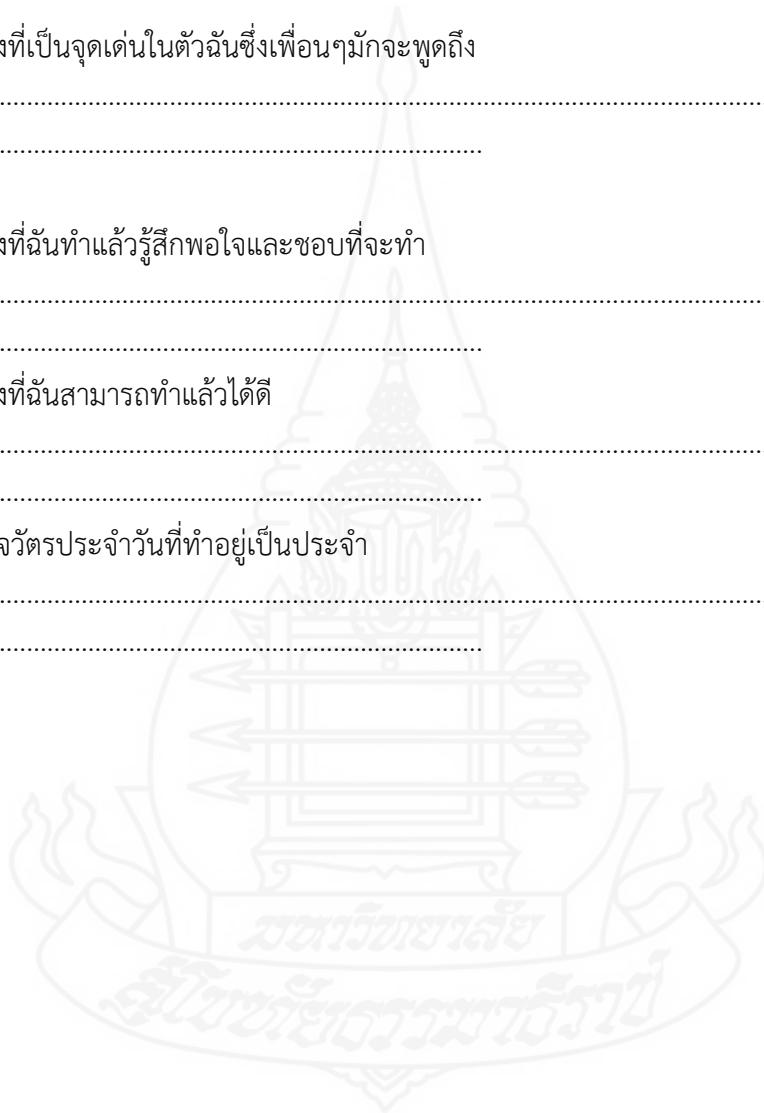
.....
.....

- สิ่งที่ผมสามารถทำแล้วได้ดี

.....
.....

- กิจกรรมประจำวันที่ทำอยู่เป็นประจำ

.....
.....

กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน
 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อกิจกรรม แผนบันทึกชีวิตของฉัน

เทคนิค การอภิปราย การแนะแนวรายบุคคล ใ้ความรู้

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ในเรื่องของอนาคตหลังจบการศึกษา
2. เพื่อให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนมีเพื่อช่วยให้คำปรึกษารายกรณี
3. เพื่อให้นักเรียนสร้างความพร้อมให้กับตนเองหลังจบการศึกษา

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง

- 1.1 การเตรียมตัวของครู
- 1.2 การจัดกิจกรรม “แผนบันทึกชีวิตของฉัน”
- 1.3 บทบาทของครู
- 1.4 สื่อการเรียนรู้

2. คู่มือครู

- 2.1 สารสำคัญ
- 2.2 จุดประสงค์
- 2.3 กระบวนการจัดกิจกรรม
- 2.4 ชั้นประเมินชุดการสอน
- 2.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง แผนบันทึกชีวิตของฉัน

3. บทบาทของครู

- 3.1 ครูชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง แผนบันทึกชีวิตของฉัน
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง แผนบันทึกชีวิตของฉัน

4. คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ โดยใช้กิจกรรม แบบสำรวจบุคลิกภาพของฉันใช้เวลาเรียน 2 คาบ เท่ากับเวลา 2 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

4.1 สารสำคัญ

การกำหนดเป้าหมายหรือการวางแผนชีวิต เป็นบันไดขั้นสำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต เพราะถ้านักเรียนทราบว่า ตนเองมีแผนชีวิตว่าอย่างไร ก็จะทำให้มีแรงบันดาลใจและความพยายามไปถึงเป้าหมายให้ได้

4.2 จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้ทราบเป้าหมายที่ชัดเจนของตนเองในการดำเนินชีวิตในอนาคต

4.3 กระบวนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำในวันนี้ ครูเล่าการคาดหวังของครูในแต่ละช่วงชีวิตว่าครูสามารถทำเป้าหมายสำเร็จไปได้เท่าใด
2. ขั้นสะท้อนกลับการรับรู้
 - ครูให้นักเรียนเขียนตั้งเป้าหมายชีวิตในช่วงอายุต่างๆ จากนั้นนำมาอภิปรายร่วมกัน
3. ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต
 - ครูให้การแนะนำหนทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและนักเรียนและครูร่วมกันสรุปกิจกรรม
4. ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ
 - นักเรียนทำแบบประเมินชุดกิจกรรม

4.4 ชั้นประเมินชุดการสอน

ครูแจกแบบประเมินแผนบันทึกชีวิต

4.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

- ใบงานแผนบันทึกชีวิต

ใบงาน

ให้นักเรียนเขียนช่วงอายุหลังจากนี้ทุกๆ 3 ปีจากอายุปัจจุบัน พร้อมเขียนอธิบายแนวทางที่จะทำให้เป้าหมายนั้นสัมฤทธิ์ผล

อายุ	สิ่งที่ตั้งเป้า	หนทางที่จะสำเร็จ
17-19		
20-22		
23-25		
26-28		
29-31		
32-34		
35-37		
38-40		

กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน
 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อกิจกรรม เป้าหมายชีวิต

เทคนิค การอภิปราย การแนะแนวรายบุคคล ใ้ความรู้

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ในเรื่องของอนาคตหลังจบการศึกษา
2. เพื่อให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนมีเพื่อช่วยให้คำปรึกษารายกรณี
3. เพื่อให้นักเรียนสร้างความพร้อมให้กับตนเองหลังจบการศึกษา

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง

- 1.1 การเตรียมตัวของครู
- 1.2 การจัดกิจกรรม “เป้าหมายชีวิต”
- 1.3 บทบาทของครู
- 1.4 สื่อการเรียนรู้

2. คู่มือครู

- 2.1 สารสำคัญ
- 2.2 จุดประสงค์
- 2.3 กระบวนการจัดกิจกรรม
- 2.4 ชั้นประเมินชุดการสอน
- 2.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง เป้าหมายชีวิต

3. บทบาทของครู

- 3.1 ครูชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง เป้าหมายชีวิต
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง เป้าหมายชีวิต

4. คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ โดยใช้กิจกรรม ผลการเรียนรู้เปลี่ยนอนาคต ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

4.1 สารสำคัญ

ทุกคนมีความมุ่งหมายในชีวิตเพื่อที่จะประสบความสำเร็จ แต่ความมุ่งหมายที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องมีปัจจัยที่มาช่วยส่งเสริม เช่น เวลา ความถนัดในการทำงาน การเลือกประกอบอาชีพ สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลให้ความมุ่งหมายชีวิตประสบความสำเร็จ

4.2 จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้ทราบเป้าหมายที่ชัดเจนของตนเองในการดำเนินชีวิตในอนาคต

4.3 กระบวนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำในวันนี้ ครูเล่าเป้าหมายในชีวิตของตนเองให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนออกมาเล่าเป้าหมายของตนเองทีละคน คนละ 2 นาที เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด
2. ขั้นสะท้อนกลับการรับรู้
 - ครูก็พูดสรุปแนวความคิด เกี่ยวกับอนาคตของนักเรียน ว่าในการกำหนดเป้าหมายที่ดีปัจจัยสำคัญมีอะไรบ้าง และครูก็ให้นักเรียนทำใบงาน
3. ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต
 - นักเรียนและครูร่วมกันสรุปกิจกรรม
4. ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ
 - นักเรียนทำแบบประเมินชุดกิจกรรม

4.4 ชั้นประเมินชุดการสอน

ครูแจกแบบประเมินชุดกิจกรรมเป้าหมายชีวิต

4.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

- ใบงานเป้าหมายชีวิต

ใบงาน เรื่อง เป้าหมายชีวิต

ให้นักเรียนทบทวนตนเองและวางแผนเป้าหมายชีวิตหลังจากจบการศึกษาในชั้นปวช. 3

เป้าหมายอาชีพในอนาคต 1.....
2.....

ลำดับที่	คณะ/ประเภทวิชา	สถาบัน	เหตุผลที่เลือก

ถ้านักศึกษาตัดสินใจไม่ศึกษาต่อ นักศึกษาวางแผนในการเรียนรู้และฝึกฝนตนเองเพื่อก้าวเข้าสู่อาชีพที่ต้องการอย่างไร

.....
.....
.....

กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน
ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อกิจกรรม ข้อมูลอาชีพ

เทคนิค การอภิปราย การแนะแนวรายบุคคล ใ้ความรู้

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ในเรื่องของอนาคตหลังจบการศึกษา
2. เพื่อให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนมีเพื่อช่วยให้คำปรึกษารายกรณี
3. เพื่อให้นักเรียนสร้างความพร้อมให้กับตนเองหลังจบการศึกษา

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง

- 1.1 การเตรียมตัวของครู
- 1.2 การจัดกิจกรรม “ข้อมูลอาชีพ”
- 1.3 บทบาทของครู
- 1.4 สื่อการเรียนรู้

2. คู่มือครู

- 2.1 สารสำคัญ
- 2.2 จุดประสงค์
- 2.3 กระบวนการจัดกิจกรรม
- 2.4 ชั้นประเมินชุดการสอน
- 2.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง บันได 5 ขั้นของชีวิต

3. บทบาทของครู

- 3.1 ครูชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง ข้อมูลอาชีพ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง ข้อมูลอาชีพ

4. คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ โดยใช้กิจกรรม ข้อมูลอาชีพ ใช้เวลาเรียน 2 คาบ เท่ากับเวลา 2 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

4.1 สารสำคัญ

สาขาวิชาที่นักเรียนจะเลือกในการศึกษาต่อ ล้วนแล้วแต่ส่งผลในอนาคตให้นักเรียนทั้งนั้น ดังนั้นก่อนที่จะเลือกศึกษาต่อ นักเรียนต้องเข้าใจสิ่งต่างๆ ให้ถ่องแท้เสียก่อน เพื่ออนาคตที่ดีของนักเรียนเอง

4.2 จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกสาขาที่จะเรียน เพื่อความสำเร็จในอนาคต

4.3 กระบวนการจัดกิจกรรม

1. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำในวันนี้ ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียนศึกษาใบงานเกี่ยวกับข้อมูลอาชีพ ครูอธิบายเพิ่มเติมในแต่ละสาขาวิชา โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสาขาของนักเรียนช่วงกลปีที่ 3 ว่าสามารถศึกษาต่อคณะหรือเอกใดได้บ้าง
2. ชั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้
 - ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาอภิปราย เกี่ยวกับสาขาที่เพื่อนในกลุ่มอยากเรียน พร้อมบอกเหตุผล หลังจากที่ครบทุกกลุ่ม ครูก็ให้ใบงาน ให้นักเรียนทำโดยให้อ้างอิงจากสาขาวิชาที่นักเรียนอยากเรียน และในคาบที่ 2 ของกิจกรรมนี้ ครูก็เรียกนักเรียนมาทีละคน เพื่อทราบข้อมูลและปรึกษาเป็นรายกรณี
3. ชั้นสรุปสาระสู่ชีวิต
 - นักเรียนและครูร่วมกันสรุปกิจกรรม

4. ชั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

- นักเรียนทำแบบประเมินชุดกิจกรรม

4.4 ชั้นประเมินชุดการสอน

ครูแจกแบบประเมินชุดกิจกรรมข้อมูลอาชีพ

4.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

- ใบงานข้อมูลอาชีพ
- ใบความรู้เกี่ยวกับข้อมูลอาชีพ

ใบงาน เรื่อง ข้อมูลอาชีพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนต่อ ในคณะหรือสาขาวิชาเอกที่นักเรียนต้องการจะ
เข้าศึกษาต่อ พร้อมเขียนอธิบายแนวทางที่จะมุ่งให้ประสบความสำเร็จในด้านสาขาที่เลือก

อันดับที่	สาขาที่เลือก	เหตุผลที่เลือก	แนวทางที่จะประสบผลสำเร็จ

ใบความรู้เรื่องข้อมูลอาชีพ

ประเภทของอาชีพตามระดับความสามารถ

1. ประเภทไร้ฝีมือ ได้แก่ ผู้ไม่มีความชำนาญหรือประสบการณ์ในอาชีพ ต้องการใช้แรงงานในการทำงาน เช่น กรรมกร คนงานแบกหาม ภารโรง พนักงานทำความสะอาด เป็นต้น
2. ประเภทกึ่งฝีมือ ได้แก่ ผู้มีความรู้ความชำนาญเพียงเล็กน้อย หรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพระยะสั้น ไม่เกิน 1 ปีครึ่ง ส่วนใหญ่จะจบไม่เกินมัธยมปลาย เช่น ลูกจ้างหรือคนงานรับใช้ในห้างร้านต่างๆ หรือ พี่เลี้ยงเด็ก เป็นต้น
3. ประเภทช่างฝีมือ ได้แก่ ผู้มีความรู้ความสามารถชำนาญในอาชีพพอสมควร พื้นฐานคือ มัธยมปลายหรือ สายประกาศนียบัตรวิชาชีพ ใช้เวลาเรียนไม่เกิน 3 ปี เช่น ช่างเทคนิค ช่างก่อสร้าง พนักงานพิมพ์ดีด ผู้ช่วยทันตแพทย์ เป็นต้น
4. ประเภทกึ่งวิชาชีพ ได้แก่ ผู้มีความชำนาญมากพอสมควร สามารถแนะนำหรือควบคุมงานได้ มีความรู้ระดับอนุปริญญาแต่ไม่ถึงปริญญาตรี เช่น เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์ เสมียน เป็นต้น
5. ประเภทวิชาชีพ ได้แก่ ผู้มีความรู้ความสามารถในงานอย่างกว้างขวาง มีพื้นฐานความรู้ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป เช่น นักวิชาการ ครู นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ มากมาย ควรจะวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการประกอบอาชีพ ข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวทางการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ นี้ จำแนกตาม ISCED (International Standard Classification of Education) เป็น 10 กลุ่มสาขาวิชา ดังนี้

1. กลุ่มสาขาวิชาศึกษาศาสตร์และการฝึกหัดครู

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ : คณะศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สาขาวิชาที่เปิดสอน : การศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน เทคโนโลยีการศึกษา การบริหารการศึกษา การบริหารอาชีวศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา พลศึกษา ดนตรีศึกษา คหกรรมศาสตร์ศึกษา ศิลปศึกษา จิตวิทยา บรรณารักษ์ ศิลปะอุตสาหกรรม ฯลฯ

ความรู้พื้นฐาน : มีความรู้ด้านภาษา สังคมศึกษา และวิชาอื่น ๆ ที่ตนเองเลือกศึกษาในกลุ่มนี้

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : เป็นผู้ใฝ่ศึกษา มีใจรักการเป็นครู มีอุดมคติ รักเด็ก มีคุณธรรม เมตตา กรุณา มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้ดี ปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้ง่าย มีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างที่ดี

ลักษณะอาชีพ : การถ่ายทอดความรู้แก่เยาวชน หรือบุคคล ดูแล แนะนำให้เด็กมีคุณธรรม ประเมินผลการเรียนการสอน บริหาร และบริการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : ครู อาจารย์ นักบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษานักแนะแนว เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม เจ้าหน้าที่สันทนาการ บรรณารักษ์ นักดนตรี นักสหนาการ นักจิตวิทยา นักโภชนาการ ฯลฯ

2. กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ : คณะอักษรศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะโบราณคดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สาขาวิชาที่เปิดสอน : ภาษาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเยอรมัน ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ บรรณารักษ์ ปรัชญา ศาสนา เทววิทยา โบราณคดี อังกฤษ เพื่อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ

ความรู้พื้นฐาน : มีความรู้ในวิชาสังคมศึกษา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : มีความสามารถและทักษะทางภาษา รักการอ่าน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มั่นใจตนเอง ละเอียดรอบคอบ มีความพากเพียร สนใจการเปลี่ยนแปลงในศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

ลักษณะอาชีพ : เป็นงานที่ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวต่างๆ ของมนุษย์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วิเคราะห์ วิจัยเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : ครู อาจารย์ นักวิชาการศึกษา นักภาษาศาสตร์ นักประพันธ์ ภัณฑารักษ์ ล่าม บรรณาธิการ นักโบราณคดี บรรณารักษ์ เลขานุการ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ฯลฯ

3. กลุ่มสาขาวิชาจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ : คณะจิตรศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ คณะมัณฑนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะโบราณคดี คณะมนุษยศาสตร์

สาขาวิชาที่เปิดสอน : ทัศนศิลป์ นิเทศศิลป์ นฤมิตรศิลป์ นาฏศิลป์ ดุริยางศิลป์ ศิลปะไทย ศิลปะภาพถ่าย ศิลปะประยุกต์ ประวัติศาสตร์ศิลปะ การออกแบบเครื่องเคลือบดินเผา จิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ ฯลฯ

ความรู้พื้นฐาน : มีความรู้ดีในวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ศิลปะดนตรี (ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ)

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : มีความสามารถและถนัดทางศิลปะ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักอิสระ ไม่ชอบเลียนแบบใคร รักความสวยงามและธรรมชาติ มีความละเอียดอ่อน

ลักษณะอาชีพ : เป็นงานเกี่ยวกับศิลปะประดิษฐ์ เสนอแนวคิดด้านศิลปะ เป็นการแสดงออกเฉพาะบุคคลในด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : ช่างศิลป์ ช่างภาพ นักแต่งเพลง นักประติมากร จิตรกร มัณฑนากร นักออกแบบ เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา นักวิชาการ ครู อาจารย์ ฯลฯ

4. กลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ : คณะนิติศาสตร์

สาขาวิชาที่เปิดสอน : กฎหมาย กฎหมายเยาวชน กฎหมายเอกชน กฎหมายอาญา กฎหมายธุรกิจ กฎหมายที่ดินและทรัพย์สิน กฎหมายระหว่างประเทศ บริหารกฎหมาย

ความรู้พื้นฐาน : ภาษาไทย ภาษาต่าง ๆ สังคมศึกษา และคณิตศาสตร์

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : มีลักษณะเป็นผู้นำ บุคลิกภาพดี ชอบสังคม มนุษย์สัมพันธ์ดี จดจำ ระเบียบแม่นยำ ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ รักษาความยุติธรรม มีเหตุผล กล้าแสดงความคิดเห็น มีความมั่นใจในตนเอง

ลักษณะอาชีพ : เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคล องค์กรด้านกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ คดีแพ่ง คดีอาญา ให้คำแนะนำปรึกษากฎหมาย พิพากษา อรรถคดี ฯลฯ

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : ทนายความ นิติกร ตำรวจ นักการเมือง เจ้าหน้าที่สรรพากร ผู้พิพากษา อัยการ เจ้าหน้าที่เร่งรัดหนี้สิน เจ้าหน้าที่แรงงานสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ที่ดิน ครู อาจารย์ ที่ปรึกษากฎหมาย ฯลฯ

5. กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์

5.1 สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ : คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะศิลปศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะสถิติประยุกต์ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ

สาขาวิชาที่เปิดสอน : ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ กฎหมาย การเมืองการปกครอง พัฒนาชุมชน จิตวิทยา เทคโนโลยีสังคม สัมมนาสังคม บรรณารักษศาสตร์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม ฯลฯ

ความรู้พื้นฐาน : ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : มีความสนใจศึกษาชีวิตมนุษย์ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม มีทักษะทางภาษาทั้งการเขียน การพูด ชอบช่วยเหลือสังคม กล้าแสดงความคิดเห็น มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีจิตใจโอปอ้อมอารี

ลักษณะอาชีพ : วางแผนสำรวจวิจัยข้อมูลต่าง ๆ ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง จิตวิทยา และสังคมวิทยา เผยแพร่ความรู้และข่าวสารสู่ประชาชน ศึกษาวิจัยชีวิตมนุษย์ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและพฤติกรรม

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : นักสังคมสงเคราะห์ นักสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา นักจิตวิทยา นักวิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม มัคคุเทศก์ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ผู้สื่อข่าว ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ปลัดอำเภอ นักบริหารงานบุคคล ฯลฯ

5.2 สาขาการบริหารพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจ

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ : คณะบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ คณะสังคมศาสตร์

สาขาวิชาที่เปิดสอน : บัญชี การเงินการธนาคาร การบริหารธุรกิจ การจัดการ การบริหารงานบุคคล การเลขานุการ สถิติ การสหกรณ์ การท่องเที่ยว การโรงแรม การตลาด การตลาดระหว่างประเทศ เทคโนโลยี สารสนเทศทางธุรกิจ พาณิชยนาวี ฯลฯ

ความรู้พื้นฐาน : คณิตศาสตร์ สถิติ ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ สังคมศึกษา

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : เป็นคนคล่องตัวเชิงธุรกิจ มีความสามารถในการวางแผน ฉลาดเฉลียว มีไหวพริบ สนใจข่าวสารและเศรษฐกิจ มีความละเอียด รอบคอบ สุขุม ขยันหมั่นเพียร กล้าตัดสินใจ เชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ และสถิติ

ลักษณะอาชีพ : วางแผน ดำเนินธุรกิจ ติดต่อประสานงาน ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในองค์การด้านธุรกิจ

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : นักธุรกิจ นายธนาคาร นักวิจัยตลาด ผู้ขายประกัน พนักงานขาย เจ้าหน้าที่วัสดุ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่ การคลัง สรรพากร สมุหบัญชี พนักงานคุมสต็อกสินค้า โปรแกรมเมอร์ ครู ฯลฯ

5.3 สาขาวิชาสื่อสารมวลชนและการเอกสาร

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขานี้ : คณะนิเทศศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์

สาขาวิชาที่เปิดสอน : หนังสือพิมพ์ การประชาสัมพันธ์ การโฆษณา วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ภาพถ่าย งานสารนิเทศ บรรณารักษ์ วาทยศิลป์ การสื่อสาร ฯลฯ

ความรู้พื้นฐาน : ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาต่างประเทศ

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : มีความสามารถทางภาษาไทย และภาษาอังกฤษ มีทักษะในการสื่อสาร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงความคิดเห็น มีมนุษยสัมพันธ์ดี ชอบสมาคม ช่างสังเกต สนใจข่าวรอบตัว

ลักษณะอาชีพ : บริหารงานเอกสาร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทางสื่อต่าง ๆ นำเสนอข่าว สารคดี ภาพยนตร์ ละคร ผลงานโฆษณา

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : นักประชาสัมพันธ์ นักข่าว นักหนังสือพิมพ์ นักการเมือง นักจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ พิธีกร ผู้ผลิตภาพยนตร์ ครู อาจารย์ ฯลฯ

5.4 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขานี้ : คณะศึกษาศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ คณะคหกรรมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์

สาขาวิชาที่เปิดสอน : คหกรรมศาสตร์ พัฒนาการเด็กและครอบครัว โภชนาการชุมชน

ความรู้พื้นฐาน : สุขศึกษา สังคมศึกษา ภาษาไทย

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : เป็นผู้นำ และสนใจความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ในเรื่องปัจจัยสี่ เช่น ที่อยู่ เสื้อผ้า ยารักษาโรค อาหาร มีศิลปะในการปรับปรุงอาหาร หรือแต่งกาย

ลักษณะอาชีพ : ให้ความรู้ในเรื่องโภชนาการ สามารถดำเนินธุรกิจด้านการประกอบอาหาร การออกแบบเครื่องแต่งกายและตัดเย็บเสื้อผ้า การดูแลเด็ก และให้ความรู้เรื่องพัฒนาการเด็ก

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : นักโภชนาการ นักออกแบบเครื่องแต่งกาย นักจิตวิทยาเด็ก ครู อาจารย์ ฯลฯ

6. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ : คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะพลังงานและวัสดุ คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะทรัพยากรธรรมชาติ

สาขาวิชาที่เปิดสอน : เคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา คณิตศาสตร์ สถิติ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี อิเล็กทรอนิกส์ วัสดุศาสตร์ วัสดุประยุกต์และไอโซโทป ฯลฯ

ความรู้พื้นฐาน : คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา และภาษาอังกฤษ

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : มีสติปัญญาดี สนใจงานด้านวิทยาศาสตร์ ชอบใช้ปัญญา มากกว่าแรงงาน ช่างสังเกต ละเอียด รอบคอบ ชอบค้นคว้าทดลอง ใฝ่หาความรู้กับวิทยาการใหม่ ๆ เสมอ ไม่ชอบเลียนแบบสังคม เชื่อมมั่นในตนเอง

ลักษณะอาชีพ : เป็นงานวิทยาศาสตร์ ค้นคว้า ศึกษาทดลอง วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ หรือในห้องปฏิบัติการ

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : นักวิทยาศาสตร์ นักเคมีปฏิบัติ นักฟิสิกส์ นักคณิตศาสตร์ นักอุตุนิยมวิทยา เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ นักนิเวศวิทยา นักธรณีวิทยา นักวิเคราะห์วิจัย ครู อาจารย์ ฯลฯ

7. กลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ : คณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สาขาวิชาที่เปิดสอน : การแพทย์ การพยาบาล กายภาพบำบัด รังสีเทคนิค โภชนวิทยา อณูมัย ชุมชน จิตวิทยาคลินิก ทันตกรรม เภสัชกรรม สัตวแพทย์ วิทยาศาสตร์การแพทย์ ฯลฯ

ความรู้พื้นฐาน : ชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : เป็นกลุ่มคนที่มีสติปัญญาดี ใช้เหตุผลมากกว่าจินตนาการ มีความสามารถทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ กล้าตัดสินใจ ใจคอหนักแน่น มีจรรยาบรรณวิชาชีพ สุขภาพจิตดี ไม่พิการทางร่างกาย มีจริยธรรม

ลักษณะอาชีพ : ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ทดลอง ตรวจวินิจฉัย ให้บริการทางการแพทย์ และวิทยาศาสตร์ บำบัดโรคร้ายของมนุษย์ ตลอดจนส่งเสริมป้องกันให้บุคคลมีสุขภาพดี

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : แพทย์ สัตวแพทย์ พยาบาล เภสัชกร เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ เจ้าหน้าที่รังสีเทคนิค นักกายภาพบำบัด นักจิตเวช เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครู อาจารย์

8. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์

8.1 วิศวกรรมศาสตร์

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ : คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยี อุตสาหกรรม คณะพลังงานและวัสดุ

สาขาวิชาที่เปิดสอน : วิศวกรรมอุตสาหการ วิศวกรรมโลหการ วิศวกรรมสื่อสาร วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมโยธา วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ วิศวกรรมเกษตร วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ วิศวกรรมเคมี วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม

ความรู้พื้นฐาน : คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ภาษาอังกฤษ

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : สติปัญญาดี มีความสามารถทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะฟิสิกส์ มีทักษะทางมิติสัมพันธ์ ชอบทำงานที่เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม ชอบประดิษฐ์ คิดค้น ไม่ชอบสังคม อดทน ละเอียดรอบคอบ มีความมั่นใจในตนเอง มีความคิดริเริ่ม ซื่อสัตย์

ลักษณะอาชีพ : เป็นงานด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์เกี่ยวข้องกับการออกแบบวางแผน ควบคุมการก่อสร้าง ผลิตรถยนต์ซ่อมแซมสิ่งก่อสร้าง อุปกรณ์ต่าง ๆ

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : วิศวกร ผู้ควบคุมการก่อสร้าง โพรเจกต์ ช่างเขียนแบบ ช่างเทคนิค ครู อาจารย์

8.2 สถาปัตยกรรมศาสตร์และผังเมือง

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะพัฒนา เศรษฐกิจ

สาขาวิชาที่เปิดสอน : สถาปัตยกรรม เคหการ สถาปัตยกรรมภายใน การออกแบบ ชุมชนเมือง ประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม ภูมิสถาปัตยกรรม ฯลฯ

ความรู้พื้นฐาน : คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ภาษาอังกฤษ

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : มีความสามารถและมีพื้นฐานศิลปะ รักศิลปะ มีความคิดริเริ่มและจินตนาการ มีความคิดในลักษณะที่เป็นตรรกศาสตร์ สามารถถ่ายทอดเป็นภาพ และรูปธรรม ที่เห็นได้ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ

ลักษณะอาชีพ : ออกแบบสร้างอาคารสถานที่ พัฒนาผังเมือง

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : สถาปนิก นักออกแบบ ครู อาจารย์

9. กลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ วนศาสตร์ และการประมง

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ : คณะเกษตรศาสตร์ คณะประมง คณะวนศาสตร์ คณะเทคโนโลยีเกษตร คณะอุตสาหกรรมการเกษตร

สาขาวิชาที่เปิดสอน : เกษตรกลุวิธาน กีฏวิทยา โรคพืช ปฐพีวิทยา พืชไร่ พืชสวน สัตวบาล นิเทศศาสตร์การเกษตร ส่งเสริมการเกษตร การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ความรู้พื้นฐาน : ชีววิทยา ฟิสิกส์ เคมี คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : รักธรรมชาติ ชอบทำงานใช้กำลัง ทำงานกลางแจ้งได้ อารมณ์เยือกเย็น รักอิสระ สันโดษ ชอบการผจญภัย ไม่พิถีพิถันในการใช้ชีวิตมากนัก สุขภาพแข็งแรง อดทน ขยันขันแข็ง

ลักษณะอาชีพ : ศึกษา สังเกต วิเคราะห์ วิจัย ผลิต ป้องกัน ส่งเสริม เผยแพร่ จัดการอนุรักษ์ และแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ ประมง และป่าไม้

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : เกษตรกร นักวิชาการเกษตร เจ้าหน้าที่ป่าไม้ นักการประมง เจ้าหน้าที่เกษตรและสหกรณ์ นักจัดสวน นักปศุสัตว์ เจ้าของฟาร์มพืช หรือ สัตว์ ฯลฯ

10. กลุ่มสาขาวิชาอื่น ๆ

ได้แก่ อาชีวศึกษา การศึกษาสิ่งแวดล้อม สวัสดิการสังคม นาวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ : วิทยาศาสตร์ พลศึกษา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และรัฐศาสตร์

สาขาวิชาที่เปิดสอน : สังคมสงเคราะห์ สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ สังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา สังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม พลศึกษา สันทนาการ สิ่งแวดล้อม อาชีวศึกษา และงานยุติธรรม สวัสดิการแรงงาน

ความรู้พื้นฐาน : พื้นฐานแตกต่างกันไปตามสาขาวิชา

บุคลิกภาพที่เหมาะสม : มีความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี กล้าหาญ อดทน เสียสละ เอาใจใส่ ความเปลี่ยนแปลงรอบตัว ต้องการช่วยเหลือผู้อื่นให้มีความสุข

ลักษณะอาชีพ : ใช้ความรู้จากสาขาต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในงานที่เกี่ยวข้อง

ตำแหน่งหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา : นักกีฬา นักสังคมสงเคราะห์ พัฒนาการ ครู อาจารย์ ฯลฯ

11. กลุ่มงานอาชีพสู่อาเซียน

ในปี ค.ศ.2015 (พ.ศ.2558) ที่จะถึงนี้เราจะมีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเกิดขึ้น ซึ่งอาเซียน (ASEAN) หรือ สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association for Southeast Asian Nations) ประกอบด้วยสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ได้รวมกลุ่มกันเพื่อร่วมมือเสริมสร้างให้ภูมิภาคสันติภาพนามาซึ่ง เสถียรภาพทางการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมอีกทั้งได้จัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community : AEC) เพื่อส่งเสริมให้เป็นตลาดและฐานผลิตเดียวที่มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และการลงทุน แรงงานฝีมือ และเงินทุนอย่างเสรี ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายให้เป็นปี ที่มีลักษณะของการรวมกลุ่มประเทศเปลี่ยนเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้เกิดผลกระทบด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านแรงงานจะมีการถ่ายเทแรงงานด้านฝีมือเพื่อให้สามารถทำงานในประเทศสมาชิกได้ง่ายขึ้นใน 8 สาขาอาชีพ คือ

1. วิศวกรรม
2. การสำรวจ

3. สถาปัตยกรรม
4. แพทย์
5. ทันตแพทย์
6. พยาบาล
7. บัญชี
8. การบริการ / การท่องเที่ยว

อ้างอิง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน
 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อกิจกรรม อาชีพไหนรายได้ดี

เทคนิค การอภิปราย การแนะแนวรายบุคคล ไบความรู้

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ในเรื่องของอนาคตหลังจบการศึกษา
2. เพื่อให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนมีเพื่อช่วยให้คำปรึกษารายกรณี
3. เพื่อให้นักเรียนสร้างความพร้อมให้กับตนเองหลังจบการศึกษา

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง

- 1.1 การเตรียมตัวของครู
- 1.2 การจัดกิจกรรม “อาชีพไหนรายได้ดี”
- 1.3 บทบาทของครู
- 1.4 สื่อการเรียนรู้

2. คู่มือครู

- 2.1 สารสำคัญ
- 2.2 จุดประสงค์
- 2.3 กระบวนการจัดกิจกรรม
- 2.4 ชั้นประเมินชุดการสอน
- 2.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง อาชีพไหนรายได้ดี

3. บทบาทของครู

- 3.1 ครูชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง อาชีพไหนรายได้ดี
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง อาชีพไหนรายได้ดี

4. คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ โดยใช้กิจกรรม อาชีพไหนรายได้ดี ใช้เวลาเรียน 2 คาบ เท่ากับเวลา 2 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

4.1 สารระสำคัญ

อาชีพอิสระ เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับทุกคน และนอกจากจะเป็นงานประจำแล้ว ยังสามารถทำเป็นงานเสริมได้ นักเรียนอาจจะเริ่มสร้างความเข้มแข็งทางการเงินได้ตั้งแต่ยังเป็นนักเรียน

4.2 จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจ เกี่ยวกับอาชีพอิสระและอาชีพประจำ

4.3 กระบวนการจัดกิจกรรม

1. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำในวันนี้ ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียนศึกษาใบความรู้อาชีพไหนรายได้ดี ครูเชิญวิทยากรที่ทำอาชีพอิสระ มาเล่าเรื่องเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน
2. ชั้นสะท้อนกลับการรับรู้
 - ให้นักเรียนถามคำถาม และข้อสงสัยเกี่ยวกับอาชีพอิสระกับวิทยากร ในคาบเรียนที่ 2 ให้นักเรียนทำใบงานเกี่ยวกับอาชีพ และนำมาอภิปรายร่วมกัน
3. ชั้นสรุปสาระสู่ชีวิต
 - ครูให้คำปรึกษาเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมกับแต่ละคน และแนะแนวทางว่านักเรียนควรเลือกอาชีพอย่างไร

4. ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปกิจกรรม นักเรียนทำแบบประเมินชุดกิจกรรม

4.4 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูแจกแบบประเมินชุดกิจกรรมข้อมูลอาชีพ

4.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

- ใบงานข้อมูลอาชีพไหนรายได้ดี
- ใบความรู้เกี่ยวกับอาชีพไหนรายได้ดี

ใบงาน เรื่อง อาชีพไหนรายได้ดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. อาชีพหมายถึง

.....
.....
.....

2. อาชีพแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

.....
.....
.....

3. ให้นักเรียนยกตัวอย่างอาชีพรับจ้างมา 5 ข้อ

.....
.....
.....

4. ให้นักเรียนยกตัวอย่างอาชีพอิสระ มา 5 ข้อ

.....
.....
.....

5. ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของการประกอบอาชีพ 5 ข้อ

.....
.....
.....

6. ถ้าให้นักเรียนเลือกประกอบอาชีพ จะเลือกอาชีพประเภทใด เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

ใบความรู้เรื่อง อาชีพไหนรายได้ดี

อาชีพ หมายถึง ชนิดของงานที่บุคคลกระทำเพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตทั้งของตนเองและผู้ที่ต้องรับผิดชอบ อาชีพต่างๆ ในสังคมไทยนั้นมีอยู่มากมายหลายประเภท แต่ถ้าจัดประเภทแล้วอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. อาชีพรับจ้าง หมายถึง อาชีพใดก็ตามที่ผู้ประกอบอาชีพไม่ได้เป็นเจ้าของกิจการเองแต่ทำงานภายใต้ระบบ หรือข้อกำหนดของหน่วยงานที่ต้นสังกัดอยู่ เช่น การเป็นข้าราชการ พนักงานห้างร้าน อื่นๆ อาชีพประเภทนี้เป็นอาชีพที่คนทั่วไปในอดีตและปัจจุบันนิยมยึดถือเป็นการประกอบอาชีพ ทั้งที่อาชีพรับจ้างทำงานจากผู้ประกอบการหรือนายจ้างด้านการผลิตและบริการได้

2. อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพใดก็ตามที่ผู้ประกอบกิจการเป็นเจ้าของอาชีพเอง เป็นนายตนเอง ทั้งนี้กิจการอาจจะใหญ่หรือเล็กขึ้นอยู่กับกำลังความสามารถและทุนทรัพย์ อาชีพอิสระจำแนกเป็น

2.1 อาชีพผู้ผลิต ได้แก่ การที่ผู้ดำเนินกิจการได้ผลิตชิ้นงานออกมาเพื่อจำหน่าย เช่น ช่างประดิษฐ์ เจ้าของโรงงานตุ๊กตา เจ้าของโรงงานเครื่องปั้นดินเผาเกษตรกร

2.2 อาชีพผู้บริการ ได้แก่ การที่ผู้ดำเนินกิจการได้อำนวยความสะดวกหรือให้บริการแก่ผู้บริโภค เช่น ช่างซ่อมวิทยุโทรทัศน์ พ่อค้า แม่ค้า ช่างรับจัดและดูแลสวน

ความแตกต่างระหว่างอาชีพอิสระและอาชีพรับจ้าง

อาชีพอิสระ	อาชีพรับจ้าง
1. ความมั่นคงขึ้นอยู่กับความสามารถ	1. ความมั่นคงสูง
2. ไม่มีสวัสดิการ	2. มีสวัสดิการ
3. ไม่จำกัดรายได้	3. รายได้จำกัด
4. ไม่จำกัดความก้าวหน้า	4. ความก้าวหน้าจำกัด
5. เป็นอิสระไม่มีเงื่อนไข	5. มีเงื่อนไขไม่เป็นอิสระ
6. สามารถสร้างงานด้วยตนเอง	6. ไม่สามารถสร้างงานด้วยตนเองได้

ประโยชน์ของการประกอบอาชีพ

- ต่อตนเอง คือ ทำให้มีรายได้ในการดำรงชีวิต ทำให้รู้ความสามารถและศักยภาพในตัวเอง และสามารถพัฒนาให้ตนเองเหมาะสมกับอาชีพที่ทำ การที่ทำงานที่ตนเองพอใจก็จะมีความสุขและเกิดความรักในงานที่ทำ เมื่องานออกมาดี จึงรู้สึกว่ามีคุณค่า

- ต่อครอบครัว คือ ทำให้มีรายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีความสุข และเกิดความมั่นคงภายในครอบครัว

- ต่อประเทศชาติ คือ ทำให้เศรษฐกิจของชาติดีขึ้น และช่วยลดปัญหาการเกิดอาชญากรรมทางอ้อม และมีส่วนช่วยพัฒนาประเทศ

อ้างอิง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
 กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน
 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อกิจกรรม สร้างบ้าน...สร้างอนาคต

เทคนิค อภิปรายกลุ่ม และครูสรุปจากสิ่งที่นักเรียนทำร่วมกัน

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ในเรื่องของอนาคตหลังจบการศึกษา

2. เพื่อให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนมีเพื่อช่วยให้คำปรึกษารายกรณี

3. เพื่อให้นักเรียนสร้างความพร้อมให้กับตนเองหลังจบการศึกษา

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.2 การจัดกิจกรรม “สร้างบ้าน..สร้างอนาคต”

1.3 บทบาทของครู

1.4 สื่อการเรียนรู้

2. คู่มือครู

2.1 สารระสำคัญ

2.2 จุดประสงค์

2.3 กระบวนการจัดกิจกรรม

2.4 ชั้นประเมินชุดการสอน

2.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง สร้างบ้าน..สร้างอนาคต

3. บทบาทของครู

- 3.1 ครูชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง สร้างบ้าน..สร้างอนาคต
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ สร้างบ้าน..สร้างอนาคต

4. คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง การเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรม สร้างบ้าน..สร้างอนาคต ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

4.1 สาระสำคัญ

การวางแผนหลังจบการศึกษาของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 มีความสำคัญกับตัวนักเรียนเองดังนั้นในฐานะครูแนะแนวก็จำเป็นต้องสร้างกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนองตอบความต้องการของนักเรียนเพื่อเป็นทิศทางให้นักเรียนได้ประกอบการตัดสินใจ

4.2 จุดประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนมีแนวทางในการดำเนินต่อไปในอนาคต
- เพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำนักเรียนชั้นปีที่ 3 ก่อนสำเร็จการศึกษา

4.3 กระบวนการจัดกิจกรรม

1. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำในวันนี้ ครูให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 4-5 คน และแจกอุปกรณ์ ครูสั่งให้นักเรียนประชุมกัน โดยใช้เวลา 5 นาที โดยครูบอกคำว่า สร้างบ้านให้สูงที่สุดจากอุปกรณ์ที่มีให้
2. ชั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้
 - นักเรียนลงมือทำงาน ตามที่กำหนด โดยครูให้ทำกิจกรรมเป็นเวลา 10 นาที

3. ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต

- ครูให้นักเรียนออกมาอภิปรายกลุ่มเรื่องเกี่ยวกับการสร้างบ้าน
 - ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับการสร้างบ้านของแต่ละกลุ่ม โดยใส่หลักจิตวิทยาไปด้วย เพราะหลายกลุ่มอาจจะคำนึงถึงแต่ความสูง โดยลืมถึงเรื่องความแข็งแรงของโครงสร้างก็เหมือนกับหลังจบการศึกษา ถ้านักเรียนไม่ได้ดูบริบทของตนเอง เอาแต่มุ่งไป อาจจะไปในทิศทางที่ไม่ถูกต้อง

4. ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

- นักเรียนและครูร่วมกับสรุปกิจกรรม สร้างบ้าน..สร้างอนาคต
- นักเรียนทำแบบประเมินชุดกิจกรรม

4.4 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูแจกแบบประเมินชุดกิจกรรม สร้างบ้าน..สร้างอนาคต

4.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

- หลอด
- ดินน้ำมัน
- กระดาษ

กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน
 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อกิจกรรม หลัก 4 S

เทคนิค อภิปรายกลุ่ม ทำใบงาน ครูให้คำปรึกษารายกรณี

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ในเรื่องของอนาคตหลังจบการศึกษา
2. เพื่อให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนมีเพื่อช่วยให้คำปรึกษารายกรณี
3. เพื่อให้นักเรียนสร้างความพร้อมให้กับตนเองหลังจบการศึกษา

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง

- 1.1 การเตรียมตัวของครู
- 1.2 การจัดกิจกรรม “หลัก 4 S”
- 1.3 บทบาทของครู
- 1.4 สื่อการเรียนรู้

2. คู่มือครู

- 2.1 สารสำคัญ
- 2.2 จุดประสงค์
- 2.3 กระบวนการจัดกิจกรรม
- 2.4 ชั้นประเมินชุดการสอน
- 2.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง หลัก 4 S

3. บทบาทของครู

- 3.1 ครูชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง หลัก 4 S
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ หลัก 4 S

4. คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ โดยใช้กิจกรรม หลัก 4S ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

4.1 สารสำคัญ

การดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ทุกคนควรมีหลักเกณฑ์ที่ดีในการดำเนินชีวิต หลัก 4S ก็เป็นหลักที่น่าสนใจ เพราะประกอบไปด้วย ทัศนักรู้ในความต้องการของตนเอง ทัศนักรู้หนทางสู่ความสำเร็จ ทัศนักรู้หนทางแห่งการพัฒนาตนเอง ทัศนักรู้ระดับขั้นของการไปสู่ความสำเร็จ ถ้ารู้ตนเองก็จะสามารถประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก

4.2 จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนทราบว่ามนุษย์ทุกคนมีศักยภาพในตัวเอง

4.3 กระบวนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำในวันนี้ ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนใช้กฎเกณฑ์อะไรในการดำเนินชีวิต
 - ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและแจกใบความรู้เรื่อง หลัก 4 S โดยให้นักเรียนอ่านให้เข้าใจและให้ทำใบงานเรื่อง หลัก 4 S
2. ขั้นสะท้อนกลับการรับรู้
 - ครูเล่าเรื่องการใช้หลัก 4S ในด้านการทำงานของตนเองให้นักเรียนฟัง
3. ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต
 - นักเรียนและครูร่วมกับสรุปกิจกรรม หลัก 4 S

4. **ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ**

- นักเรียนทำแบบประเมินชุดกิจกรรม

4.4 **ขั้นประเมินชุดการสอน**

ครูแจกแบบประเมินชุดกิจกรรม หลัก 4 S

4.5 **สื่อและอุปกรณ์การสอน**

- ใบงานเรื่องหลัก 4 S
- ใบความรู้เกี่ยวกับหลัก 4 S

ใบความรู้ เรื่องเทคนิคการพัฒนาตนเองด้วยหลัก 4 Self

ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเทคโนโลยี การสื่อสาร สภาพเศรษฐกิจ และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่มีการส่งถ่ายถึงกันและกันเร็วขึ้น และจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้เองจึงเป็นเสมือนพลังผลักดันให้คนแต่ละคนต่างต้องตระหนักถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลง อันทำให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ เพื่อให้ตนมีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง

ผู้ที่พัฒนาตนเองย่อมเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ได้รับความก้าวหน้าในสายอาชีพ ได้รับค้ำยกย่อง สรรเสริญมากกว่าผู้ที่อยู่ไปวัน ๆ โดยไม่สนใจที่จะพัฒนาความรู้และความสามารถของตนเอง

ดังนั้นหากมีความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จในชีวิต การเริ่มต้นที่จะพัฒนาตนเองโดยไม่พึ่งพาผู้อื่นเป็นสิ่งที่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง ต้องตระหนักอยู่เสมอว่า “ ชีวิตเรา เราเป็นผู้เลือกที่จะลิขิตหรือเลือกเส้นทางในการดำเนินชีวิตเอง ” อย่าปล่อยให้ผู้อื่นมาเป็นผู้มีอิทธิพลและชี้นำการดำเนินชีวิตของเรา

การพัฒนาตนเองให้พบกับความสำเร็จในชีวิตนั้น ขึ้นอยู่กับความพร้อมและความมุ่งมั่นของตัวเอง หลักปฏิบัติตนอย่างง่าย ๆ ที่สามารถทำได้ด้วยแนวคิดของ 4 Self ดังต่อไปนี้

Self Awareness

1. ตระหนักรู้ในความต้องการของตนเอง (Self Awareness) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตระหนักในเป้าหมายของชีวิต เริ่มต้นค้นหาว่าส่วนลึก ๆ แล้วต้องการอะไรกันแน่ เป็นการตระหนักในเป้าหมายที่อยากจะมีและอยากจะเป็นในอนาคตข้างหน้า เช่น บางคนอยากมีความสุข บางคนอยากประสบความสำเร็จในการทำงาน บางคนอยากมีบ้านเล็ก ๆ เป็นของตนเอง เป็นต้น และเมื่อตระหนักรู้แล้วว่าเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการจะไปนั้นคืออะไร

ขั้นตอนที่ 2 ควรสำรวจต้นเหตุ คือสำรวจตนเองลึกลงไปอีกว่าต้นเหตุที่จะทำให้ฝันหรือเป้าหมายเกิดขึ้นมาได้นั้นคืออะไร เช่น อยากมีความสุข แล้วความสุขจะเกิดขึ้นจากอะไร ? เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 สำรวจหาแนวทาง เมื่อตระหนักรู้ว่าอะไรคือเหตุผลลึก ๆ ของเป้าหมายที่กำหนดขึ้นแล้ว ขั้นตอนถัดไปก็คือคุณควรคิดไตร่ตรองดูว่าจะทำอย่างไรให้ฝันนั้นเป็นจริง เช่น หากคุณคิดว่า การเรียนต่อปริญญาตรี อันนำมาซึ่งความภาคภูมิใจในส่วนลึก ๆ ของคุณเองและคนรอบข้าง คุณก็ควร

ขั้นตอนที่ 4 สำรวจความพร้อม เพื่อสำรวจว่าตนเองว่าคุณมีความพร้อมในเรื่องเวลา และงบประมาณมากน้อยแค่ไหน.....หากคุณคิดว่าคุณพร้อมแล้ว คุณก็ควรเริ่มคิดต่อไปว่าจะต้องทำอย่างไรบ้างในการเรียนต่อระดับปริญญาตรีให้ได้ นั่นก็คือการตรวจสอบมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมและติดต่อกับมหาวิทยาลัยเพื่อเข้ารับการทดสอบต่อไป

Self Discipline

2. ตระหนักรู้หนทางสู่ความสำเร็จ (Self Discipline) หรือ Self แห่งความมีวินัย Self ตัวนี้ จะบอกคุณว่าหนทางของความสำเร็จในเป้าหมายที่กำหนดขึ้น ไม่ใช่เป็นหนทางของถนนเรียบ แต่เป็นหนทางของถนนที่ขรุขระซึ่งคุณเองจะต้องพบเจอกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เหมือนกับการขึ้นภูเขาที่คุณจะต้องค่อย ๆ ไต่ขึ้นไปเพื่อให้ไปถึงยอดเขา และการขึ้นไปสู่ยอดเขาให้ได้นั้น คุณอาจจะต้องพบเจอกับหน้าผาที่สูงชัน ก้อนหินที่ขวางทางคุณอยู่ และเมื่อคุณมีเป้าหมายที่จะขึ้นไปสู่ยอดเขานั้นให้ได้ คุณจะต้องมีวินัยในตนเองว่าคุณจะต้องทำให้ได้เพื่อไปสู่ชัยชนะที่วาดฝันไว้ไม่ว่าจะเจอกับปัญหาและอุปสรรคใด ๆ ก็ตาม ซึ่ง Self ตัวนี้จะเป็นพลังผลักดันให้คุณสร้างวินัยในการปฏิบัติตนให้ไปสู่ความฝันที่กำหนดขึ้น ไม่ย่อท้อหรือหวั่นไหวไปชะงักกับปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยการเปลี่ยนเป้าหมายของตนเอง เช่น หากคุณได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อปริญญาตรีแล้วล่ะก็ แน่ใจว่าคุณจะต้องเจอเจอกับปัญหาสารพัด ไม่ว่าจะเป็นเวลาที่ไม่อาจแบ่งสรรให้กับการเรียนได้ ปัญหาเรื่องแฟนหรือคนในครอบครัวไม่ชอบใจที่คุณไม่ให้เวลากับพวกเขา ปัญหางบประมาณมีจำกัด ปัญหาเหล่านี้จะส่งผลให้คุณคิดไปเองว่าตนเรียนไม่ไหวอย่างแน่นอน นั่นก็คือคุณพยายามหาเหตุผลสนับสนุนว่าคุณไม่สามารถเรียนต่อในระดับปริญญาตรีได้ เป็นต้น แต่หากคุณมี Self แห่งวินัยในตนเองแล้วล่ะก็ Self ตัวนี้จะเป็นพลังผลักดันให้คุณสร้างวินัยในการปฏิบัติตนให้ฟันฝ่าปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยการจัดสรรเวลาให้เหมาะสม และการบังคับตนเองให้มีวินัยพอที่จะปฏิบัติตนตามเวลาที่กำหนดขึ้น

Self Improvement

3. ตระหนักรู้หนทางแห่งการพัฒนาตนเอง (Self Improvement) Self ที่สามนี้จะเหมือนตัวจุดประกายให้คุณมีความรู้ และความสามารถในการสานฝันที่กำหนดขึ้นให้เป็นจริงได้ Self ตัวนี้จะทำให้คุณเริ่มถามตนเองว่าคุณจะต้องพัฒนาตนเองในเรื่องใดบ้างเพื่อให้คุณมีศักยภาพเพียงพอที่จะทำให้เป้าหมายของตนเองบรรลุผลสำเร็จ หากคุณมีหัวใจพร้อมที่จะพัฒนาแล้วนั้น ย่อมจะทำให้คุณมีแรงฮึด มีพลังพอที่จะปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ ไม่คิดย่อท้อหรือหมดหวังที่จะเห็นผลสำเร็จของความฝันนั้น ๆ ของคุณเอง เช่น หากคุณมีโอกาสเข้าเรียนต่อในระดับปริญญาตรี ซึ่งคุณพบว่ามีความรู้ในวิชาที่เรียนไม่เท่ากับเพื่อน ๆ คนอื่นแล้วล่ะก็ ความรู้สึกที่จะเกิดขึ้นกับคุณต่อไปนั้นจะมีอยู่สองด้าน นั่นก็คือ ด้านหนึ่งเป็นความรู้สึกทางลบคือ คุณจะเริ่มรู้สึกเบื่อ เซ็ง ไม่ชอบในสิ่งที่ตนเองได้เลือกไปแล้ว และความรู้สึกอีกด้านหนึ่งเป็นความรู้สึกในทางบวก ซึ่งคุณเองต้องพยายามบอกตนเองเสมอว่าคุณจะต้องพัฒนาความรู้ที่ยังขาดหายไปให้มากขึ้นให้จงได้ ความรู้สึกในทางบวกนี้จะเป็พลังผลักดันให้คุณหาหนทางและวิธีการต่าง ๆ นา ๆ ที่จะปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ และความสามารถมากยิ่งขึ้นต่อไป

Self Evaluation

4. ตระหนักรู้ระดับขั้นของการไปสู่ความความสำเร็จ (Self Evaluation) Self ตัวนี้จะทำให้คุณเริ่มประเมินผลการปฏิบัติตนของตัวเองว่าประสบความสำเร็จไปมากน้อยแค่ไหนบ้าง ซึ่งคุณเองจะต้องประเมินผลตนเองเป็นระยะอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ ทั้งนี้คำถามหลัก ๆ ที่คุณจะต้องประเมินตนเอง นั่นก็คือ คุณยังสามารถทำเป้าหมายที่กำหนดขึ้นให้เป็นจริงได้นั้นตามเงื่อนไขที่ถูกกำหนดขึ้นไว้แล้วได้หรือไม่คุณมีความรู้และความสามารถเพียงพอหรือยัง.....คุณ จะต้องทำอย่างไรบ้างในการทำให้คุณมีความรู้และความสามารถเพิ่มมากขึ้นในอันที่จะทำให้เป้าหมายของคุณบรรลุผลสำเร็จ.....

ทั้งนี้การประเมินตนเองนั้น คุณควรกำหนดขึ้นเป็นระยะ ๆ เช่น ทุกครึ่งภาคเรียน ทุกภาคเรียน เป็นต้น เช่น คุณสามารถประเมินความรู้ของคุณว่าเมื่อได้ผ่านการสอบวัดผลในแต่ละครั้ง คุณรู้อะไรเพิ่มมากขึ้นหรือไม่ ความรู้อะไรบ้างที่คุณอยากจะรู้และยังไม่รู้ และคุณจะต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้คุณมีความรู้เพิ่มขึ้นในสิ่งที่ตนเองยังไม่รู้ เป็นต้น

สรุป การพัฒนาตนเองให้ประสบผลสำเร็จนั้นไม่ยาก ขอเพียงแต่ว่าคุณจะต้องมีความมุ่งมั่น และตั้งใจจริงที่จะบริหารตนเอง (Self) ด้วยการตระหนักรู้ในความคาดหวังของตนเอง การสร้างวินัย ในการปฏิบัติตนตามเงื่อนไขของเวลาที่กำหนด การปรับปรุงความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ และสุดท้ายนั้นก็คือการประเมินผลสำเร็จในเป้าหมายที่ตัวคุณเป็นผู้ลิขิตขึ้นเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

ที่มา : <http://www.hrcenter.co.th>

กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน
 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อกิจกรรม ฝึกซ้อมพร้อมรับอาชีพ

เทคนิค การอภิปราย การแนะนำรายบุคคล ไบความรู้

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ในเรื่องของอนาคตหลังจบการศึกษา
2. เพื่อให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนมีเพื่อช่วยให้คำปรึกษารายกรณี
3. เพื่อให้นักเรียนสร้างความพร้อมให้กับตนเองหลังจบการศึกษา

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง

- 1.1 การเตรียมตัวของครู
- 1.2 การจัดกิจกรรม “ฝึกซ้อมพร้อมรับอาชีพ”
- 1.3 บทบาทของครู
- 1.4 สื่อการเรียนรู้

2. คู่มือครู

- 2.1 สารสำคัญ
- 2.2 จุดประสงค์
- 2.3 กระบวนการจัดกิจกรรม
- 2.4 ชั้นประเมินชุดการสอน
- 2.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

- 1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน
- 1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง ฝึกซ้อมพร้อมรับอาชีพ

3. บทบาทของครู

- 3.1 ครูชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง ฝึกซ้อมพร้อมรับอาชีพ
- 3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ เรื่อง ฝึกซ้อมพร้อมรับ

4. คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ โดยใช้กิจกรรม แบบสำรวจบุคลิกภาพของนักเรียนใช้เวลาเรียน 2 คาบ เท่ากับเวลา 2 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

4.1 สารระสำคัญ

ความถนัดและความสนใจของนักเรียนแต่ละคนไม่เท่ากัน แต่เมื่อระดมสมอง และนำความรู้เดิมของแต่ละคนมาอภิปรายร่วมกัน ก็จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งให้นักเรียนเห็นภาพการประกอบอาชีพของตนในอนาคตได้

4.2 จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้ทราบเป้าหมายที่ชัดเจนของตนเองในการดำเนินชีวิตในอนาคต

4.3 กระบวนการจัดกิจกรรม

1. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำในวันนี้ ครูยกตัวอย่างอาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับสาขาวิชาของช่างกล และอาชีพอิสระต่างๆ ที่กำลังอยู่ในกระแสของตลาด หรือเป็นที่น่าสนใจอยู่ตอนนี้
2. ชั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้
 - ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียน เป็นกลุ่มละ 4-5 คน พร้อมแจกใบงานให้ทุกกลุ่ม ให้ประชุมกันตามหัวข้อ หลังจากประชุมเสร็จให้นักเรียนออกมา อภิปรายอาชีพของกลุ่มตนเอง และให้ทุกกลุ่ม

สวมบทยาอาชีพรักลุ่มตนเองต้องเป็น และกำหนดสถานการณ์ จากบทยาสมมติ และครูกัหา
ปัญหาเฉพาะหน้างานอาชีพรักนักเรียนในกรลุ่มร่วมนกันแก้ไข โดยให้เวลากรลุ่มละ 10 นาทีในการทำ
บทยาสมมติ และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

3. ชั้นสรุปรสาระสู่ชีวิต

- นักเรียนและครुरूร่วมนกันสรุปรกิจกรรม

4. ชั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

- นักเรียนทำแบบประเมินชุดกิจกรรม

4.4 ชั้นประเมินชุดการสอน

ครูกแจกแบบประเมินชุดฝึกซ้อมพร้อมฝึกอาชีพ

4.5 สื่อและอุปกรณ์การสอน

- ใบงานฝึกซ้อมพร้อมฝึกอาชีพ

ใบงาน ฝึกซ้อมพร้อมฝึกอาชีพ

รายชื่อสมาชิก

1. 2.
3. 4.

ชื่ออาชีพที่ต้องการทำ.....

ความถนัดที่จำเป็นต้องใช้ในอาชีพนี้

1.
2.
3.
4.
5.

จำเป็นต้องมีเงินทุนในการใช้จ่ายเรื่องใดเท่าไร

1. เป็นเงิน บาท
2. เป็นเงิน บาท
3. เป็นเงิน บาท
4. เป็นเงิน บาท
5. เป็นเงิน บาท

รวมเป็นเงิน บาท

เป้าหมายสูงสุดของอาชีพที่ทำ

วิธีที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุด(อธิบาย)

.....
.....
.....
.....

**แบบประเมินกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน
ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล
วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี**

ชื่อกิจกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของตนเอง

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพ ในนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านบุคลิกภาพ					
1	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจตนเองมากขึ้น					
2	นักเรียนรู้จักบุคลิกภาพของตนเองและผู้อื่น					
3	นักเรียนเข้าใจว่าบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับอาชีพ					
4	เนื้อหาของกิจกรรมเหมาะสมกับวัยของนักเรียน					
	ด้านค่านิยมการประกอบอาชีพในสังคม					
4	ตัวอย่างกิจกรรมสนุกและน่าสนใจ ทันสมัยเหมาะกับสังคมปัจจุบัน					
5	กิจกรรมเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการทางสังคม					
6	กิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนหาหนทางสู่ความสำเร็จได้					
7	นักเรียนได้แรงบันดาลใจเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง					
	ด้านความถนัดหรือทักษะ					
8	นักเรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้					
9	กิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนรู้ว่าตนเองมีทักษะด้านอื่นๆ อีก					
10	นักเรียนทราบว่าตนเองสามารถทำกิจกรรมได้หลากหลายขึ้น					

ภาคผนวก ค

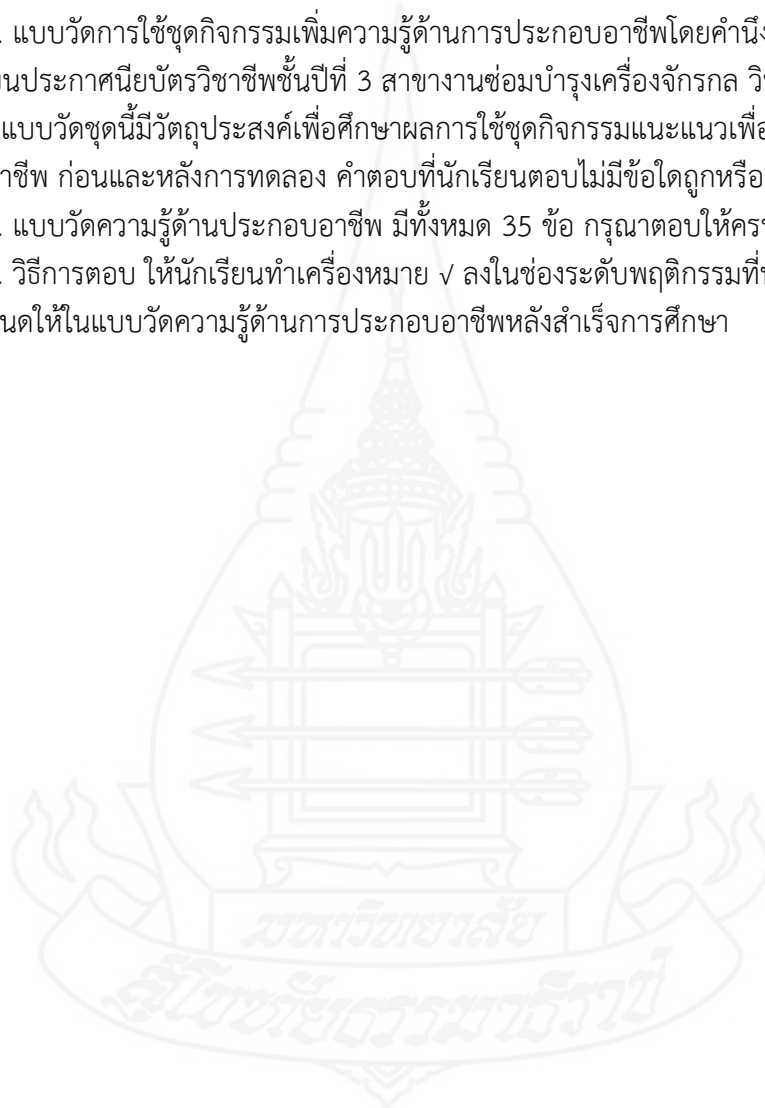
แบบวัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียน
ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องกล
วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

แบบวัด

คำชี้แจง

1. แบบวัดการใช้ชุดกิจกรรมเพิ่มความรู้ด้านการประกอบอาชีพโดยคำนึงความเข้าใจตนเองของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค แบบวัดชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มความรู้ด้านการประกอบอาชีพ ก่อนและหลังการทดลอง คำตอบที่นักเรียนตอบไม่มีข้อใดถูกหรือผิด
2. แบบวัดความรู้ด้านการประกอบอาชีพ มีทั้งหมด 35 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ
3. วิธีการตอบ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับพฤติกรรมที่นักเรียนเลือกแต่ละด้านที่กำหนดไว้ในแบบวัดความรู้ด้านการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา

ข้อ	ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความเข้าใจตนเอง ด้านบุคลิกภาพ						
1	นักเรียนจะทำงานทันทีหลังเรียนจบ					
2	นักเรียนรู้ว่าตนเองมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมจะประกอบอาชีพใด					
3	นักเรียนต้องได้ประกอบอาชีพที่ตนเองสนใจ					
4	อาชีพของนักเรียนต้องเหมาะสมกับบุคลิกภาพ					
5	นักเรียนรู้และเข้าใจความสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพกับอาชีพ					
6	นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะและบุคลิกภาพในอาชีพที่สนใจ					
7	นักเรียนวางแผนการเลือกอาชีพต่อให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเองได้					
8	นักเรียนคิดว่าคนในครอบครัวเดียวกันควรเลือกประกอบอาชีพที่คล้ายๆกัน					
9	นักเรียนคิดว่าทำอาชีพใดก็ได้ไม่จำเป็นต้องเหมาะสมตามบุคลิกภาพ					
10	นักเรียนคิดว่าไม่มีอาชีพไหนเลยที่เหมาะสมกับตัวเอง					
ความเข้าใจตนเอง ด้านค่านิยมและการประกอบอาชีพในสังคม						
11	อาชีพที่นักเรียนต้องการทำ ต้องมีรายได้สูง					
12	อาชีพที่นักเรียนต้องการทำต้องสอดคล้องกับอาชีพของผู้ปกครอง					
13	อาชีพของนักเรียนต้องเป็นที่ยอมรับกับสังคม					
14	อาชีพต้องมีความมั่นคง					
15	อาชีพต้องเหมาะสมกับฐานะทางบ้าน					
16	อาชีพต้องมีเกียรติ					
17	อาชีพเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน					
18	นักเรียนคิดว่าเงินเป็นปัจจัยหลักในการประกอบอาชีพ					
19	อาชีพที่เป็นที่นิยมในตอนนี้คืออาชีพที่ทำงานจากที่บ้านได้					
20	อาชีพที่จะทำต้องเป็นอาชีพสุจริต					
ความเข้าใจตนเอง ด้านความถนัดหรือทักษะ						
21	อาชีพของนักเรียนต้องขึ้นอยู่กับความถนัด					
22	อาชีพที่ทำหาย มีงานที่หลากหลาย					
23	อาชีพที่นักเรียนต้องการทำ นักเรียนชอบอยู่ก่อนแล้ว					
24	นักเรียนมีความสนใจในงานอาชีพของตนเอง					
25	นักเรียนให้ความสำคัญกับการค้นหาความสนใจของตนเอง					
26	นักเรียนมีทักษะทางด้านงานช่างต่าง ๆ					
27	นักเรียนมีทักษะเกี่ยวกับการคิดคำนวณ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28	นักศึกษามีทักษะเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ					
29	นักเรียนมีทักษะเกี่ยวกับงานศิลปะ					
30	นักเรียนมีทักษะเกี่ยวกับภาษาศาสตร์					
31	นักเรียนมีทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจ					
32	นักเรียนมีความสามารถด้านการสำรวจ ค้นคว้า และวิจัย					
33	นักเรียนมีความสามารถพูดจาโน้มน้าว จิตใจ และสามารถเป็นที่ปรึกษาได้					
34	นักเรียนสามารถเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับทักษะของตนเองได้					
35	นักเรียนค้นพบทักษะที่โดดเด่นเป็นพิเศษของตนเอง					

ภาคผนวก ง

การตรวจสอบหาค่า IOC

- การตรวจสอบหาค่า IOC แบบวัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องกล วิทยาลัยการอาชีวศึกษาหนองแค จังหวัดสระบุรี
- การตรวจสอบหาค่า IOC ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาเครื่องกล วิทยาลัยการอาชีวศึกษาหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการตรวจสอบด้วยวิธีการหาค่า IOC ของแบบวัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

ข้อที่	ค่าคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	1	1	0	1	0	0.60
2	1	1	1	1	1	1.00
3	0	1	1	0	1	0.80
4	1	1	0	0	1	0.60
5	1	1	1	1	0	0.80
6	1	1	1	0	1	0.80
7	1	1	1	0	1	0.80
8	1	1	0	0	1	0.60
9	1	0	0	1	1	0.60
10	0	1	0	1	1	0.60
11	0	1	1	1	1	0.80
12	0	1	1	0	1	0.60
13	1	1	1	1	1	1.00
14	1	1	0	1	1	0.80
15	1	1	1	0	0	0.60
16	1	1	1	0	0	0.60
17	1	1	1	1	1	1.00
18	0	1	1	1	-1	0.60
19	0	1	1	1	1	0.80
20	1	1	1	0	1	0.80
21	1	1	1	1	1	1.00
22	1	1	0	1	0	0.60
23	0	1	1	1	-1	0.60
24	1	1	1	1	-1	0.80
25	1	1	1	1	-1	0.80
26	1	1	1	1	1	1.00

ข้อที่	ค่าคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
27	1	1	1	0	1	0.80
28	1	1	1	1	1	1.00
29	1	1	1	1	1	1.00
30	1	1	1	1	0	0.80
31	1	1	1	0	1	0.80
32	1	1	1	1	1	1.00
33	1	1	1	1	1	1.00
34	1	1	1	1	-1	0.80
35	1	1	1	1	1	1.00
รวมเฉลี่ย						0.79

ผลการตรวจสอบด้วยวิธีการหาค่า IOC ของแบบชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพในนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

กิจกรรมที่	ค่าคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	1	1	1	1	1	1.00
2	1	1	1	1	0	0.80
3	1	1	1	1	1	1.00
4	1	1	1	1	1	1.00
5	1	1	1	0	1	0.80
6	1	1	1	0	1	0.80
7	1	1	1	1	1	1.00
8	1	1	1	0	1	0.80
9	1	1	1	1	1	1.00
10	1	1	1	1	1	1.00
รวมเฉลี่ย						0.98

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายธนากร จักรหา
วัน เดือน ปีเกิด	04 มกราคม 2530
สถานที่เกิด	อำเภอสอง จังหวัดแพร่
ประวัติการศึกษา	วิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์วิทยาเขตตาก พ.ศ. 2553
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี
ตำแหน่ง	ครูผู้ช่วย สาขา ช่างกลโรงงาน

